

Ikuó kóntímù **Di mpátíri tò tì náàntì**

Mukétímù kó dipátíri ti náá nyIsidayeeriibe tùðkemè mme Kuyie mbè duó ndì è. Kè Ikuó kóntímù kperi sọté ke ti náá mMoyiisi nàké ti Isidayeeriibe. Moyiisi do denni Isidayeeriibe Kuyie mbè dómè mme nè kù pĩ mmù tōmmú be kpéí.

Kù do bè dđ̀nè mè metaummè ké mbè ni dikpàà mièke bè dò kéri dè, ké mbè kánké be dootitòbè, ké mbè náá nku tannò, nè kù do bè dđ̀nnè mè dinù.

Dè né í tú kù cénke do bè dènni maa ndi tì dđ̀, nè Kuyie nkuó ti die nke yà dè yepáte teyè mièkení. Moyiisi do náánnè dinitidaà ndi, nè keisòkè, ke tú bèe kotení ti Yiè nKuyie mborè kéwammú ké kù taunnè kunku Kuyie. Moyiisi do íkú tì ìnkè tì tu ò do bè náámmè ke tú: Díndi Isidayeeri n nìtìbè kénténè Kuyie nkù tu ti Yiè nKuyie nkù tu mù. Di dò nkéndómu ti Yiè nKuyie nkuú di te, dí nkù dó nè di yèmmè memou nè di wèrí mú mumou (6:4-5, ti nàkému Matie 22:37).

Ikuó kóntímù kó dipátíri náàntì kó dikūnnì tu ikuó nyi. Bè do di yà Sedisademmu nwe Kuyie ncíètè mièke Sosiasi tu dì mōnni okpààti. (Wénté 2 Bekpààtibè 22). De kó dipátíri náàntì bomu metaummè kòtímè kó yepáte teyè mièke nè metaummè pammè kpeye mayè mièke.

Bèè do kaà nde kó dipátíri dimōnni nè tínti bèè dì kàà nyíe, ndi ti denni tì tu: Onìti a bo mbomè kè de da naati tú: A bo nyièmmè Kuyie nhOdeetiwè opatiwè da náá ntì a borime memou mièke.

Di mpátiri náànti dúo ke dómme

1. M̀oyiisi do nàké tì meketimè kukó nSuditèè yáà ke bè dèntení Kuyie ndòò dè be kpéí 1:1-4:43
2. M̀oyiisi nàké tì medérimè:
Ò bè dèntemè Kuyie ntannò t̀epíítè 4:44-5:22
Itié nyitié M̀oyiisi bè dènte ì 5:23-11:32
Ti Yiè nKuyie nkó ikuó 12-26
3. Isidayeeribe do dómme kètããté mesàà nyoo meyei, bè bo yiemme Kuyie nkpeti yoo bèe ti yete 27:1-28:68
4. M̀oyiisi nàké tì mesomme 28:69-30:20
5. M̀oyiisi bè caummè ke dèè ke ku 31-34

M̀OYIISI DO NÀKÈ TÌ MEKETIMÈ KUKÓ NSUDITÈÈ YÁÀ

¹ Di mpátiri t̀o tináànti M̀oyiisi do nàké tì nti Isidayeeribe bemou ke ś mbè bo kukó nSuditèè kó diyáà terì dikpàà tedontè Adaba ke wetí Sufu, kè Padanni kpàà bo ku mpíkù. Tofeedi nè Dabanni nè Asedoti nè Disaabu kè yè bo kupíkù tekù.

² A bo ítemè Odebu kékété Seii tãrè ìnkè kó kuce kénkòri Kadeesi-Bannea, dè m̀òke mucèmmu yewe t̀epíítè nè dimáà ndi.

³ De do ś ndè m̀òke yebie nsipìsìnàà ndi nè Isidayeeribe yèmè Esibiti, dibenni t̀ankù t̀epíítè nè òmáà kó diyìè ketirì. De yiè ndi M̀oyiisi nàkémè Isidayeeribe ti Yiè nKuyie nhò nàké tì timou ke tú wèè tì mbè nàké.

⁴ Dè do ś mM̀oyiisi namu Am̀oriibe kpààti Sionni Esibonni èi kou, ke na Basãã kóo kpààti Oku Etedeei èi kou wèè do bo Asitadoti.

5 Bè do bo kukó nSuditěě yáà ndi Mɔabu tenkè, deñde Mɔyiisi bè dèntemè Kuyie nkuó.

Kuyie nyěmmè Isidayeeriβe ité késɔtè

6 Kè Mɔyiisii bè nàké ke dò: Ti do bo dìi m̀nni ditāri Odebu ñnkè kè ti Yiè nKuyie nkùù ti te kè kùu béimmu ke tú: Di bo die nkè dè m̀ntemu,

7 iténè kékote Kannahāā kabe Aməriibe tārè nè yehékè yèè dè t̀ké, yèè bo kukó nSuditěě pèémmè nè tedəntè Adaba yetārè ñnkè nè Nkefu nè dāmèèrì pèémmè kó yehékè, késɔtè kétuoke Dimaa tārè kèpěēté kétuoke kukó ndiekù Efadati.

8 Ntenè ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkè. Kətenè ké kè tieke! Ke yé kuù do béimè kəparikè ke dò kù yóó ke duó ndi yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakəbu bembè nè be yaábíó.

Mɔyiisi ānnémè benìùbè

9 De m̀nni ndi, n di nàkémè kè n dò: M báá na ké ndi ni m máà.

10 Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di d̀̀mu mesàà nkè di sũ, nte d́ndi yíe nke sũ nsiwāā d̀mmè.

11 N d́mu ti Yiè nKuyie ndi yembè do tũ nkùu yóu kè di sũ nképěēté di mè mmámè kuce tekoupiítè (1000), kè kù di d̀̀ mesàà nkénd̀nnè kù béimè.

12 M bo yíme m máà kəntũnni di kpeti nè di kó iũĩrii nè di kó mutuutimù.

13 Tāāténè benìtìbè di kó iwuə mmieke bèè m̀ke meyèmmè ke cii kè m bè duó ntikóti.

14 Kè di yie nke dò m béi ntì wenni.

15 Memè n tāātémè di wuə mmieke bèè m̀ke meyèmmè ke cii ké bè baá nyetĩrè nyetĩrè. Bie ntekoupiítè (1000) betəbè tekòutè (100), betəbè

sipísìnùmmù, βετῶβὲ ἐπιίτῃ, κε νέ γιένῃ βετῶβὲ βῆῃ ni di wuɔ.

¹⁶ Δε μᾶννι ndi n nàkémè βῆῃ tu βενιῦβὲ di cuokè kè n dà, kè βε κῶβε ní tóni tináaṅti βῆῃ βὲ κῆντέ, kè βὲ δό κέ βὲ βεé ntìmatì βῆῃ tì tũntε. Kòo nìtì nwe nè o kou, yoo onìtì nè o kóo pḗò βῆῃ με ntì tũntε.

¹⁷ Βὲ bá mbekù κε βαàtì, βὲ κῆντέ μῆῃ botì osámḗpòu βῆῃ με nkénté odiεwè, βὲ bá ndé òmòu βε miεκε κε γῆ βὲ bekùmè nè Kuyie nkó diyètìrì ndi, kè tìmatì με mpḗḗtῃ βε wḗrímú βῆῃ tì tóni m borè kè n tì kèè.

¹⁸ Δε μᾶννι kè n di nákému di dò nkéndḗarimè.

Isidayεεriβε do yetεmè Kuyie nkpeti κε sḗ mbè duúnnè ketenkè Kuyie mbè duó nkè

¹⁹ Μεμμε kè ti ítε Oδεbu tāri kéta fεkράfῃ tedḗntῃ kḗfε di με nkèténì fῃ, káyènnènnì Amḗriiβε tārè ìnkè kó kuce kéndònnè ti Yiè nKuyie nkùu ti te kù do tì nti nnàkémè, kè ti tuḗkenì Kadεεsi-Bannea.

²⁰ Kè n di náké kè n dà: Ti tùḗκε Amḗriiβε tāri ndi ti Yiè nKuyie nkùu ti te, kù ti duó ndì,

²¹ ntenè ketenkè ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di duó nkè, κε bo di ìkè. Kḗtenè kè kè cḗutῃ kḗtiekε ti Yiè nKuyie ndi yembè do tũ nkù με nyḗ. Di bá nyḗḗkù kè di kḗmbùàtì nduò.

²² Kè dí kḗtenì m borè κε dà: Tí tḗ mbenìtibè kè βῆῃ kḗte kḗpaatῃ ketenkè kḗwḗtenì kḗ ti náké ice ti dò nkéketῃ ì nè yehεkῃ ti dò nkéta yῃ.

²³ Kè m pḗnsirì δε kó tináaṅti kḗdeite di wuɔ mmiekε onìtì òmáà òmáà kè βῆῃ wḗnnῃ benìtibè ἐπιίτῃ nè βḗdḗbè kè m βε tḗ.

²⁴ Kè βῆῃ kḗtῃ kḗdeκε ditāri, kḗtuḗκε Esikḗodi biriku kḗ kù paatῃ,

25 kékṣũ de kó ketenkè kó yetebe kéntoní ké ti benke, ké ti náké ke dò: Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó ndi èi tu disààrì ndi.

26 Kè di me nyí nyie nke bo kote, kéyete ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di nàké ti.

27 Kè dí tuute kénnáá ndi touti miεke ke tú ti Yiè nKuyie nyí di dómu deé te kè kù di dènnení Esibiti, ke bo di duó nAməriibe kè bè di kuṵ.

28 Di kònti de nyárike kè di dò: Ti kabe ti nàké ti tii yárikúnne ti kònti, ti yóó tanné timáà ònti miεke? Bè tu de kó benitibè kpeñnìmu ke deṹ, ke ti pèṣṣé. Kè tidadieti kè bo, kè be ekè deṹ iduotí ù yè fité kè ì deke kékáá ntiwetì. Kè tidadieti Anakiibe kè bo.

29 De mònñi kè n di náké kè n dò: Di kònti bá nhau di bá mbè yĩkù.

30 Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di bonèmu ke yóó bè kpannè di kpéi, kù kpannè mèè botí Esibiti kabe kè di dè yà nè di nuṵ.

31 Di yàmù di mómmṵmbe kuù di tṵmè dikpáà tedòntè miεke di ce kumṵu onitì ò ntṵmè o biré, kè di mè ntùòkenní dié.

32 Nè mēmme di me nyí yie nti Yiè nKuyie nkùù di te ku kpeti.

33 Kunku kùù do di ni dikpáà miεke ke di benkú di dò nkémbátírí dè, ke ní ndi mí keyènkè kè di wúó nkuce kuyie mṵmñni ke ní ndò ndiwetiri ke di ni.

34 Kè ti Yiè nKuyie nkeè di tùùte ke náá ntì kè ku miεke yènní kè kùu béi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu,

35 kutōnkù yeiku kuu nkabe kó dimàà, òmṵu báá yà ketensààkè n do béi nke dò n yóó duó nkè be yembè.

36 Yefundee birɛ Kadɛbu weè mǎà yóó kè yà, wenwe nè o yaǎbí, bɛm̀bɛ n yóó duóm̀m̀è ketenkè ò ce nke paaté kè. Kɛ yé ò yiem̀m̀è kɛ tũ̀nnɛ n yɛ mm̀ù weti weti.

37 Dũ̀ do te kè ti Yiè nKuyie mmiɛkɛ n yènní kè kù d̀ò bá mí m móm̀muǎ n yí tati de kó ketenkè,

38 kè n kóo tǎnti Sosuwee Nunki birɛ weè yóó kè ta, kɛ d̀ò, nh ò yíè dikóm̀b̀ùd̀, kè weè yóó di tanné d́ndi Isidayɛɛribe di tenkè, kè dí kè tiekɛ.

39 Di bí sám̀p̀òí di do yɛ mbè yóó túóké ì, ìì í yé meyi nnè mesàà, ìì yóó ta de kó ketenkè. Ìnyi n yóó kè duóm̀m̀è, kè ìì kè tiekɛ.

40 D́ndi biɛ, wɛtenè kéwetínné dikpráà tedantè tipènti kóo dàmm̀èrì.

41 De m̀onnì ndi di nàkém̀è kɛ d̀ò, di càkɛ ti Yiè nKuyie nku, di yóó báátímu, bá wè o kpàr̀inenti kékote ké bè dokénè, di Yiè nKuyie nkùù d̀i te kù tì ndi nàké kɛ yɛ mm̀ù. Kè dí báátí di kpàr̀inenti kɛ bo deke ditā̀rì, kè di yèmm̀è d̀ò ndè í yóu di bo túótém̀è ketenkè.

42 Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké kɛ d̀ò: Náké bɛ kè bè báá kote kédò bɛ dootitǎ̀bè, kɛ yé n yí bè bonèm̀è. Bè báá benné kékote kè bɛ dootitǎ̀bèè bè kùǎ.

43 Kè n tì ndi náké bá di í nyie nke n kènté, káyete ti Yiè nKuyie nkó dinùù, kékété nè di móm̀mm̀ombɛ kó dikóm̀b̀ùd̀ kèndeèti ditā̀rì kɛ bo bè dokénè.

44 Kè Am̀riibe bèè mǎá de kó ditā̀rì kè bè mɛ nyènní ké di munné ice kōme, ké ndi beti Seii tā̀ri kɛ kǎuti kétuǎkenè Ɔdimaa èi.

45 Di kɛ nkonní kékuónnè ti Yiè nKuyie, kè kù í nkèè di dab̀ùd̀ bá kù í ndake de kpɛti.

46 Mèmm̀è kè dí m̀bo Kadɛesi kém̀ontɛ mèdiè.

2

¹ Δε κό difōnkúò ndi ti ìtémè kékónté kētūnne dikpáà kó kuce kùù yìènè dàméèrì tipèntì kou, ti Yìè nKuyie nti nàké ke yě ndè ñdòmmè. Mèmmè kè ti nfiṛì Seii tāṛì ke dò yewe péu.

Isidayεεribe ìtémè Kadεεsi kέnto kέtuωkenè Adinω

² Kè ti Yìè nKuyie nni mbéinnè ke dò:

³ Di fiṛì di ntāṛì kè dè m̀ntem̄u, kéténnè kubakù yóú bíékè.

⁴ Náké Isidayεεribe ke tú. Bè itimu ke bo p̄εēté Seii tenkè be k̀be Esayuu yaàbí tenkè m̀nku, bè yó mbè dému bè né d̀ò meyòmmè.

⁵ Bè báá bè dokénè, n yí yóó bè duó ndèmarè be tenkè miεke bá kè dè né mm̀annè tenaàcètè kó mep̄kùmè, ke yě n duómmè Esayuu nwe Seii tāṛì kó ketenkè kè weè yó nke te.

⁶ Bè yóó dontému Esayuu k̀be borè tidiitì bè yóó di tì nè menie mbè yóó ỳ m̀.

⁷ Ke yě mí mbe Yìè nKuyie m̀ bè d̀òmmè mesàà mbe t̄ómmú mum̄u miεke, yebie nsip̄is̄inàà ndi yíe mí mbe Yìè nKuyie m̀ bè bonèmmè fekpáfè fie mmiεke, dèmarè í bè d̀ónté.

⁸ Mèmmè ti ìtémè ti k̀be Esayuu yaàbí bèè bo Seii tāṛì be borè k̄ep̄ēté k̄ep̄énnè kuce kùù yíe Edati nè Esiyonni-Kεbeε tenkè, kētūnne dikpáà ted̀ntè Adaba kó kuce kùù yìènè M̀abu.

⁹ Kè ti Yìè nKuyie nni nnáké ke dò: Di báá do M̀abu k̀be mudoò di báá bè w̄éñté, n yí yóó di duó ndèmarè be tenkè miεke. D̀ti yaàbí nyi n duómmè Adi tenkè kè bè kè te.

10 Nè dimònnì Emiibe beè do dè bo, bè do tú kuwuò ndiekù kàbe mbe, benitidièbè ke dònne Anakiibe.

11 Bè do bè kóonnè Emiibe mbe nè Defaiibe. Kè benitibè yèmmè ndò nhAnakiibe tu Defaiibe mbe, kè Mòabu kàbe mbè yu ke tú Emiibe.

12 Ōriibe beè do bo Seii nè dimònnì, kè Esayuu yaàbí bè bèti ké bè kùò bəmou páíí kékari be tenkè. Isidayeribe do me ndòò ketenkè ti Yiè nKuyie mbè duó nkè.

13 De mònnì ndi ti Yiè nKuyie nti nàkémè ke dò: Íténè késénté kukó nSedeki, kè tí kù sènté.

14 Ti de nyité Kadeesi-Bannea ké nyóó tuàke kukó nSededi ke bo sénté, kè dè ti túóté yebie nsipísitāāti nè yèni. Kè ti do iti Kadeesi-Bannea kè bèè dò nkéna kékote mudoò kè bèe kú bəmou kè ti mu nyí tūðke Sedikoo. Ti Yiè nKuyie ndo yē ndè yó ndòmmè.

15 Ti Yiè nKuyie nkuù do bè poté ku mómmənkú ké bè dèè páíí bá bè kòò mōu ténke í nkpaá be kó dikarì.

16 Bèè dò nkéna kékote mudoò bè ku diì mònnì bəmou kédeè,

17 kè ti Yiè nní mbéinnè ke dò:

18 Di mmònnì di yóó séntému Mòabu tenkè kéta Adi kàke,

19 Aməniibe tenkè di báá bè do mudoò di báá bè wènté n yí yóó di duó ndəmarè be tenkè mieke, n kè duó nDəti yaàbí nyi, beè kè te.

20 Defaiibe cie do nke nè dimònnì beè do dè bo, kè Aməniibe bè yu ke tú Sānsumiibe,

21 bè do tú kuwuò ndiekù nku ke kpeñni ke deu ke dònne Anakiibe, kè Aməniibe tuàkení kè ti Yiè nKuyie nduó nkè bèe bè bèti ké bè kùò páíí kékari be tenkè.

22 Kù do d̀̀m̀m̀ Esayuu yaàbí bèè do bo Seii, ke duó nkè bèe beti Ɔriibe kékari be tenkè, ke kraá kè dè bo nè yíenní.

23 Afiiibe beè do bo Kasaa eì nè de kó sihekésí, kè Kafutɔɔ eì kabɛ bè do tú bè Kafutodiibe kè bèe kɔtení kè bè kùɔ páí kékari be tenkè.

24 De kó difɔnkúò kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀̀: Íténè késénté kukó nhAdinɔ, n di duómmu Amɔriibe kpààti Sionni Esibonni eì kou nè o tenkè. Donè we mudòò,

25 kétúóté yíe nnè ye we yèè kraaní ibotí imɔu ìì bo ketenkè ìnkè kùmakù í yóó di dáátí. Bèè kó dimàà bo keè di kpéí kufɔwaá nkuù yóó bè auté kè bè nkpeutí.

Isidayeeriibe fiètemè okpààti Sionni kó dikpààtiyuu

26 Mèmmè kè tí mbo Kedemɔti kó dikpàà tedɔntè kédèite benitibè kètɔ nhEsibonni eì kóo kpààti Sionni borè, kè bè bo ò nàké ke d̀̀: Nè diwèi ndi ti kéroómè.

27 Ti d́ kèna a tenkè nke kèpèèté, ti yó mbaké kuce màà ndi ti í yóó dauté kubakù you yoo kucànkù.

28 Ti yóó da donténèmu tidiiti ti yóó di tì nti kè da donténè menie nkéyà. Ti yóó na a tenkè màà ndi kèpèèté.

29 Esayuu yaàbí ìì bo Seii tenkè nè Mɔabiibe bèè bo Adi eì bè ti d̀̀m̀m̀, ti d́ késénté Suditèè nwe kékɔte ketenkè ti Yiè nKuyie nkuù ti te kù ti duó nkè.

30 Esibonni kóo kpààti Sionni me nyí nyie nke bo ti pã kuce kè tí pèèté o tenkè, ti Yiè nKuyie nkuù do kpénkùnnè o to nè o yèmmè, kè dè bo yie nkè kùu bè ànné ti nou miεke dè mè ndòmmè yíe.

31 Mèmmè ti Yiè nKuyie nni nnákémè ke d̀̀: N da duómmu okpààti Sionni nè o tenkè. Do we mudòò kèfiεte o tenkè.

32 Kòo kpààti Sionni íténè o nìtìbè ké ti do Yaasi èi.

33 Kè ti Yiè nKuyie nhò ãnné ti nou miéke, kè ti bè poté wenwe nè o nìtìbè,

34 kéfiete be ekè yemou kékuo benitidaabè nè benitipòbè nè ibí, bá òmòu í nyenté bá òmáà.

35 Iwũõ máà ndi nè tinenti ti do éimè de kó dihéi miéke,

36 kétúóté Adowee, dihéi dii bo kukó nhAdino kó mepéemmè nè dihéi teri dii bo Adino biriku miéke, kénto kétuokenè Kadaadi tenké, dihéi mari í mbo ti yíeke di. Ti Yiè nKuyie nkuù do yè nti duó nyemou.

37 Amõniibe tenké máà ndi ti do í káákémè nè kukó nSabaki kó mepéemmè nè yetarè ìnkè kó yehékè nè yebòrè teyè ti Yiè nKuyie ndo ti nàké ke dò ti báá kááké yè.

3

Bè fiètemè okpààti Ōku kó yehékè

1 Kè tí íté de borè kápí nkuce kénkõri Basãã. Mèmme Ōku Basãã kóo kpààti íténímè nè o ãpòmbè bemou ké ti do mudoò Etedei èi.

2 Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: A báá ò yòte, n we nda duómmu wenwe nè o nìtìbè nè o èi. A yóó ò dòò a dòòmè mme Amõriibe kpààti Sionni Esibonni èi kou.

3 Mèmme ti Yiè nKuyie nkùù ti te kù ti duómmè Ōku Basãã kóo kpààti nè o nìtìbè ke ti bè poté kékuo bá òmòu í nyenté bá òmáà.

4 Kè ti tieke o ekè yemou, òmari í nkpaá kétú o kperi, de kó yehékè do bo yemou sipisikuò ndi. Adikõbu kó kutempè Basãã tenké kemou okpààti Ōku kpààtiyuu dimou.

⁵ Δε κό γεhekè do tú γεhekè dieyè nyε kè iduotí yè fité kè yebòrè kpetí ke páké imátideí. Ke né mbúúti γεhekè péu iduotí í fité yè.

⁶ Kè tí yè pònte páíi kédéíté ti do yīmè Sionni Aməriibe kpààti kékuo benitidaabè nè benitipòbè nè ibí,

⁷ képřimmú iwũš nè dèè kó dimàà bo γεhekè mieke.

Bè totímè Kadaadi tenkè

⁸ Μεñme ti fiètemè Aməriibe kpààtibè bedé kó γεhekè kukó nSuditēē kó diyáà, kétúóté kutekù bè yu kù ke tú Adinò kéntò kétuokenè Ediməo tāri.

⁹ Sidonni εi kəbe do yu Ediməo tāri ke tú Sidiyonni nwe, kè Aməriibe di yu ke tú Senii.

¹⁰ Kè tí fietε ditennì kó γεhekè yeməu nè Kadaadi tempē nkuməu kpeye. Basāā oməu kéntò kétuokenè Sadikaa εi nè Etedei εi, okpààti Ōku kó γεhekè nyε.

¹¹ Ōku Basāā kóo kpààti weè do yenté òmáà ke kpaá fòu Defaiibe botí mieke, kòo d̀òu ntú timátì kperi, kè di okùmè pēnkù m̀t̀ir̀i m̀eǹà̀à, kè di p̀ek̀ùm̀è bo mbo m̀t̀ir̀i m̀ed̀ém̀è, kè di mbo Adaba Aməriibe εidiè.

¹² Μεñme kè ti fietε δε kó ketenkè keməu, kétúóté Adowεε kukó nhAdinò pεémmè, kéntò kétuokenè Kadaadi tāri nè δε kó γεhekè dikéè, kè tí yè duó nDubenniibe nè Kadiibe,

¹³ kétúóté Kadaadi tenkè kèè kpaá nè Basāā kóo kpààti Ōku kó dikpàatiyuu diməu. Adikəbu kó kutempē nkuməu ké d̀è duó mManansee kó kuwəo ndikéè kəbe, bè múnke δε nyu ke tú Defaiibe tenkè.

¹⁴ Manansee bire Yaii weè do fiète Adikəbu tempē kuməu, kékəte kédíté Kesuriibe nè Makatiibe be tenkè m̀anku, k̀ỳỳú δε kó γεhekè Basāā kpeye, o

mómumuo nho kó diyètìrì ke dò Yaii ekè, kè bè kpaá ke me nyè yu nè yíenní.

¹⁵ Kè n yè duó nKadaadi tenkè Makiidi yaábí, Manansee biré,

¹⁶ kétúóté Kadaadi èi kénto kétuókenè kukó nhAdinó kè n dè duó Dubenniibe nè Kadiibe. Kè de kó kukó nni ntú be tenkè mánku kubakù cǎnku bíékè kénto kétuókenè kukó nSabóki Amōniibe tenkè mánku.

¹⁷ Kè kuù ntú Adaba nè Suditēē dè mánke dè kénto kétuókenè Kinnedeti ke mme ndò nkétuókenè Adaba kóò dàmèèrì kénto kétuókenè mukókúú nkóo dàmèèrì pèémme nè Pisikaa tǎrì diyè yìèni kèè bíékè.

¹⁸ De mǎnni ndi m bè nàkémè kè n dò: Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duómumu de kó ketenkè. Díndi bèè kó dimàà tu behāpǎmbè di dò nkétúóté tikpǎrinenti nti kèniité di kǎbe Isidayeribe tǎbè, kè dí sénté kukó nSuditēē.

¹⁹ Di pobè nè di bí nè di wūǎ deè yó nkpaá yehékè n di duó nyè miéke, n yému di wūǎ sūmè.

²⁰ Kè díndii kǎte kéteennè di kǎbe, kémbaanè ti Yiè nKuyie nkùù di te bo bè duómumè be kó yehékè kukó nSuditēē yáà, diyè taà kè, ké bè kǎnne ké bè omǎpǎnne, kù di yǐmè. De mǎnni kè di né wētení bá wè o èi nh ò duó ndi.

²¹ De mǎnni ndi n nàkémè Sosuwee kè n dò: A yǎmu nè a nuó nti Yiè nKuyie nkùù di te kù dǎòmè Amōriibe kpààtibè bié mbedé, kù yóó me ndǎò yekpààtiyǎ yemǎu a yóó sénté kukó nkéta yèè miéke.

²² Di báá bè yǎte ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù yóó kpa ndi kpéí.

Mǎyiisi kuónnèmè Kuyie

23 Dendε n kuónnèmè ti Yiè nKuyie nké kù sautenè ke dò:

24 Áú! N Yiè nKuyie nfóò keté a bo benkemè mí nha kóo tǒnti a wērímú nè a kpeti. Keĩnkè nè ketenkè duómè òmòu í bo ke da dǒnnè wèè na ke dòò a dǒri dè.

25 N Yiè nKuyie, yóu kè n sénté kukó nSuditǔ káyà ketensàakè nè yetārè sààyè, yèè kè bo, nè Dimaa kó ditāsàrì.

26 Dũ kpéi nke ti Yiè nKuyie mmieke do m peikemè bá kù í nkèè n kù kuónnè diì dabònni, ké n náké ke dò: Dè sànnèmu memme, ténke bá m béinnè de kó tináaǎti.

27 Dεke Pisikaa tārì yómmè kéwénté diyie taà kè, nè di yìèní kè, nè kubakù yóu nè kucǎnku diyie yìèní kèè bíékè, kéwénté ké dè yà nè a nu, a né í senti kukó nSuditǔ a mè nwùó nkù.

28 Duó nyitié nSosuwee, yáukùnnε o kǒnti, yíε we dikǒmbùò, wèè yóó bè niité ké bè tanné ketenkè a mè nwùó nkè.

29 Memme kè tí mbo Bεti-Pεo biriku ùkè.

4

Mǒyisii yǔmmè Isidayεeribe ntũ nKuyie nkuó

1 Kè Mǒyisii yíε kébéi nke dò: Díndi Isidayεeribe kénténε ti Yiè nKuyie nkuó nè kù di tiè ntì, kéndǒri dè yǔmmè, kè dèε yie nkè dí nfòu kéta ketenkè ti Yiè nKuyie ndi yembè do tũ nkù di duó nkè kè di bo tieke.

2 M mè ndi duó nyì tié ndi báá yaate ìmàì i miεke, di me mbáá yíε ìmàì. Di mpǐ nti Yiè nKuyie ntannò yemou kényié nyè yε mmù, n yè ndí duó nkè yè dòmmè.

³ Di yàmu nè di nuò nti Yiè nKuyie ndòò dè Baadi-Peəə. Bèè kó dimàà do tūnne dibəə Baadi, di Yiè nKuyie nkùù di te, kù do bè kùəmu bəmou páíí.

⁴ Díndi bèè do dəəri ti Yiè nKuyie nkùù di te kù dó dè, dí mè nkpaá fòu yíe.

⁵ N Yiè nKuyie nni nnàkému ku kuó nè ku tannò kè ñ dè ndi tùo, kè dè bo yie nkè di ta dìi mǝnni ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè, di ndəəri dè yěmmè.

⁶ Mpīnnè Kuyie nkuó nè ku tannò ke dəəri dè yěmmè. Mēmme di bo ntúmè bèè mǝke meyěmmè ke ciì ibotí tei ìkè. Kè bèe keè di náammè Kuyie nkuó nè ku tannò kényí: Kuwuə ndiekù kǝbe biè ntu bèè mǝke bèmbè meyěmmè ke ciì.

⁷ Kuwuə ndiekù ñnku bo kè Kuyie mbè tǝkénè, ti Yiè nKuyie nti tǝkénè mǝè botì? Bá kè ti kù kuónnè dìi mǝnni kù ǝ keèmu.

⁸ Yáà kuwuə ndiekù ñnku bo ke mǝke ikuó nè yetannò dèè tu timómmǝnti ke dǝnnè m mè ndi duó nyì kuó nè yèè tannò yíe?

Məyiisi nàkémè Isidayeribe Kuyie mbè benkemè kumàà Odebu tǝri ñnkè

⁹ De mǝnni ndi ti Yiè nKuyie nni nnàkémè ke dò: Di né dò nkédəə meyǝmmè mme kényé dimàà kpéí, di báá yè n di nuə nyà dè kpéí, di báá yóu kè dèe yè di yěmmè mieke nè dí bo mbomè. Dí dè nàké di bí nè di yaàbío.

¹⁰ Dentenni di do cómmú dìi mǝnni ditǝri Odebu di Yiè nKuyie nkùù di te ku ìkè, kù do n nàkému ke dò: Tíí n nìtibè n dó ké bè béinnèmu kè dèe yie nkè bè nni ndé sǝà nè bè bo mbomè, kétuo n kuó be bí.

11 Kè n di náké kè di tínní kéncomú ditàri p̄ri kè di còu mmuhǎá nkè mù dèkù keĩnkè. Kè dibìnnì nè yewetisùò ke dè daátí.

12 Kè ti Yiè nKuyie nni ndi náánnè kè ku tammè yìèní muhǎá mmièke kè di nyo ku tammè máà bá di í yà ku ìkè.

13 Kè kù di benke ku taummè kèwāri ku tannò t̄pít̄t̄e titáp̄it̄t̄i t̄id̄é ìnkè, ke yē ndí nyè t̄ū nke d̄ōori yē yē mmù.

14 Dè m̄nnì ndi ti Yiè nKuyie nni nnàkémè ke d̄ò: N dí tié nku kuó nè ku tannò kè di ndè t̄ū nke d̄ōori dè yēm̄mè ketenkè kù di duó nkè mièke.

Kuyie ncaummè Isidaȳeribe mub̄ōf̄éù kp̄éí

15 Di báá yè nti Yiè nKuyie ndo di náánnè dii yìè ditàri Odebu kè di yo ku tammè muhǎá mmièke, di do í yà ku ìkè.

16 Ndakenè mesàà! Di báá yie nkédòò sitenkaanì ké s̄i d̄ònn̄n̄è benitidaabè yoo benitipòbè kè d̄ò: Kuyie me ndò.

17 Yoo dí s̄i d̄ònn̄n̄è f̄eòf̄è mafè, yoo kuwanwankù makù, yoo tenòtè,

18 yoo debambaànnè marè, yoo siyĩ.

19 Di báá bóúté keĩnkè k̄yà diyìè nè otànkù yoo siwǎá, dèè kó dimàà bo keĩnkè, kè dèe yǔs̄ ndi yēm̄mè, kè dí nínkú ké dè bàntè. Ti Yiè nKuyie ndè yóunè ibotí t̄eì nyi.

20 Díndi bie ti Yiè nKuyie ndi d̄ènn̄n̄í Esibiti muhǎá mmièke kè di bo ntú ku k̄obe mbe di mè ndòmmè yíe.

21 Dîi te kè ti Yiè nKuyie mmieke m peike kè kù búi nke tú nyí senti kukó nSuditɛɛ, m me n yí tati ketensààkè kù di duó nkè kè di bo kè tieke.

22 N yóó kù di nhèi mieke nke n yí senti kukó nSuditɛɛ, kè dín di yóó kù sènté kétieke ketensààkè.

23 Dòò nè meyoðmmè ke báá yè nti Yiè nKuyie ndi dòò nè mèè taummè. Di báá dòò tetenkaanitè yoo dèmarè, ti Yiè nKuyie ndè yetému.

24 Ti Yiè nKuyie ntú muháá mmu ke tuò, kù dó kuù màà ndi te.

25 Kè di kàri dii mònni ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè ke mònte ke pié ibí, nè di yaábíó kè di do meyi mmieke, ke dòò sitenkaanì ke sì donnènè dèmarè, kè dè dò ndi yete ke dòò di Yiè nKuyie nyí dó dè kè dè kù yonke.

26 Keĩnkè nè ketenkè dè wùómmu nti ndi nàkémè yíe, kè di mè dòò, di yóó kúmu mecāā. Di bá nfòu kémònte ketenkè di senti Suditɛɛ ke bo ta kè. Ti Yiè nKuyie mbo di kuò páíí!

27 Di bo nkpaá sánpó kè ti Yiè nKuyie ndi cíe nkè dí taá ibotí tɛi mieke.

28 De mònni kè dí nínkú kébántè sitenkaanì benitibè ciéké sì idéi nè yetárè bá sì í wúó sì í mọke yeto ke ɔ̄ keè, sì me nhɔ̄ í ndi, sì ɔ̄ í nkèè kunú.

29 Di yó nke mbo kéwammú ti Yiè nKuyie, ké kù yà kè nsà kè di kù wammú nè di yèmmè meməu nè di wɛrímú muməu.

30 N di nàké tii kó dimàà bo di tuəkení dii mònni, kè dí ta meyeñcaarimè mieke de mònni di bo wɛte kətünne di Yiè nKuyie nkéyie nkù yɛ mmù.

31 Ke yé ti Yiè nKuyie ndi kuðmmè mesémmè ke di dó, kù í yóó di bəntóo, kù í yóó di kuə ke di deè, kù í yóó yè mmetaummè kù dòò nèmè di yembè ke ĩkú

me ñnkè.

Kuyie ntāātémè Isidayεεribε ke bε dōò mεsàà

³² Bekεnè kè bε di náké! Nè ti Yiè nKuyie ndòòmè onitì ketenkè ñnkè, keñnkè nè ketenkè dè mè nduómè dèmarè dōò diyie mari ke mǎnnè diennàà? Òmòu mu nkèè tii mbotí diyie maràà?

³³ Kuwuε mmakù kabε bo nkeè Kuyie ntammè muhǎǎ mmiεke di mè mmè kèè mεè botí ke kpaá ke fòuà?

³⁴ Di mu nyà dibòò mari dòòmè tidietì nè mebenkùmè ke ānné kukōmbòdoróo ke dènnε kubotí makù kutekù miεke, ti Yiè nKuyie nkuù di te kù mè ndòòmè Esibiti ke mà mediè nke di dènnenià?

³⁵ Dímbε kù benkemè dεndε kó dimàà, kè dè bo yie nkè di banté ke dò nti Yiè nKuyie nkuù mǎà tu Kuyie nkè kutekù makù í bo.

³⁶ Keñnkè nke kù di béinnènnímè ke bo di tié. Nke di benke muhǎǎ ndiemù ketenkè kè di keè ku tammè mu miεke.

³⁷ Kù do dó mεè kpéi ndi yembè dεè do te kè kù di tǎáté díndi bε yaàbí, ke di dènneni Esibiti nè ku kó muwērímú,

³⁸ ke bèti iwuε ndieyi di ìkè ì deu ke di pēēté, ke kpeñni ke di pēēté ke bo di kanne bε eì kè dí dì tieke, dè mè ndòmè yíe.

³⁹ Yíéténè ti yíe, ānnénè ti di yèmmè miεke, ti Yiè nKuyie nkuù tu Kuyie nkeñnkè nè ketenkè duómè, ku kó difōnkùò kutekù makù í bo.

⁴⁰ Mpínnè ku kuó nè ku tannò n di duó ndè yíe nkè dèe yie nkè di mbo kè dè di naati díndi nè di bí, kè di fōmmuu mǎnte ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè kè dì bo nkè te sǎà ke miεke.

Disàrì kó yehékè

⁴¹ Μεμμε κὲ Μῶyisi tããté yehékè yètããti kukó nSuditẽẽ kó diyáà diyìè yìèní kèè bíékè.

⁴² Kè de kó yehékè bo ntú disàrì kpɛye. Kè dè dò ndè kpeténè òmòu kòò kùò otòu, bè me ndo í màke tìmatì, de yìè ncoké kéta de kó yehékè kó òimari mièkè kédεεté o fòmму.

⁴³ Kè Dubenniibe nte Besεε εì dìì bo dikpáà ditenni ìnkè, kè Kadiibe nte Damoti Kadaadi tempẽ nkè Manansee te Kodanni Basãã tempẽ.

MῶYISI NÀKÈ TÌ MÈDÈRÍMÈ KUKÓ NSUDITÈÈ YÁÀ

⁴⁴ Nte Mῶyisi do duó nyìì kuó Isidayεεribe.

⁴⁵ Ò do bè nàkému ti Yìè nKuyie nkuó nè ku tannò nè ku tié, ò do tì mbè nàké bè yènní dìì m̀nni ndi Esibiti.

⁴⁶ Dè do ś mbè bo kukó nSuditẽẽ kó diyáà ndi Beti-Peṵṵ biriku ìikè Am̀riibe kpààtì Sionni tenkè. Sionni do bo Esibonni nwe Mῶyisi nè Isidayεεribe kè bèè ò p̀nte bè yènní dìì m̀nni Esibiti,

⁴⁷ k̀tieke o tenkè ke múnkεε fieténè Ōku Basãã kóo kpààtì k̀ke, Am̀riibe kpààtìbè bεd́ bèè do bo kukó nSuditẽẽ diyáà diyìè yìèní kèè bíékè.

⁴⁸ Kè be tenkè t̀óté Adowεε εì kukó nhAdinṵ p̀émmè k̀ntò k̀tuṵkenè Siyonni t̀rì bè tu dì Edimṵ,

⁴⁹ Kè k̀u k̀te k̀díté ted̀ntè Adaba kó dikpáà k̀ntò k̀sénté kukó nSuditẽẽ, diyìè yìèní kèè bíékè, k̀ntò k̀tuṵkenè dàméèrì mukókúó nkou nè Pisikaa t̀rì p̀ri.

Kuyie ntannò tɛpítè
(Wénté Mudennimù 20:1-17)

¹ Kè Mòyiisii tí nyIsidayɛɛribe bɛmɔu ké bè nàké ke dò: Díndi Isidayɛɛribe kɛnténè Kuyie kuó nè ku tié n di náá ndè yíe nké dè ànné di yèmmè miéke kéndɔ̀rì dè yě mmè.

² Ti Yiè nKuyie nti dò̀̀nèmu metaummè Odebu tã̀rì.

³ Dè í tú nè ti yembè mbe ti Yiè nKuyie ndò̀̀nèmmè de kó metaummè, nè tímbe bèè bo die nyíe nke kpaá fò̀.

⁴ Ti Yiè nKuyie ndo di wetínnèmu ditã̀rì Odebu ñnkè ké di béinnènní muhã́á mmiéke,

⁵ De m̀nni kè n còm̀m̀ú díndi nè ti Yiè nKuyie ndi cuokè kè kù n nàánnè kè n di náá nke yé di do í dàátímè muhã́á nkédekoo ditã̀rì ñnkè. Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

⁶ F́ nhonìti mí nha Yiè nKuyie mm̀i da te kè m̀i da dènnení Esibiti dihéi a do tú di kudaakù,

⁷ Kuyie ntekù makù í bo a dò nkéntũ nkù kè dè í tú mí.

⁸ A báá d̀̀d̀ tetenkaanitè kédonnènnè dèè bo keñnkè miéke yoo ketenkè ñnkè, yoo menié mmiéke kperé.

⁹ A báá nínkú de ìkè ké dè bàntè, m̀i tu Kuyie nkè m̀i máà da te, ke yóó kpetínnè wèè yete n kpeti nè o yaàbí nè i kó ibí nè i kó iyaàbí,

¹⁰ kéndɔ̀rì mesàà nwèè n d́ ke yíe n kpeti, nè o yaábíyúó.

¹¹ A báá yú mí nha Yiè nKuyie n yètìrì sántíke, ke yé n yí yóó yóumè wèè yu n yètìrì detetìrè.

¹² A nyé tɛom̀p̀tè kó diyè kpeí nkè di ncáá nke tú n kperi, mí nha Yiè nKuyie n da nàké ke yé ndè ndòmmè.

13 A níí pĩ nha tǒmmú muməu yewe yèkuò miéke.

14 Diyiénni tu mí nha Yiè nKuyie nkperi ndi. A níí báá pĩ mmutǒmmú mamù de yiè, bá a bire denitidaarè yoo denitipòbire bá a kóo tǒnti onitipòkù yoo onitidòù bá a nààfè yoo a sǎmmarímú yoo a wũǎ teì, yoo opòò wèè bo a cǐtètè, beməu bèe om̀pè de yiè a ompumè.

15 A nyé ke dò nha mómmuə nha do bo Esibiti nwe ke tú kudaakù, mí nha Yiè nKuyie nkè m benke n wērímú ke da dènnení nè n kó muwērímú. Dèe te kè n tu a nhom̀pu teompùtè yiè.

16 A ndé a cice nè a yǎ. Mí nha Yiè nKuyie n ti n da nàkémè kè dèe yie nkàa fǒmmu okè ketenkè n da duó nkè miéke, kàa mbo kè dè da naati.

17 A báá kuə onitì.

18 A báá duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dǒu.

19 A báá yúúkú.

20 A báá souté kécaàrè otǒu yètìrì.

21 A báá yaa nhotǒu pokù, yoo o cǐtètè, yoo o paa, nyoo o kóo tǒnti onitipòkù yoo onitidòù yoo o nààfè yoo o sǎmmarímú, dèè kó dimàà cénke tú o kperi.

22 Ti nnáànti, ti Yiè nKuyie nkuù do ti ndi nàké di do tǐkú dìi mǎnni ditāri Odebu ñnkè. Kù do náánnè metankperímè mme ditāri ñnkè, muháá ncuokè, kè kuyukú fĩ nnè yewetisùò, kù í yìè tìmatì. Kù ti nwàri titápìètì ñnkè ké n duó nkè ntì ndi nàké.

Məyiisi do náámmè Kuyie nkpeti Isidayeriibe

23 Di kèè dìi mǎnni de kó metammè kè mè yìèní ditāri ñnkè dibìnni miéke, kè ditāri cǒú mmuháá, bèè baké di naàmùnti nè beheikènkótíbè kè dí kotení m borè.

24 Ke dò: Ti Yiè nKuyie nti benkemu ku kpetì nè kù deumè, ke ti béinnènní muhãã mmiεke, kè ti kèè ku tammè yíe nti yãmu ke dò nti Yiè nKuyie mbo na kébéinnè onìtì kè wè nkpaá fòù.

25 Ba nkpréi nte kè ti bo yóu kè muhãã ndiemù ti cóuté kè ti kú? Kè ti sòké ke yo de kó metammmè muhãã ndiemù yóó ti cóutému kè ti kú.

26 Onìtì mǎu mu nyí kèè ti kèèmmè Kuyie ntaammè kù ò béinnèmmè muhãã mmiεke ke kpaá fòù.

27 F́ mMoyiisi, f́ò mǎa ní yóó kote kè ti Yiè nKuyie nda náké kàa wētení kè tí náké kù yē mmù, ti yóó yiemmu kè tì dò.

28 Memme kè ti Yiè nKuyie nkeè di náá ntì kè n náké ke dò: N kèèmu benitibè bembe da náá ntì, tì wennimu.

29 Kè bè do n yie nkémmoke de kó meyèmmè botí sǎã, kè nni ndé ke dǎri n tannò yē mmù dè na nWennimu, kè bè dǎri memme bè bo mbo kè dè bè naati bembe nè be yaábíó sǎã.

30 Kote kè bè náké ke dò: Kònnè di cǐ.

31 Kè f́ nni nkpaá die m borè kè n da náké n tannò yemǎu nè n kuó nè n tié kàa dè mbè náké demǎu kè bè ndǎri dè yē mmù ketenkè m bè duó nkè kè bè bo kè tieke ke miεke.

32 Nyénè tǔnké kéndǎri ti Yiè nKuyie ndi tǔ nkù yē ndi ndǎri dè demǎu, di báá dauté kucǎnku yoo kuyóu.

33 Dí ntǔ nkuce ti Yiè nKuyie ndi tǔ nkù di benke kù mesàà, kè dèe yie nkè dí nfòu kémbo dihei kù di duó ndì kè dè naati, kè di fòmmuu mǎnte.

6

Ikuó imòu kó dikūnni

¹ Ntenè ti Yiè nKuyie nni nduó nyèè tannò nè ì tié nke yē n dè ndi tié, kè dèe yie nkè di ta diì m̀nni dihei kù yē nkù yóó di duó ndi kè di tieke, dí ndòri dè yē mmù.

² Meǹme di bo ndémè ti Yiè nKuyie ndi f̀mmu mumòu miēke, k̀ntũ nku tannò yemòu nè ku kuó n di tié ndè d̀ndi nè di bí nè di yaàbíó kè dèe yie nkè di f̀mmuu okè.

³ D̀ndi Isidayeeribe k̀nténè, k̀ndake k̀ndòri ku kuó yē mmù, kè di dòri memme di bo mbo kè dè di naati kè dí sũ nketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè, menaamiè nnè mecekùò ndè pũò nkè. Ti Yiè nKuyie ndi yembè do tũ nku kù tu diì m̀nni:

⁴ K̀nténè d̀ndi Isidayeeribe ti Yiè nKuyie nkùu tu kutenkù kumòu yiè:

⁵ Onitì f̀, a ndó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè memòu nè a ẁnni dimòu nè a ẁrímú mumòu.

⁶ Kuyie ntannò n di tiè nyè yie ndí yè ànné di yèmmè miēke.

⁷ Dí ntì tiè ndi bí di borè t̀c̀t̀t̀t̀ nè di borè kupòòkù di yóó duó diì m̀nni nè di ènte diì m̀nni.

⁸ Dí ntì ũ di nou tenèite k̀me, kè ntì ìrì bè ò nyírímè kuítùòkù,

⁹ kè tì ẁari di c̀i kó yesànkè nè yebòrè.

Isidayeeribe í dò nkéyè mbè Yiè nKuyie

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkùu di te kù bo di tanné diì m̀nni kù do nàké di yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu k̀ikú ke dò kù yóó bè duó nkèè tenkè nè yèè ekè sààyè di í maá yè,

11 sicẽĩ borè ke píéké desààrè demou botí, díi me nyí dè ãnné, sibií borè díi me nyí sì keú, detie mbè tu dè fínýĩ nè bè tu dè odifìè dè borè díi me nyí dè fiíkú,

12 ke yóó sánté kényo ndi dómè. Dí ndake ke báá yè nti Yiè nKuyie nkùù di dènnení Esibiti mièke di do tú kè tidaati ku kpéí.

13 Di yóó nku ndé ké nku mbáá nkumáà, di ní yóó parìkè nè kuù kó diyètìrì.

14 Di báá tũnne ibotí tèi ìi di fité ì tũ nyèè bøkè.

15 Ti Yiè nKuyie mbomu di cuokè kù dós kuù máà ndi te, dí ndake ke báá kù wènté kè ku mièkeé dí yè kè kùu di kuò páíi ketenkè di bo kèè ìnkè.

16 Di báá yááké ti Yiè nKuyie ndi do kù yàákémè di do bo dìi m̀nni Masa * Bè bo dìi m̀nni ndi dikpáà mièke kè menie nde mbè d̀nté kè Kuyie nduós nkè M̀yisii poté dipèrì kè menie nyenní, kè ifei bè pĩ, mbè do yìèkù mèè kpéí. (Mudennimù 17:7, Ikuó kóntímù 6:16, 9:22, Yesãã 95:8-9).

17 Dí ndake kèntũ nti Yiè nKuyie nkùù di te ku kó yetannò nè ku tié nnè ku kuó kù di duós ndè.

18 Dí ndòori dèè sié ti Yiè nKuyie ndó dè, kè dèe yie nkè dí mbo kè dè di naati, ketensààkè ti Yiè nKuyie ndo béi nkéikú ke dà kù yóó duós nkè di yembè,

19 kébéi nke dà kuù yóó beti di dootitòbè.

20 Kè di bí naa di beke ke yĩ: Ba nte kè ti Yiè nKuyie ndi duós ku tannò nè ku kuó nè ku tié?

21 Dí ì nàké ke dà: Ti do bo Esibiti nwe ke tú Esibiti kóo kpààti kó tidaati kè ti Yiè nKuyie nti dènnení nè ku kó muwèrímú.

* **6:16 Masa:** De kó diyètìrì tú meyáàmè mme nè mebennímè.

22 Ti Yiè nKuyie ndo dḡò tidietì kperε ndε nè mebenkùmè diemè kécaàrè Esibiti kḡbe nè be kóo kprààtì nè o cīètè kḡbe,

23 ké ti dennε ke ti tḡnί die nketenkè kù do b́ei nkéikú ke dḡ kù yóó duó nkè ti yembè.

24 Memme ti Yiè nKuyie nti nàkémè ke dḡ, tí ndḡori ku kuó yémme, ké nkù dé kè dεε yie nkè tí mbo kè dè ti naati, ke dḡ nti mè nfòu kè dè ti dòmmè yie.

25 Kè ti duó nti yémme ke tũ nti Yiè nKuyie ntannḡ nè ku kuó dè yémme, memme ku yémme bo nti naatinème.

7

Isidayεribe cǎammè ke tú Kuyie nkḡbe

1 Kè Mḡyiisi b́ei nke dḡ: Kè ti Yiè nKuyie nkùu di te di tannè dii mḡnnì ketenkè di yóó tiekε kè ke bèti ibotí ìi di sūnè, ìi tu Itiibe nè Kidikasiibe nè Amḡriibe nè Kannahǎ kḡbe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe. Ibotí inyí iyiekè ìi di sūnè ke di kpeñnìnè.

2 Kè ti Yiè nKuyie mbè ndi duó dii mḡnnì kè di bè na, dí bè kùḡ beḡou páíi ke báá súḡ nhòmḡu, di báá bè dḡḡnè metaummè, di báá bè kuó mmesémme.

3 Nè dε kó ibotí kḡbe di bá mpuokú, di báá duó ndi kóo sapàà mmḡu be kóo dapàà nkè wèe puoke, di me mbáá túóté be kóo sapàà mmḡu kéduó ndi kóo dapàà nkè wèe puoke.

4 Kè di dḡḡ memme bè yóó déttinne di bí nyi Kuyie nkó kuce, kente kè bèε fíε iwũḡ yebḡkè, kè ti Yiè nKuyie mmiεkeε di yè, kè kù di kuḡ bá dè báá ḡte.

5 Nte di dḡ nké bè dḡḡmè. Dí puḡ mbe wũḡtḡrè, kébóké be bḡḡtǎrè, kéu be bḡḡ Asedaa kó itedeí, kécóu mbe bḡkè.

6 Di cáámmu ke tú ti Yiè nKuyie nkɔbe, ti Yiè nKuyie ntāāté dímbé ibotí tɛi miéke, kè di bo ntú ku kɔbe kù dó bè, kɛtenkè kemou duómè.

Kuyie mpĩmmè kù do dɔ́nnè d̀ì nù̀

7 Kè ti Yiè nKuyie ndi taunnè kumàà ke di tãāté, dè í tú di sũ m̀è̀ k̀p̀é̀í. D̀ì p̀è̀t̀ìnk̀e tú kubotí sám̀p̀ók̀ù ibotí tɛi imou miéke.

8 Kù né di dómu dèè k̀p̀é̀í nte, nè kù dómè k̀é̀mp̀ĩ ndinù̀ kù do dɔ́nnè d̀ì di yembè k̀é̀b̀é̀í nkéĩkú, dèè te kè kù bɛnkɛ ku w̃rímú ke di dènnɛ tidaatì miéke, ke di deeté Esibiti kóo k̀p̀à̀à̀t̀ì ñou miéke.

9 Di tũ mbanté ke dò ndi Yiè nKuyie nkù̀ di te kuù tu Kuyie ke d̃ɔ̀ri kù b́ei ntì k̀é̀mp̀ĩ mmetaummè kù di d̀ò̀ǹè̀ m̀è̀ ke d̃ɔ̀ri mesàà mbèè kù dó, ke p̃i nku tannò nè be yaàbíyúóó.

10 Ke ã̃ ỹũ̃ nwèè yete ku kpeti o to, bá dè báá ɔ̀te, wèè í kù dó dè ã̃ í ntù̀ð̀ke tɛp̃ɛnk̀p̀è̀nt̀è̀ k̀è̀ wèè̀ yà̀ o yetímè kó tiyeti.

11 Mp̃innè tũnké Kuyie ntannò nè ku kuó nè ku tié, n di duò ndè yíe nkénd̃ɔ̀ri dè yè mmù.

12 Kè di kemmu ku tié nke ì p̃i nke d̃ɔ̀ri ì yèmmè. Mèmmè di Yiè nKuyie nkù̀ di te kù bo mpĩmmè kù di d̀ò̀ǹè̀ m̀è̀ taummè k̀é̀ ndi d̃ɔ̀ri mesàà kù do béinnè di yembè ke íkú ke dò kù yóó mbè d̀ò̀r̀ì m̀è̀.

13 Kù bo ndi dó ke di d̃ɔ̀ri mesàà nkè dí sũ̃, kè kù di duó nkupéitoo, kèduó nkè di paa nni mpéí, kè tidiiti mbo, kè fíñỹí kó detie nnè odifìè kó detie kè dè mpéí, kè di w̃ũ̃ mpéí inà̀ð̀ke nè ipe nè sibóó di tenkè Kuyie ndo b́ei nkéĩkú ke dò kù yóó duó nkèè tenkè di yembè ke miéke.

14 Kù bo d̃ò̀ di kó kubotí mesàà nkè dèè p̃è̀t̀é̀t̀é̀ ibotí tɛi. Di miéke onitidò̀ m̀ò̀ bá mbo wèè bo yĩ̀k̀e ò

bo pónnèmè, tehãũnte me mbá mbo. Di wũõ miεke fεmafε báá ãũ.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie mbo kei mmuməmmú muməu di borè kù báá di bənté muməmmú yeimu kù do bənté mù Esibiti kəbe di yé mùù kpéí, kù bo mù bənté bèè kó dimàà di ní mbe ìnkè.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nyóó duómmu kè dí na ibotí teì kəbe, dí bè kùə dí báá kuó nhòməu mesémme, di me mbáá fíé iwũõ be bəkè. Kè di dđò memme yè bo náá ndi kpéí ndidĩntári ke di bə.

Kuyie nkānkémè bèè tu ku kəbe

¹⁷ Kè dè yemmè di bo yĩ nè di yemmè miεke de kó ibotí me nti sũnèmè ti bo yĩme kéfiete be tenkè?

¹⁸ Di báá bè yàte, dí dentení ti Yiè nKuyie nkùù di te kù do dđòmè Esibiti kóo kpààti nè o kəbe beməu.

¹⁹ Di yàmú ti Yiè nKuyie nkùù di te kù do bè yàákémè nè kù dđò tii dieti nè mèè benkùmè kó dimàà, ke di dènne nè muwērímu Esibiti, kù yóó me nyĩ iwuə ndi mè ndé ì.

²⁰ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó nii nyecānkèdèèsùò nye di ìikè kè yè mbeti bèè yenté yenté ke wanti kəsəri.

²¹ Di bá mbè dé ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di bonəmu, kù kpeñnìmu ke duò tikəmbùàti.

²² De kó iwuə ndi yóó nyì kəù sām̀pó sām̀pó nwe ké ì dèè. Di báá na ké ì kùə dimənnì dimáà, kè mèè dəke depĩmpĩnnè bo sũũ ndi tenkè ké di cááké.

²³ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di duómmu de kó iwuə kè di ì bəti kè kufəwaá ndiekùu ì auté kè dí ì kùə iməu.

²⁴ Kù yóó ānnəmu ì kó bekpààtibè di nəu miεke kè dí bè kùə kè be yètèè kpánné kutenkù miεke. Be kóò

màù í yóó dáátí kécómmú di ìkè di yóó bè kùṣmu páíí kè bè dèè.

²⁵ Dí còu mbε bəətenkaanì, di báá túóté bè sì dàrì tìì máti péítì nè mèè səə, di báá dè túóté kətiekε, dè í yóó di dəə mεsàà, ti Yiè nKuyie nkùù di te kù dè wùó nyisəke nyi.

²⁶ Di báá tanné dε kó sibəətenkaanì di cǣĩ miεke, di mómməmbε di yàà bo sì naánnè kè bè di kuə, bè yóó sì pùə mmèè botí. Dí nsì wùó nyisəke kpεε dèè dò nképuə.

8

Kuyie ntiémme Isidayεeribe dikpàà tɛdɔntè miεke

¹ Dí mpĩ nyetannò m mε ndi duó nyè yíe nkéndəərì yè yěmmè kè dèe yie nkè dí nfòù kəsũũ nkətiekε ketenkè, ti Yiè nKuyie ndo béi nkéĩkú ke dò kù yóó duó nkè di yembè.

² Di báá yě nti Yiè nKuyie nkùù di te kù duó nkè di ce mmùù cèmmu yεbie nsipísìnàà dikpàà miεke, kè kù di tanné mεháárìmmè miεke, ke di kékùnnε ke di yàáké ke bo yà di yěmmè dōmmè, kè nsà di bo mpĩ nku tannò yoo di bo yè yetε.

³ Kuù yóu kè di ta mεháárìmmè miεke kè dikònnì di pĩ nkè kù di duó mmudii bè tu mù mánnì, di do í yé mù dínìdì nè di yembè, kè dè bo yie nkè dí banté ke dò nhonìtì í fòùnè mudii máà dəke, kòò fòùnè tìì yìèní tìnti ti Yiè nKuyie nnùù miεke.

⁴ Yεè bie nsipísìnàà miεke di yààtì í kērí di naàcèi mε nyí mùútí.

⁵ Banténè ke dò nti Yiè nKuyie nkùù di te kù di tié nhonìtì ɔ̃ tiémme mme o bire.

6 Dí nyíé ti Yiè nKuyie nkùù di te ku kuó kéntũ nku kó kuce ké nkù dé.

Bè bo ndakemè kè mesoùmme báá bè na

7 Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di tannému ketensàakè ikó mborè nè sibií nè yenébòrè, kè menie nyièní itáfuo nnè yetārè ñnkè.

8 De kó ketenkè tidiiti bè tu ti bèdèè nè titeti bè tu ti ódìsì nè detie mbè tu dè fínyĩ nè deterè bè tu dè fikíè nè deterè bè tu dè kèdènádíè, kè odífíè kó detie mbo kè mecekùò mbo.

9 De kó ketenkè mieke di yóó nyo ndi dómè mme dèmarè í yóó di dónté, bè í yó ndi beu tidiiti. De kó ketenkè kó yetārè mòke timátì nti, kè yetārè mòke disəwũ.

10 Kè di di ke sànnè dí ndəú nti Yiè nKuyie nkùù di te nè mutōmmú dihei sààrì kù di duó ndi kpéí.

11 Dí ndake ke báá yè nti Yiè nKuyie nkùù di te, kényóu di bo ntūmmè ku tannò nè ku kuó nè ku tié n di duò ndè yíe,

12 kè di di ke sànnè ke maá sicēsààsì ke ã,

13 ke mòòte iwũõ péu idièyì nè isàm̀pòl, ke mòòte timátì péitì nè mesə, ke kpà̀rikè, deməu kè dè bo.

14 Dí dəò meyoðmmè ke báá məote tefentè kényè nti Yiè nKuyie nkùù di te kùù di dènnení Esibiti di do tú dè tidaatì,

15 ke duó nkè di cè nfekpáfè fie mmieke, iwaayeyiyi bo dè nè inaá, kè sinéyèĩ di pĩ nkè menie nyí mbo, kè kùu dennení menie nkupè̀rikù mieke.

16 Ke di duó mmudii di yembè do í yé mù bè tu mù mánnì kè di di. Kù yóu kè di ta meháárìmmè kè kù bo di yáákému ke di kék̀unne kédeè ke né di dəò mesàà.

17 Dí ndake ke báá yie nkè di yèmmè ndò di kó muwērímú mmu nè di kó mutōmmú mmu di pètémè de kó tikpàti.

18 Di báá yè nti Yiè nKuyie nkpríí, kuù di pāmè muwērímú kè di pèténè de kó tikpàti, kù mè dḡ kè di bo banté kù pīrmè mme metaummè kù do bēi nkéikú ke dḡ kù bo dḡnèmè di yembè, dè mè ndòmmè yíe.

19 Kè di yè nti Yiè nKuyie nkùù di te ke tūnne yebokè ke yè fié iwũḡ, ke kḡnkù yè ìikè ke yè bàá ndi yóó kúmu. N di caummu yíe.

20 Timómmḡnti nti kè di í yie nti Yiè nKuyie nkùù di te ku kpeti di yóó kúmu kédeè ibotí tēi kù kḡtì ì di ìikè i kḡmè.

9

Isidayεεribe í tḡḡnè ibotí tēi

1 Isidayεεribe, kénténè kékeè! Di yóó séntému yíe nkukó nSuditēē kékḡte kébeti ibotí ìi dεu ke kpeñnì ke di pēēté kétieke yehékè dieyè yèè kó iduotí okù ke káá ntiwetì.

2 Di yóó namu Anakiibe bèè kpeñnì ke tú tidadieti kè bè ḡ nnáá mbe kpríí nke di yo kè bè tu Anakiibaa? We mbo dáátí kécómmú be ìikè?

3 Dí nyé yíe nke dḡ nti Yiè nKuyie nkùù di te kuù ni di ìikè ke dḡ mmuhāá nke cḡú ndemḡu. Kù yóó kuḡmu de kó iwuḡ nyimḡu, kuù yóó duḡ nkè bè di bḡúté kè dí mbè bètì, ké bè kùḡ kédeè bá dè báá ḡte, ti Yiè nKuyie ntì ndi nàkému.

4 Kè ti Yiè nKuyie nkùù di te bè bètì di ìikè di bá mpḡtì ke tú di wenni mè kpríí nte kè ti Yiè nKuyie ndi tanné de kó ketenkè, de kó ibotí dḡrimè kpríí nte kè kù ì bètì.

5 Dè í tú di wetí mèè kpéí nyoo di yèmmè wenni mèè kpéí nte kè di yóó tieke de kó ketenkè, de kó ibotí kó tidǎnnìtì tìi kpéí nte kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kù yóó bè bèti, kù dó mèè kpéí nkédǎò kù do dǎúnnè dii nùù di yembè Abarahamu nè Isaki nè Sakǎbu.

6 Nyénè tǔnké ke dò nkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù di duó nde kó ketenkè dè í tú di wetí mèè kpéí nte kù di duómmè de kó ketensààkè, díi pètinke tú ku botí kùù to kpeñni.

Isidayeeribe do dǎòmè fəsǎmátìnǎàfè kénkǎnkù ke fè bǎá

7 Díindi Isidayeeribe di bǎá yè ndi do íinkomè ti Yiè nKuyie nkuù di te ku miéke dikpǎà tedǎntè cuokè, kétúóté di yè dii yiè Esibiti kéntǎ kétuǎkenèní yíe nti me mborè, di í yie nKuyie nkpeti.

8 Odebu tāri di do íimmu ti Yiè nKuyie mmiéke mediè nkè kù ndó ké di kuǎ dimǎu páíí.

9 N do dèke dii mǎnni ditāri kè ti Yiè nKuyie mbo n duó ntítápièti ku taummè kuó wǎri tii ñnkè, kè nní mbo ditāri ñnkè ke dò yewe sipísìnàà, deyènnè sipísìnàà ke í yo m me nyí yǎ.

10 Kè ti Yiè nKuyie nwāri titápièti tìdétì ñnkè ku tannò kù do di nǎké yè di tíkú dii mǎnni ditāri pēri ke kù di nǎánnènní kè di yo ku tammè muhǎǎ mmiéke.

11 Yewe sipísìnàà nè deyènnè sipísìnàà kó difǎnkúò kè kù n duó nku taummè kuó kó titápièti tìdé,

12 ké n nǎké ke dò: Íté kécúté mecǎǎ nha ñitibè a dènnèní bè Esibiti bè n cǎkemu, bè yóumu

dendε bàmbà n kó kuce n do bè benke kù ke dòò fεsòmátìnààfè.

13 Ti Yiè nKuyie de nni nnáké ke dò: N yàmu de kó benitibè ke ś mbe to yeè kpehni.

14 Yóu kè m bè kùò bεmou páíí kè be yètìrì kpránné kutenkù miεke kè n da dòò kuwuò nkperíkù kùù yó nsũ kέpēēté kuu.

15 Mεnμε kè n cúténí ditāri dìi còú mmuhǎǎ ndi ñnkè, ke tò Kuyie ntaummè kuó wàri tìi tápièti ñnkè, n nou sidé.

16 Kè nní nyóó tuòkení ke ś ndi bùtínné dendε bàmbà nti Yiè nKuyie nkùù di te ke ma fεsòmátìnààfè ke yóu kuce ti Yiè nKuyie ndi benke kù.

17 De mònni kè m pĩ ntitápièti n nou sidé kέ tì bòté ketenkè di ìkè, kè tìi pònte pònte.

Mòyiisi kuónnèmè Kuyie nyIsidayεeribe dòò fèè sòomátìnààfè kpeí

18 Kè n doroo ketenkè ti Yiè nKuyie nyìkè, kέwēte ke dò yeve sipísìnàà, deyènnè sipísìnàà n yí yo, m me nyí yò, mεyεi ndi dòò mè kpeí. Di cààrèmu deè te kè ti Yiè nKuyie mmieke di ye mediè.

19 N do yìèkù ti Yiè nKuyie mmieke nke, ku miεke keè do còuté kè kù ndó kέ di kuò páíí, kè n kù bàntè kè kùu yie nkéwēte kécouté m báammu de mònni.

20 Kè ku miεkeε peike Anò mediè nkè kù ndó kóò kùò, kè n kù kuónnè o kpeí,

21 kétúóté fεsòmátìnààfè di bùtínné Kuyie nke dòò fè, kέ fè còú nkè fèε còuté, kè n fè pùò nké fè nàa nké fèε naá mmuyuo nkè m mù ùtóo kukó nkùù bonní ditāri ñnkè ku miεke.

22 Kè ti mbo *Tabedaa** nè *Masa*† nè *Kibodoti-Ataafa*‡ kè di to í ti Yiè nKuyie mmieke.

23 Kè ti mbo *Kadessi-Bannea* kè ti Yiè nKuyie ndi tã nke dò: Katenè kéfieta dihèi kù di duó ndi, kè di í nyie nke dò nti Yiè nKuyie nkùù di te kù béi nti bo dɔ̀dɔ̀, bá di í nyie nkù di nàké tì.

24 Nè m *baa* di yémè mme, di í yie ndiyiè marì ti Yiè nKuyie nkpeti.

25 Ti Yiè nKuyie ndo tãáté ke bo di kuomu páíí, memme kè n do ke nínkú ku ìkè kénínkú ke dò yewe sipísìnà, deyènnè sipísìnà,

26 ke báá nti Yiè nKuyie nke tú: Ti Yiè nKuyie báá ku kubotí kuù nkù tu a koku nku a te kù. Nè a kó tikpeti mieke nke a bè deetémè nè a kó muwērímú mmu a bè dènnenímè Esibiti.

27 Dentení a kó betōmbè *Abarahammu* nè *Isaki* nè *Sakabu* be kpéí, a bá ndake kubotí kuu nkó itookperí kpéí nnè be kó tidənniti nè bè d̀d̀ri mèè yei.

28 Kàa d̀d̀d̀ memme, a ti dènnení d̀i èi kabe bo yí f̀s̀ nti Yiè nKuyie nha í na ke bo ti tanné dihèi a do yē nha yóó ti duó ndi. Bè bo yí a ti nímmu deè kpéí nte kàa ti dènnení ke bo ti ku dikpàa tedəntè mieke.

29 N Yiè nKuyie mbè tu a kabe mbe, f̀s̀d̀ bè te, a be deetè nè a kó tikpeti nti nè a kó muwērímú.

10

Kuyie mbè c̀ēm̀m̀ f̀esəmət̀nà̀d̀f̀ kó meyei

* **9:22 *Tabedaa***: Wénté Mukétímù 11:3. † **9:22 *Masa***: Wénté Mudennimù 17:1-7. ‡ **9:22 *Kibodoti-Ataafa***: Wénté Mukétímù 11:34.

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: Cíéké titápíèti tìdétì kè tì ndò tìketitì, kàa dekení ditāri ñnkè, á nwaà nyideí kédòò ditau.

² N yóó wāri tináàntì tì sòò bo tìnti tìketitì a pònte tì ñnkè, kàa tì dǎú nditau mièke.

³ Kè n dǎò ditau nè detekperè kó ideí kécíéké titápíèti tìdétì kè tì ndònnè tìketitì ke ntì tǎ tìdè kédekenè ditāri ñnkè.

⁴ Kè ti Yiè nKuyie nwāri de kó titápíèti ñnkè kù do wāri tì náàntì tìketitì ñnkè kè tì nni nduó. Ku tannò tepíítè kù do di náá nyè ditāri ñnkè kè muhǎá ncóú nkè di tíkú ditāri pēri.

⁵ Kè n wēte kécúténí ditāri ke dǎú nde kó titápíèti ditau n dǎò di mièke kè tì de mbo. Ti Yiè nKuyie ndo n nàké ke yē ndè ndòmmè.

⁶ Kè Isidayεεribεε íté Bendee Yakanni kó sibií borè kékote Musedaa. Anǎo de nku kè bèe ò kǔnné, kòo birε Edeasaa sǎoté kéntú ikuó nùtì.

⁷ Kè bèe íté deborè kékote Kudikodaa, kékíte dende kékote Yotibata ikó mborè péu.

⁸ Deñde ti Yiè nKuyie ncǎñnémè Defii kó kuwuǎ nkǎbe kè bè bo ntou ku taummè tǎu kémbo ku cǐtèè ke pǐ nku tǎmmú ke ní yú ti Yiè nKuyie nyètìrì képǎ benitibè mesàà. Bè me ndǎori nè yíenní.

⁹ Dεε te kè Defii kó kuwuǎ nkǎbe í mǎke ketenkè be kǎbe dòmmè be kperε tú bè bo mpǐmmè Kuyie ntǎmmú, ti Yiè nKuyie ndo tì mbè nàkémè.

¹⁰ Kè m baa mbo ditāri ñnkè n do ke bo mǎè botí meketimè mǎnni ke dǎ yewe sipísìnàà, deyènnè sipísìnàà kè ti Yiè nKuyie nyíé kécǎuté m báammu kényóu, ke í ndi kùò.

11 Kè kù n náké ke dò: Íté kécúté kényiité n nìtìbè ké bè tanné ketenkè m béi nke ìkú ke yē n yóó duó nkè be yembè.

Kuyie nduwmmè ku kabè ikuó ì tu bè bo nkù dómè

12 Díndi Isidayeeribe ti Yiè nKuyie nkù di te kù dó dí dò ba? Ti Yiè nKuyie ndó tì tu: Onìtì f́ nha bo nkù démè, ke tũ nku kó kuce, ké nkù dó ke pĩ nku tãmmú nè a yèmmè memou nè a wēnnì dimou,

13 kempĩ nku kuó nè ku tannò n di duó ndè yíe, kémbo kè dè da naati.

14 Ti Yiè nKuyie nkuù baké keĩnkè nè tiwetì, ke te ketenkè nè dèè kó dimàà bo ketenkè ìnkè.

15 Kuù dake di yembè ke bè taunnè kumàà ke tãáté díndi be yaabí ibotí imou miéke dè mè ndòmmè yíe.

16 Ceetenè di yèmmè kéduó ndimàà ti Yiè nKuyie nke ténke báá kpénkunnè di to.

17 Ti Yiè nKuyie nkuù tu Kuyie nke baké demou ke tú bekrààtìbè kóo krààtì kù deumu ke kpeñni ke duò tikõmbùàtì kù í baàtì òmòu kù í còu ticuuti.

18 Kuù kommu iciribí nè bekúpobè ke dó bepròbè, ke bè duò ntidiiti nè tiyààtì.

19 Dí ndó bepròbè ke yé di do túmè bepròbè mbe Esibiti tenké miéke.

20 Ti Yiè nKuyie nku di yóó ndémè ke pĩ nku tãmmú ke kù taunè, di ní yóó parikènè kunku.

21 Dí nkù sāntí kuù di te, kuù dò di cuokè tidieti tì duò tikõmbùàtì kè di tì yà nè di nuò.

22 Di yembè do tati Esibiti ke bo sipísiyiekè ndi, kè ti Yiè nKuyie nkù di te kè kù duó nkè di sũũ nsiwãã dòmmè tiwetì.

11

Bè dèntemè Isidayeeribe Kuyie ndòò dè be kpéí

¹ Dí ndó ti Yiè nKuyie nkùù di te ké nkù tū nke dɔɔri ku kuó nè ku tié nnè ku tannò dè yè mmù yewe yeməu.

² Di mómməmbə di yàmu nè di nuɔ ti Yiè nKuyie nkùù di te kù deumè ke kpeńni nè kù pĩ mmù tōmmú Esibiti tenkè, dè í tú di bí.

³ Di yàmu yebenkùyè kù dòò yè Esibiti kó ketenkè miəke nè ku dòò dè Esibiti kóo kpààti nè o kəbe.

⁴ Ke yà kù dòò dè Esibiti kó dihāpòntĩnni d̄i do di beti nè be sēi nè be kpàrinaasēi, ke yà kù duóm̄mè kè dām̄ēri tipènti kou kó meniə mbè dātinné, ke bè pōnténè, ke bè kùò kè dè dèè.

⁵ Di yému kù dòò dè di kpéí ndikpàà tedəntè miəke kè di na ke tū̀kenèní diə.

⁶ Di í biinninè kù dòò dè Dubenni boti kou Ediabu kó ibi idé Datanni nè Abidammu, ketenkè àatemè ke bè maanko Isidayeeribe beməu nuɔ mmieke, bembə nè be cēi kəbe nè be touti nè benitibè bèè kó dimàà do tū mbə f̄n̄kúò.

⁷ Di yàmu nè di nuɔ nti Yiè nKuyie mpĩ mmù tōmmú diemù.

⁸ Dí mpĩ nku tannò m me ndi duó nyè yíe nyeməu, meñme di bo mməkemè dikōmbùò kékəte kécəuté ketenkè di kəri ke bo ta kè.

⁹ Kè di dòò memme di bo mbo kémənte ketenkè ti Yiè nKuyie ndo béi nkéikú ke yè nkù bo duó nkè di yembè nè be yaábíó, məcekùò nnè menaamiə ndè p̄ũ̀ nkè.

Kuyie ndàke kèè tenkè kpéí kè ò ndòm̄mè

10 Di tati kèè tenkè kè í dònne Esibiti dòmme, kè di níí bo buotí kupaku, kédammú kukó nkéyũónní menie nkényóòrì, bè ò nyóòrì mèè botí kukũmpaku.

11 Di kòri ke bo ta kèè tenkè tu yetārè nè tibiti kó ketenkè nke kè fetaafe ñu,

12 ti Yiè nKuyie nkùù di te kù dàkemu de kó ketenkè kpéí, ku ònfè í iiti de kó ketenkè ìnkè, dibenni bo ketémè nè di bo deèmè.

13 Bá wè kòò yie nke tũ n di duó nyèè tannò yíe ke dó Kuyie nke pĩ nku tǝmmú nè o yèmmè memou nè o wènnì dimou.

14 Kù bo ndi duò nfetaafe fe mǝnnì fe ìnkèmbóntaafe kènto ke tuǝkenè fetadentifè, kè di paa nní mpéí detie mbè tu dè fínyĩ nè bè tu dè fikíè kè dè mpéí, ke menaà mpàmmèe buoté nè mekùù.

15 Kù bo ndènnimuní timúti di paa nkè di wũò nyo nkè di nyo nke sànnè.

16 De mǝnnì di né ndake ke báá bútínné ku kó kuce, ke báá tũnne yebokè kènkǝnkù ye ìkè.

17 Kè di dǝò memme ti Yiè nKuyie mmieke bo di ye kè kùu kpetínné iwetibori bá fetaafe ténke bá nniu, tidiiti ténke bá mpéí, bá di báá ǝte di bo kúmè ketensàakè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè mieke.

18 Dí ànné Kuyie nnáànì di yèmmè mieke kè tìi ta di wèrè, di ntì ù di nou teneite kǝme ké ntì ìrì bè ò nyírímè kuítùòkù.

19 Dí nti tiè ndi bí di borè teçfètè, nè di borè kupòòkù di yóó duó dii mǝnnì nè di ènte dii mǝnnì.

20 Dí tì wàri di cèĩ kó yesǝnkè nè yebòrè, nè dihei kó dibòrì.

21 Kè di dǝò memme díndi nè di bí di bo nfòù kèmmònte ketenkè ti Yiè nKuyie ndo béi nkéikú kényè

nkù yóó duó nkè di yembè kè dí nkè te sáà.

²² Kè di pĩ nweti weti yetannò kù di duó nyè ke dɔɔri yè yē mmù ke dó ti Yiè nKuyie nkù di te ke tũ nku kó kuce ke kù taunnè dimáà.

²³ De mǎnni kù bo nni ke beti iwuò ndieyi imou ìi kpeñni ke di pēēté, kè di tieke i ekè kékari,

²⁴ di naàcètè bo na kèè tenkè kó dimáà yo ntú di kake nke, kétuóté dikpáà tɛdɔntè kperi kubakù cǎnku bíékè kékote kédíté Dimaa tǎri kubakù yóu bíékè kɛntɔ kétuoke kukó ndiekù Efadati diyie yìèni kèè bíékè, kɛntɔ kétuoke dà mèèrì Mɛditedandee diyie taà kèè bíékè.

²⁵ Di naàcètè bo na kèè tenkè kó dimáà òmòu báá dáátí ké di baao. Kuyie mbo duó nkè bè ndi dé kè be kǎmbùàtì ndi duò Kuyie nti ndi nàké ke yē ndè yó ndònmè.

²⁶ N di pǎmu yíe nkuce, tǎǎténè mɛsàà nyoo meyi,

²⁷ Kè di yie ti Yiè nKuyie nkù di te ku tannò kù di duó nyè yíe, kù bo di pǎ mɛsàà.

²⁸ Kè di mɛ nyè yete ke bùtínné ku kó kuce ke tũnne yebókè di do í yé yè, di bo yà meyi.

²⁹ Kè ti Yiè nKuyie nkù di te kù di tanné dii mǎnni ketenkè di yóó tieke kè, dí deke ditǎri Karisimmu kǎpĩéké ku kó mɛsàà, kédেকে ditǎri Ebaadi kǎpĩéké meyi.

³⁰ De kó yetàrè bo kukó nSuditǎǎ yáà ndi diyie taà kèè bíékè. De kó kuce ku yìèné Kannahǎ kǎbe kó ketenkè, tɛdɔntè kó dikpáà Adaba bo kukó nSuditǎǎ kó kubiriku nku, ke tókénè kutieku sààkù Mǎdee* ke weti Kidikaadi.

* **11:30 Mǎdee:** Araba do de mberínè. De kó mutie bo Kuyie ndo benke dè nde kumáà Abarahammu kè wèè maá diwǎstǎnni Kuyie dɛborè.

³¹ Di yóó séntému kukó nSuditēē kékote kéta ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkè ké kè fiète kékari.

³² Dí ndake kéndòari Kuyie nkuó imòu nè ku tannò yemòu n di duò ndè yíe ndè yē mmù.

TI YIE NKUYIE NKÓ IKUÓ

12

¹ Ntenè ti Yiè nKuyie nkuó nè itié ndi yó ndake dèè kpéí, kéndòari de yē mmù di fòmmu mumòu mieke, ketenkè ti Yiè nKuyie ndi yembè do tū nkù di duó nkè ké di bo kari.

Isidayeribe dòmmè kémbáá Kuyie dibòrì dimáà

² Dí può nyewũòtòrè nè yetàrè di yóó beti ì wuò nkòbe do feu yè yetàrè nè sitáá de ìnkè nè detie nyò.

³ Di può mbe wũòtòrè kébóké be bòòtárè kécòu mbe bòò Asedaa kó kutedòú, képuò nsitenkaanì kè bè ténke bá nnáá nsi kpéí de kó dibòrì.

⁴ Dí báá teké de kó ibotí báá mmèè botí i kó yebòkè ké mme mbáá nti Yiè nKuyie nkùù di te.

⁵ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kù tãáté dìì karì di botí mieke ke bo nde bo, kè di bo nde yu ku yètìrì dí nkòrì deborè ke kù báá.

⁶ Di ní de nkù fié iwũò kétuo ké kù fiénè metaummè kpéyi, ke de nkù duó ndi mòke de kó depííndè nè dí pàrè diwèì kpéye, yoo di kù cànnenè dìì nuù kpéí nnè di wũò dièyi nè isámòpòì kó iketiye.

⁷ Di ní yóó dè nkari ti Yiè nKuyie nkùù di te ku ìkè dínì nè di cǐì kòbe kè dí wǎnné kédì de kó mudìì kényànkunè diwèì, ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó ndè. Di Yiè nKuyie nkùù di te kù di dòò mèè sàà mme.

8 De m̀ǹǹǹ di t́ǹkɛ́ í yóó nd̄̄ari ti m̀è nd̄̄rim̀è yíe, bá wè kòò d̄̄ari o yèmmè d̀ò nd̀èè wenni.

9 Di mu nyí t̀̀̀̀̀kɛ́ ketenkè di Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkè kè di bo kè tieke kékari kéom̀pè.

10 Di yóó séntému kukó nSuditɛ́ kékari ketenkè di Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkè kè kè tieke. Di yóó kè kàrimu kè kù di om̀p̀̀̀nne ké di deeténè di dootitabè bèè di fité, kè dí mbo kè dè di naati.

11 De m̀ǹǹǹ di Yiè nKuyie nkùù di te kù bo tãáté dii karì kù yó mborè, ku yètìrì yó nyu dè, di yó nde nkù duò n di nàké dèè kó dimàà dèè tu: Iwũs di yóó nkù feu ì ke t̀̀̀̀̀nè metaummè kpɛyi nè di kpɛɛ di m̀̀̀̀̀ke de kó depíndè nè di yèmmè kó yep̀̀̀̀rè, nè di kù cànnenè yèè nò kpɛɛ.

12 Kè dí nyãnku di Yiè nKuyie nkùù di te ku ìikè d́ndi nè di bí initidaaì nè initipòì, bet̄̄mbè benitidaabè nè benitipòbè kèw̄̄ennénè Defibe bèè di bonè ke yé bè í m̀̀̀̀̀kɛ́m̀ ketenkè di cuokè.

13 Dí ndake ke báá śnté ké nkù feu iwũs ke tuò mbá kè di ǹ̀̀̀̀te dii b̀̀̀̀̀rì.

14 Ti Yiè nKuyie ndi benke dii karì di kó iwuò mmiɛke, dè̀̀̀̀de di yóó nkù feumè iwũs ke tuò n di nàké ke yè ndè ndòmmè.

15 Kè wèè níí d́ dii m̀̀̀̀̀ǹǹ ò bo na ḱkuò iwũs ḱcááké ti Yiè nKuyie nkùù di te kù ò p̄́ kè dè m̀̀̀̀̀mè. Bá kè di bo kùù píkù, yebòrè yem̄̄ou, wèè s̄́ ǹ̀̀̀̀nè wèè í s̄́, mbè níí bo na ḱcááké de kó imaa ndi ã̄ ȳm̀è iorimaa, dè í m̀̀̀̀̀ke mebatimè.

16 Di né níí báá cááké meȳ̄ĩ, di níí mè ùt́o ketenkè di ã̄ ȳm̀è meniɛ.

17 Di me nníí bá mbo di c̄́ĩ miɛke ke yo ndi diitì kó depíndè, di yaàte dè, di naà mp̀̀̀̀mmè nè mekùò ǹ̀̀̀̀nè di wũs pié ì bí idaaì kó iketiylì nè di wũs di kù feu

ì di kù cànnenè yèè nò kpéí nnè di pãrè diwèì kpeye
nè di do nképã yè.

18 Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù tãáté dìì karì di
nìí yóó de nkari ké dè di díndi nè di bí initidaaì nè
initipòì nè di kó betõmbè benitidaabè nè benitipòbè,
kéwënnénè Defiibe bèè di bonè. Mèmme di yó
ndòrimè kényãnku Kuyie nkùù di te kù di duó ndè
kpéí.

19 Dí dàò meyoðmmè nè di bo mbomè di báá
dootóo Defiibe.

20 Kè ti Yiè nKuyie nkùù di te duó ndìì mònñi kè
di tenkè deuke kù di nàké ke yè ndè yó ndòmmè. Kè
kuníí di pī nkè di dó kécááké imaa ndi bo na kécááké
di dó mèè botí.

21 Kè dè me ndò ndi détéñè ti Yiè nKuyie nkùù di
te kù tãáté dìì karì kè di bo nyu ku yètìrì, di bo na
kédeite di wũs kù di duó nyì mieke kékuo kécááké di
dómè, n di nàké ke yè ndè ndòmmè. Di bo na kémbò
di céí ké ì càáké di dó mèè botí.

22 Di bo na ke níí ì càáké bè càámmè iorimaa,
mebatimè bá mbo wèè sī nnè wèè í sī, ndi bo na
kéwënné ké ì càáké.

23 Di né ndake ke báá cááké meyĩ, nke yé
mufòmmu bomè meyĩ mmiéke nke.

24 Di báá cááké imaa nkéwënnénè meyĩ, ndi níí
mè còúnko ketenkè meniè nkõme.

25 Di bá ncáá mmeyĩ nkè dèe yie nkè di mbo kè dè
di naati, díndi nè di bí nè di yaàbíó ke yé di dòrimè
ti Yiè nKuyie ndó dèndè.

26 Di càñné ì wũs ti Yiè nKuyie nkpéí nke yóó kù
nyì fié nè di kù cànnenè dìì nùù kpéí, di níí dè tóní
dikarì kù tãáté dìì.

27 Kè di ní feùté feḍfè ti Yiè nKuyie nke bo tuò ndí tuò nfe maa nnè fe yĩ, kè di me nkù feùté feḍfè metaummè kofe nfe dí tuò mmeýĩ ndiwũṣtònnì, kèdeè kécááké imaa.

28 Kénténè itié n di náá nyì nkétũnne ì yẽmmè, memme di bo mbomè kè dè di naati, dínìdì nè di bí nè di yaábíó sǎǎ, ke yé di dɔrimè Kuyie ndi tũ nkù dó dènde.

Mɔyiisi caummè Isidayeeribe ibotí tɛi kó yebàkè kpéi

29 Ti Yiè nKuyie ndi tũ nkù bo kuò dì m̀nnì ibotí tɛi kè dí ta be tenkè. Kè di fiète dì m̀nnì be tenkè ke kàri,

30 di báá dítinné dimáá ké bè teeténè, dí ndake kè be bákè báá di pĩ, di báá yè fié iwũṣ, di bá nwanti kényíté bè do feu m̀è botí iwũṣ be bákè ké yè tũnne.

31 Di báá tũnne de kó ibotí báá mmèè botí i bákè ké mmè bàá ti Yiè nKuyie nkù di te, ke yé ti Yiè nKuyie ndè wùómmè isoke nyi. Bè tũnnèmu be bí initidaai nè initipòì be bákè.

13

¹ Dí ndake kéntũ n di nàké tì, di báá yé tìmatì, di me mbáá yaate tìmatì.

Kuyie nyóó potémè Isidayeeribe bèè bo fié iwũṣ yebàkè

² Kè dè dò nhòmòu buoté di cuokè ke náá Kuyie mpǎánáànì, yoo ò yàu mebenkùmè, kòò di nàké ke yé ndèmarè cànne bo dɔ.

³ Kòò tu dí fié iwũṣ yebàkè di do í yé yè, bá kòò do di nàké ke yé ndèè bo dɔ, kè dè dò,

4 di báá yie nkékénté de kóo nìtì wèè tu ò nàá Kuyie mpããnáàntì ke tú ò yàù Kuyie nkó mebenkùmè. Ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù di yáú ke bo yà ke nsà kè di kù dó nè di yèmmè memou.

5 Ti Yiè nKuyie nkuù di te, di yó nkù ntũ ké ñ kù dé, kémpĩ nku tannò kényíé nku kpɛti, ké nkù bàá nké nkù taunè,

6 de kóo nìtì wèè tu ò nàá Kuyie pãã náàntì yoo wèè tu ò yàù Kuyie nkó mebenkùmè ke di sukí kè di bo yete Kuyie nkpɛti, Kuyie nkùù di dènnení Esibiti ke di dèténè mudaatõmmú. Kè wèè dó ké di dètinnè kuce ti Yiè nKuyie ndi benke kù, dí ò kùò kédèite meyei ndi cuokè.

7 Kè de me ndò nha yõfũõ kou m̀ou nwe yoo a bire denitidaarè yoo denitipòrè yoo a pokù yoo a népo saù m̀ou, kòò katení a borè disòrì ke da sukí,

8 ke tú, dí fié iwũõ yebokè di do í yé yè f̃õ nnè a yembè, iwua nyì di fité medétimè yoo metóõmmè i kó yebokè, di tenkè kemou mieke.

9 A báá yie nho kpɛti, a báá ò kènté, a báá ò kuó mmesémmè, a báá ò kpàké a báá sɔnne o yei.

10 A dò nkóò kùomu, f̃õõ mómumu ndò nkéketé kòò b̀tè ditári, kè betòbè né na kòò bùstí yetárè.

11 Ò m̀annè kébústí yetárè nye kékuo, ke yé ò da sukíimè kàa bo yóu ti Yiè nKuyie nkùù di te ké kù dèténè, kunku kùù da dènnení Esibiti tenkè di do tú dè tidaatì.

12 De m̀annì Isidayeeriibe bemou yóó tì kèèmu kémòote kufõwaá nke ténke báá d̀ò meyei.

13 Kè de me ndò ndiyiè mari bo kè di kèè ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè mieke,

¹⁴ besĩnténitìbè sukíi dè dihei marì miεke bèmabè kè bè bo fié iwũõ yekabè di do í yé yè.

¹⁵ Dí wammú kébíéké mesàà, ke nsà kè dè mènke dòò mebotí, kè di sǎ nde kó meyei mbotí mènke dòòmu di cuokè,

¹⁶ dí kuò de kó dihei kabε nè be wũõ demou di báá súó ndèmarè.

¹⁷ Dí tíi ntinenti tii kó dimàà bo de kó dihei miεke kécóú ndihei miεke benitìbè kari dè kéwennénè dihei kécóú mí ndi Yiè nKuyie n kprí, kè de kó dihei naá ntidobontì, bá òmòu ténke báá di maá.

¹⁸ Di báá túóté dèmarè bá dèmàà de kó dihei miεke de dò nkécóummu, kè dèe yie nkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè ku miεke do, kè kù di kuó mmesémme, kéduó nkè di sũũ nkù do nàké di yembè ke dò dè yó ndòmmè.

¹⁹ Kè nsà kè di yie nti Yiè nKuyie ndi tũ nkù kó dinùù, ke tũ nku tannò n di duó nyè yíe, ke dɔari ti Yiè nKuyie ndó dè kunku di tũ nkù.

14

Kuyie nyí dómè ku kabε ndɔari ikúkuó

¹ Ti Yiè nKuyie nkuù di te kè di tú ku bí. Di bá nduòku yoo dí nkuò di tĩ di kari dii mɔnni mukũũ.

² Di tú ti Yiè nKuyie nkabε mbe ti Yiè nKuyie nkuù di te, ke di tãáté iwuò nyimou ìi bo ketenkè ñnkè i miεke kè di bo ntú kù te bè.

Isidayεribε dò nkényo nyii wũõ nè tii wanwanti nè bè dò nkénci dè

³ Kè ti Yiè nKuyie nyĩ di ci dè di báá dè di.

⁴ Ntenè iwũõ di bo nyo nyi: Inàðke nè ipe nè sibóó.

⁵ Tèhontè yeyiè mpéu kpete nè tèhontè péítè nè tèhontè tèè dònne fèperifè ke né mọke yeyiè nyèè yààti nè fèsèfè nè tetābuotè nè tebuotè nè fèwaurifè.

⁶ Tiwanwanti nè iwūō dèè mọke yekpèètè yèè yààti ke dukii di bo na ké ndè yo.

⁷ Di báá di yòyó nè tèhòntè nè disetiri dè dùkìimu dè me nyí mọke yekpèètè di dè cimu,

⁸ defònkùrè, dè mọkemu yekpèètè dè me nyí dukii, di bá ndè yo ndemou di dè cimu. Kè dè me nku di báá dè kàáké.

⁹ Ntenè menie mmieke kperè di bo nyo ndè, siyĩ sù kó dimàà mọke icietí nè yeyíékè.

¹⁰ Di bá nyo nsii í mọke icietí nè yeyíékè di sù cimu.

¹¹ Di kó ikuó í ci sinə sù kó dimàà di nsì yo.

¹² Di báá di kumancònkù nè kutāmancònkù nè dàméèrì kó fetúúfè.

¹³ Dítúsòù nè kutúbotí kumou di bá ndè yo.

¹⁴ Fetúúfè nè kukākābotí kumou.

¹⁵ Fecònfè diéfè nè yeondo kó kubotí kumou.

¹⁶ Fecònfè diéfè nè dionduò nè tiyààkompéiti kó kubotí kumou nè kucĩrímbotí kumou.

¹⁷ Dikonnéyou nè yeondo kó kubotí kumou nè fekonkpànfè.

¹⁸ Kutenkatíkàdáákù nè kukunaakù nè dikūntibári nè kudéikù.

¹⁹ Tipumpùtì di bá ntì yo ndi dè cimu.

²⁰ Di kó ikuó í ci sù nə kó dimàà di nsì yo.

²¹ Kè fèðfè kú di báá fè di, dí fè duó nhopòò wèè di bonè kè wèè di, yoo dí fè nhò fiténè. Dí tú kubotí kùù cǎá nkù nku, kè ti Yiè nKuyie ndi te. Di ní báá bénné dibəbii nè di yō miè.

Ti bo nduòmmè Kuyie depíndè

22-23 Bá dìi benni di níi deíte di paa nkperε demou dèè tu depííndè, tidiiti nè menaà mpàmmè nè mekùò, di níi dè tóní nè iwũò ketiyi inààke nè ipe nè sibóó, ké dè kàtenè dibòrì kù tãáté dì, ké dè di ku ìikè, kè dèε yie nkè dí ndé ti Yiè nKuyie nkùù di te sáà.

24 Kè de yèmmè a cǐètè bo ndétirìnè ti Yiè nKuyie nkùù da te kù tãáté dìi bòrì, kè ku yètìrì bo ndè yu kè ti Yiè nKuyie nkùù da te kè kù da dòò mesàà nkè dè sũ,

25 á túóté dèè tu depííndè ké dè fíté kénto idíítí de kó dibòrì ti Yiè nKuyie nkùù da te kù tãáté dìi bòrì de kpéí.

26 Deborè kédonté a dó dèè kó dimàà inààke, ipe nè sibóó nè menaà nnè kunadaakù ké dè di, ti Yiè nKuyie nkùù da te ku ìikè, kè diwèi nda bo fǐ nnè a cǐètè kòbe.

27 Di báá yè nDefiibe bèè di bonè be kpéí, ke yé bè í məkemè ketenkè.

28 Kè yebie nyètããti níi pèēté, dí denneni depííndè di deíte dèè kó dimàà ké dè còú ndihèi.

29 Defiibe bèè di bonè ke í məkε be kó ketenkè nè bepòbè nè iciribí nè bekúpobè kè bèε pété kédì kénsànnè. Kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kù di dòò mesàà ndi pǐ mùù tǔmmú mumou miεε.

15

Kuyie nduó nyù kuó Isidayεεribe be bàà nyĩnkè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Isidayεεribe ke dò: Yebie nyèyiekè yèyiekè kó difǔnkúò di níi yóu di kòbe be bàà mbè di məkεnè yè.

² Ntenè di yóó tũnne mèè botí de kó ikuó: Kòò mǔ pènte o kou tǔ idíítí wèè ì nhò yóunè de kó

dibànnì. Òmòu báá p̄innè muwērímú o kou t̄òu ke d̄ò wèe ò yietí o bànnì, ke yé Kuyie nkuù d̄óummè de kó dinùù.

³ Dì bo na ke ní duó nkè opòò di yietí kè dè me ntu di kou nwe dí ò yóu.

⁴⁻⁵ Kè nsà kè di kémumú weti weti ti Yiè nKuyie nyē mmù, ke t̄u nkù di duó nyì kuó kè n yì ndi náá nyíe, oc̄rì keté ké bá mbo di kó ketenkè, ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di d̄òmmu mesàà nkù di duó kèè tenkè kè di yóó kè k̄ari ké kè tieke ke miēke.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di d̄òmmu mesàà, kù tì ndi n̄aké ke yē nkù yóó di d̄òmmè. Di í yó mpenni idíítí ibotí t̄èi, ibotí t̄èi péu ì yó ndi penni. Dì bo mbaké yebotè kusũkù yè me mbá ndi baké.

⁷ Kè di kou m̄òu bo ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkè kó dihei mari ke t̄ú oc̄rì di báá ò yetenè di diiti, di n̄ou me mbá nhò t̄ēñè.

⁸ Dí ò c̄anne di n̄ou kòò p̄ente d̄èè ò d̄onni.

⁹ Ke né nyé kè meyèmmè yeime báá di ta kè di d̄ò dibenni yiénni dii yètiní kè di d̄ò nké bè yóunè yebàà mbè di m̄akenè yè. Dí báá yóu kè meyèmmè yeime di ta kè di yóu di bo c̄annemè tenòutè di kou t̄òu ke í nhò duó ndemarè. Kè di d̄ò memme kòò di kuónnè ti Yiè nKuyie ndí yóó t̄ò de kó meyei.

¹⁰ Dí ò p̄a de kó idíítí nè meyèmmè memáà nè diwèi, mem̄me di Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di d̄òmmè mesàà ndi t̄ammú mum̄ou miēke, ke di d̄ori d̄èè kó dimàà nyíe.

¹¹ Bec̄ribè yó mbomu di kó ketenkè miēke, deè kp̄éi nte kè n di duó nde kó dinùù kè n tu di báá yie nkè di n̄ou mpikú, di k̄obe bèè tu bec̄ribè nè besénnibè ke bo di tenkè miēke be kp̄éi.

Isidayεεribε bo nfĩnko mề botí tidaati

¹² Kề wề donté kudaakù di kabe Ebedeebe miεke kù mpĩ nho tōmmú, kémmeke yebie nyèkuò, diyiénni kòo kù fĩnko kề kùu kò.

¹³ Kề kù kũnti dìi mōnni ò báá yóu kề kùu kò nku n̄ou sitetiri,

¹⁴ kù nkũnti kề wề deite ti Yiè nKuyie nkùu o te kù ò duó ndèè kó dimàà de miεke ké dè nkù pã, ipe nè sibóó nè tidiiti nè menaà.

¹⁵ Dí denteni di do bomè Esibiti ke tú tidaati kề ti Yiè nKuyie nkùu di te kề kùu di deeté, deé kpéi nte kề n di duò nyie nde kó ikuó.

¹⁶ Kề dè me ndò nkudaakù bo f̄s nwèè c̄f̄ètè kề dè tũke kù bo kōmmè kề kù yete kù da dó mề kpéi nè a c̄f̄ètè, ke bo kề dè kù naati.

¹⁷ De mōnni á túóté tekãũtè kédanne ku toò tec̄f̄ètè bōri kó kudáú kéduate, kề kù ntú a kó kudaakù s̄áà. Kề dè me ntu onitipòkù nwe a me nyĩ.

¹⁸ Dè bá nda yòunè a bo kù f̄immè, ke yé kù da p̄ĩmmè mutōmmú yebie nyèkuò miεke, kù da p̄ĩ mmù tōmmú p̄ēētému a na nyietimè otōnti kuce mēdémè. Ti Yiè nKuyie nkùu da te kù yóó da dōumu mesàa a tōmmú mumou miεke.

Isidayεεribε dōmmè kēncānninko iwũō ketiyi Kuyie nkpeí

¹⁹ Di nàake nè di pe nè di bó kề dè níi peité meketimè ì bí idaaí dí ì cānné ti Yiè nKuyie nkùu di te ku kpéi, yenaadapàà nketiyè di báá yè p̄ĩnnè mutōmmú, di me mbáá kēĩ di pedakè * ketiyè kó

* **15:19 Yepedakè:** Yepedakè bè nàa nyèè kpéi ndie nyè í dōnnè ti die kpeye yè m̄ake ticitì nti kề ti òkù mediè, kề bè òs̄ kēĩ de kó ticitì kédúakenè tiyààti.

ticìtì.

²⁰ Bá dìi benni di ní dè kùò ti Yiè nKuyie nkùù di te ku cīètè kékari kù tāāté dìi bòrì de kpéí dínìdi nè di cēĩ kòbe ké dè di.

²¹ Kè de kó fēḡfē me nhā kuyènkù makù, kè fè tu dikpēnni yoo fè yēĩ di báá fē fēúté ti Yiè nKuyie nkùù di te.

²² Di ní fè di di cēĩ, kòò mǎu dǎò di kó ikuó ci dè ke sī nhò bo na ke ní dí wēnnénè ké fè di, di òḡ dimè fēwaurifè nè tēhontè yeyiè mpéu kpete.

²³ Di né báá di fē yīĩ ndi mè còúnko ketenkè menie nkōme.

16

Isidayeribe dò nkēmbaàmmè diyentébanni

¹ Dí nyé dididèi kóo tǎnkù kpéí kēmbaà ndiyentébanni ke sǎntí ti Yiè nKuyie nkùù di te ke yé dididèi kóo tǎnkù miēke do nkemè keyènkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di dēnnénimè Esibiti.

² Diyentébanni kó diyie di ní fié iwũḡ ti Yiè nKuyie nkùù di te, inààke nè ipe nè sibóò, ti Yiè nKuyie ntāāté dìi bòrì kè ku yètìrì dè yu.

³ De kó dibanni miēke di ní nyo mpéè wèè í kǎorenè mutie mùu muuti, di ní nhò càá nke dò yewe yèyiekè, de kóò pēè wèè yó ndi denniní di do di mèè sémmè Esibiti. Ke yé di do yetinimè Esibiti kè dè dò mmecāã mme, di ní yó mme nhā ke denninní di do yè dìi yiè Esibiti kó ketenkè.

⁴ Mutie mùu muuti mù bá mbo òmǎu cīètè de kó yewe yèyiekè miēke di tenkè kemǎu duómè. Di fié ìi wũḡ diyie ketirì kó kuyuoku ì bá nkpaá kè dèe wenté.

⁵ Di me mbáá fié de kó iwũṣ dihéì marì cénkoo kperi, ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nyèè ekè miékè kè di bo.

⁶ Di ní ì fié diyentébanni ti Yiè nKuyie kùù di te kù tãáté diì bòrì ndi kè ku yètìrì dè yu, kuyuoku diyie tatoo diì mǎnnì, di do yetìní Esibiti kè dè dǒmmè.

⁷ Di bénné di wũṣ kè ì càáké ti Yiè nKuyie nkùù di te kù tãáté diì bòrì de kpéí, kè dè wenté di wéte kè kò ndi touti borè.

⁸ Dí ncáá mpéè wèè í kṳṳrenè mutie mùù muuti ke dǎ yewe yèkuṣ, diyie yiénni dibanni denni diì yie kè di tíí nkésǎnte ti Yiè nKuyie kùù di te. Di báá pfi mmutǒmmú mamù de yie.

Isidayeribe dò nkémbaàmmè dididèi banni

⁹ Di ní kaà nyewe yèyiekè mefitímè kuce mèyiekè, kétúóté di ketírì diì mǎnni mudidèi.

¹⁰ Dí mbaà ndididèi banni ke sǎntí ti Yiè nKuyie kùù di te kè kù pǎmmú diwèi kó yepǎrè kè dè mmǎnnè kù di dǒṣ mesàà nkè mè mǎmè.

¹¹ Kè dí dè tǎní kù tãáté diì bòrì de kpéí kè bè dè yu ku yètìrì. Diwèi ndi bo mediè díndi nè di bí initidaaì nè initipòì nè di kó betǒmbè benitidaabè nè benitipòbè, nè Defiibe nè bepòòbè bèè di bonè nè iciribí nè bekúpobè.

¹² Dí ndenniní di do túmè Esibiti kó ketenkè tidaatì. Mpínnè de kó ikuó.

Titouti kó dibanni

¹³ Kè di puotí diì mǎnni di diiti ke deè, ke kùòti fínyí kó yebe menaà, dí baá ntitouti kó dibanni ke dǎ yewe yèyiekè.

¹⁴ Kè diwèi nídi bo díndi nè di bí initidaaì nè initipòì nè di kó betǒmbè benitidaabè nè benitipòbè

nè Defiibe nè bepòòbè bèè di bonè nè iciribí nè bekúpobè.

¹⁵ Di ní yóó kote di Yiè nKuyie kùù di te kù tãáté dii bòrì ndi kébaá nde kó dibanni ke dò yewe yèyiekè kénsántí ti Yiè nKuyie nkùù di te ke yé kù di dòòmè mesàà nkè di diiti peité kè di kperε demou yie nkè diwèi ndi bo mediè.

¹⁶ Dibenni benitidaabè ní kote ti Yiè nKuyie nkùù di te kù tãáté dii bòrì kuce mètàāti kébaá mpéèbè bèè í kòrenè mutie mùù muuti be kó dibanni nè dididèi banni nè titouti kperi, òmòù báá kote ti Yiè nKuyie mborè o nou sitetìrì.

¹⁷ Bá wè o ní pã kè dè mmànnè ti Yiè nKuyie nkùù ò te kù ò dòò mesàà nkè mè mà mè.

Tibeénti kó ikuó

¹⁸ Di tãáté benìùbè diebè nè besámpróbè yehékè ti Yiè nKuyie nkùù di te di duó nyè yemou mieke, di botí tũmmè itòbè, kè be mbekùnè benitibè ke tũ ntimóm̄m̄nti.

¹⁹ Bè báá yeténè tibeénti tì dò nkéndòmmè, di bá mbaàti benitibè, di me mbá ncóu tucuuti ke yé tucuuti tì ãã yéikùnnemè mecii nyembè kè bè báá yà timóm̄m̄nti.

²⁰ Dí mbekù ke tũ ntimóm̄m̄nti, kè dèe yie nkè dí nfòù kém̄nte kéta ketenkè ti Yiè nKuyie kùù di te kù di duó nkè kékari.

Kuyie nyí dó be nkù feu ù wũ

²¹ Di báá cónné kutedóu diwũstònni di maá di ti Yiè nKuyie nkùù di te ku kpéi di také.

²² Di me mbáá fíi nditári marì ti Yiè nKuyie nyí dó dè.

17

¹ Di báá féuté fənààfē yoo fepièfē ti Yiè nKuyie nkùù di te kè dè nhā kuyènkù makù, ke yé kù dè wùómmè isòke nyi ti Yiè nKuyie nkùù di te.

² Kòò mǎù bo yehékè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nyè mieke, onitidù yoo onitipòkù ke dǎori dèè í wenni ti Yiè nKuyie nkùù di te, ke caàri kù di dǎdǎnè mèè taummè,

³ ke kǎnkù ke báá nyebòkè nè diyie nè otǎnkù nè siwǎǎ ti Yiè nKuyie nyete dè.

⁴ Kè bè tì ndi nàké, yoo di cénke tì kèèmu, dí tǔnne de kó tináàntì kó ice kǎfié kǎyà ti fǎtìrì kó dikǔnnì. Kè di yà kè tì mènke dǎdǎmu Isidayeeribe cuokè,

⁵ kòò nitidù nwe yoo onitipòkù, dí ò dènne dihei kó dibòrì kòò bùótí yetǎrè kékua.

⁶ Onitì òmáà weè báá béi nhò yàmè òmǎù kè dí ò kùò, bèdébè yoo bètǎǎti kè beè béi ndí ò kùò.

⁷ Bèè ò yà beè dò nkéniité kóò bàté yetǎrè, kè benitibè sǎmbe né na kóò bùótí yetǎrè kékua, kè dèe yie nkè dí deite meyei ndi cuokè.

Isidayeeribe dò nke níi beké dìi màà tináàntì tii yóù

⁸ Kè dè dò mbè kùò òmǎù nwe, yoo bè puotí òmǎù nwe koò kǎute yoo yekpàrè kpeti matì tiì tùòkení kè dè di yóùnè di bo tì bekémè dihei kó dibòrì, dí tì tǎní ti Yiè nKuyie kùù di te ku cǎtè kù tǎǎtè dìi bòrì de kpí.

⁹ Dí kǎte késónké ikuó niùbè Defiibe nè obeéntì, bèè pǐ nde kó yewe mutǎmmú, kè bè beé nkè bèe di nàké di dò nkédǎdǎmè.

10 Kè dí tūnne bè di duó ndì nù, dende di Yiè nKuyie nkùù di te kù tãáté dìì bòrì de kpéí nkédòò bè yē ndí dòòmè.

11 Bè yóó di duó ndì nù nè bè yóó di náké tì náaṅtì dí ndè tū nweti weti ke báá súó ndèmarè, dí tūnne bè yē ndí dòò tìì kó dimàà.

12 Kè wèè mǎòte tefentè ke bùtínné ti Yiè nKuyie nkuó niùtì wèè pī nku tǎmmú nè obeéntì bè ò náké tì. Dí ò kùò nkédeite meyei nyIsidayeeriibe cuokè.

13 Kè Isidayeeriibe botí kumǎu tí kèè kédepe ti Yiè nKuyie ke ténke báá mǎote de kó tefentè.

Isidayeeriibe bo ntū nyùì kuó ke kannìnkò mbekpààtìbè

14 Kè di ta dìì mǎnnì ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè ke kàri ke dèè ke dó di bo tãátémè okpààtì kè wè ndi baké ibotí tèì ì di fité ì dǎrimè.

15 Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di benke wè, di we mpī ntikpàtì di báá pī nhòmǎu wèè í tú di kó kubotí kou.

16 De kóo kpààtì né bá ntú wèè mǎke sikpàrisēī mediè nhò me mbáá tǎ mbenitìbè Esibiti kè bè bo waá nsisēī ke yē ti Yiè nKuyie yetemè ke tú di báá na Esibiti kó mutentáá.

17 Ò me mbá ntú wèè mǎke benitipòbè péu bè yàà bo ò détinne Kuyie, ò me mbá mmàke timátì péitì nè mesǎo mpéu.

18 Kè de kóo kpààtì tùóté dìì mǎnnì tikpàtì ikuó niùbè nè Defiibe duó nkè bèè wǎri ikuó pátíri terì kòò duó.

19 Kè de kó dipátíri nduó o borè kè wè ndi kàà nyewe yemǎu o fòmму mumǎu miēke. Kè dèe yie

nkè wè ndé ti Yiè nKuyie kùù ò te, kéntũ nde kó ikuó ò nàá nke yē ndè dòmme, nè de kó itié nyimou.

²⁰ Kòò dǎri memme tefentè báá ò ta kòo yèmmè ndò nhò pǎtè o kǎbe kè wèe búttínne ikuó mai, memme okpàtì yó nsakémè Isidayeeribe cuokè wenwe nè o yaábíó.

18

Ikuó niúbè bo nte dè

¹ Ikuó niúbè Defiibe nè Defii kó kuwuo nkumou, bè í yó mmàke ketenkè Isidayeeribe kòme, Isidayeeribe pǎã ndè ti Yiè nKuyie ndeè yó ntú be kó mudìi.

² Bè í yó mmàke ketenkè Isidayeeribe cuokè, bè yó mpí nti Yiè nKuyie ntómmú mmu ke de nyo, ke yé kù do ti mbè nàkémè.

³ Nte ikuó niúbè dò nke ní nte dè Isidayeeribe feu ìi wũs Kuyie nyi mieke. Kè fenàáfè nfe yoo fepièfè bèe duó nyikuó niúbè kubakù nè muyèi nè tinautì.

⁴ Dí mbè duò ntidipantì kó yepǎrè nè menaà mpammè nè mekùò nnè di pecitì di kǎi ti meketimè.

⁵ Ke yé ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù tǎátémè Defii nè o bí ibotí imou mieke kè bè bo pǐ nku tómmú.

⁶ Defiibe bèè bo di tenkè yehékè yemou be mieke, kòò mǎú dǎ kékatení ti Yiè nKuyie nkùù di te kù tǎáté dii bòri,

⁷ ò baa nkè pǐ nti Yiè nKuyie nkùù di te ku tómmú o kǎbe Defiibe tobè bèè bo Kuyie ncǐtè mieke bè pǐímè.

⁸ Be dii ní yó mmàmú ke né yíénè ò yóó fítè o kperè kǎpété dè.

Bèè sóú nke tú bè nàá nKuyie mpããnáàntì nè bèè mènke tí nàá

⁹ Kè di ta dī mōnnì ti Yiè nKuyie nkùù di te, kù yóó di duó nkèè tenkè di báá teké de kó ketenkè yembè kètũnne be kó isàke bè dòòri ì.

¹⁰ Di miεke òmòu báá kuσ o birε denitidaarè yoo denitipòrè kétuσ, òmòu me mbáá katε tipããti. Beyuwúòmbè me mbá mbo, yoo bèè sòutinè yebòkè, yoo benitinòmbè.

¹¹ Òmòu báá bənté kusĩnkù otòu, òmòu me mbá mbekù yetenkòrè, òmòu me mbá mboorí tinùbootì.

¹² Kè wèè dòò de kó isàke kó kubotí ò naá nyisàke nyiè nwe, ì te kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó beti ibotí tɛì di ìkè.

¹³ Duónnè dimáà ti Yiè nKuyie nkùù di te páíí.

¹⁴ Kε yé ibotí di yóó beti ì kòrìmè tipããti nti ke boorí tinùbootì, ti Yiè nKuyie nkùù di te kù me nyí yie ndi bo ndè dòòrimè.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di duómmu wèè yó nnáá ku pããnáàntì kòo nni ndònnè mí mMəyiisi, de yiè nyóó yènní di botí miεke nke, kè dí nyíé nhò di náá ntì.

¹⁶ Di do ti mbekε ti Yiè nKuyie nkùù di te di do tíkú dī yiè ditārì Odebu ke dò dí í dó ké nyo ti Yiè nKuyie nkùù di te ku tammè di mómməmbε, di me nyí dó kénwúó nfehããdeñfè di yàà bo kú.

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: Bè béi nti wennimu,

¹⁸ m bo bè duónko wèè yó nnáá m pããnáàntì, kè wè nda dònnè, ò yètìní bè botí miεke nke kè m bo ò duó n náàntì kè wè ntì mbè nàá n yé ndè ndòmmè.

19 Kòò mǎù í yie n yē wèè yó nnáá m pǎānǎaàntì ò nàké tì, mǐ mómumuó nyóó yǔš nho to.

20 Kòò mǎù tu ò nǎá m pǎānǎaàntì, ke nǎá n yí yē nwèè nàké tì, yoo ò nǎá ntibǎonǎaàntì de yiè dí ò kùò.

21 Kè dè yèmmè di bo ntoti di yèmmè ke tú: Yé ti níí bo yǐmè kébanté ti Yiè nKuyie nyí béinnè wè?

22 Wèè nǎá m pǎānǎaàntì nè n kó diyètìrì kòò nàké ke yē mmí nKuyie n tú tìmatì yóó dǎò, kòò béi ntì í dǎò, mí ndi Yiè nKuyie mǐ í tì béi, de yiè nnàké tefentè kpèti nti. Di báá ò depe.

19

Disòrì kó yehékè

1 Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù bo kuò yebotè yè ké di duó mbe ekè kè di kari kénhǎ be cǐí.

2-3 Dí toté ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di duó nkèè tenkè itempē nyitǎāti, kǎtǎāté bá kùù tempē dihei òmǎá kédǎò ice kékòtenè, kòò mǎù kùò onitì wèè coké kéta di mieke késòri.

4 Kè dè fiténè wè kòò mǎánè o kou tǎù kè bè do í mǎke tìmatì de yiè mbo na kécoké kéta de kó yehékè kó òmarì.

5 Kè dè dò nhòmǎù ta dikpǎá ke dǎ kékǎù idéi ke neínè o népo ke kǎù mutie, kè tepǐštè feuté ke mǎánè o népo kòò ku, de yiè mbo na kécoké kékòte késòri de kó yehékè kó òmarì kédǎeté omǎá.

6 Bè kùò wèè kou kòò mieke yonke kòò ò bètì ke dǎ kǎpèite. Kè de kó dihei dǎtìrì ò yàà bo ò nìnte kuce kékùò, ò me ndo í dò nkékùò, ke yé ò do í ò mǎkenèmè tìmatì.

7 Deè kpéi nte kè n di duó ndinùù kè di bo tǎāté disòrì kó yehékè yètǎāti.

8-9 Kè di yie nke tũ nti Yiè nKuyie nkùù di te ku kó yetannò n di duó nyè yíe, ke kù dó, ke yie nku kpeti kù yóó yíe kérékùnnemu di tenkè, kù do bée nkéikú kényè nkù yóó duó nkè di yembè. Di yíe kētāāté disòri kó yehékè yētāāti.

10 Mēmme di yó ndərimè kè bè báá kuə òmòu wèè í cààrè mùmamù.

11 Kè dè me ndò nhòmòu níi nho kou koò dìi nke dinté koò poté. Kòò ku kè de yíe nkoké ke sàri de kó yehékè kó òmari,

12 O eì kó bekótìbèe tō nkè bèe ò pī nkéduó nwèè dó képeite kòo ò kù.

13 Di báá ò kuó mmesémme, di yó mme nhō nkéyenténè be bo nkòumè bèè í càari mùmamù Isidayeribe cuokè, kè di dəari mēmme di bo mbo kè dè di naati.

Isidayeribe tenkè mánke

14 Kè di kàri dìi mənni di Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkèè tenkè kè di bo kè tieke di báá tuo ndi pénnè kó yetárè di yembè dáu nyè, yèè benkú be tenkè mánku.

Ikuó ìi tukúnè wèè tu ò yà dèmarè

15 Kòo niti òmàà wèè tu ò yè dèè dòò, deè bá nsànnè kè dí kuə òmòu. Benitìbè bèdébè yoo bètāāti beè dò nkényé de kó tináànti ké tì bée.

16 Kòò mòu touú nho kou tòu tìmatì kòò í tì yé,

17 beédè bèe tì tō ti Yiè nKuyie ncfètè ikuó niùbè nè bebeémbè bèè pī mmutōmmú de kó yewe kè bèe tì beké.

18 Bebeémbèe tì wènní mesàà, kè bè yà wèè tu ò yé kòò soúmmu ke toummu o kou tináànti,

19 dí ò dḗḗ ò do dḗ kédḗḗmè o kou tḗu. Di yó mme nhḗ nkédèite meyei ndi cuokè.

20 Kè bḗtḗbḗe tì kèè kémḗḗte kufḗwḗá nke bá ndḗori meyei ndi cuokè.

21 Kè wèè mè dḗḗ di báá ò kuó mmesémmè kè wèè kùḗ oniti bḗe ò kùḗ, kè wèè kpḗḗtḗ o kou nḗnfè bḗe kpḗḗtḗ o kḗfè, kè wèè feutḗ o kou nḗnni bḗe feutḗ o kpḗri, kè wèè kḗḗtḗ o kou nḗtḗ bḗe kḗḗtḗ o kpḗte, kòḗ mḗu kḗḗtḗ o kou naḗcḗtḗ bḗe kḗḗtḗ o kpḗte.

20

Bèè í dḗ nkéna kékḗte mudoḗ

1 Di bàátí dìi mḗnni ke kḗri ke bo dokénè di dootitḗbḗ, ke yà be kpàrìsḗí nḗ be kpàrìnaasḗí nḗ kunḗiti kè kù sḗ ke di pḗḗtḗ di bá ndé. Ti Yiè nKuyie nkùḗ di te, kùḗ di dḗnnení Esibiti kù di bonḗmu.

2 Kè di duúnḗ dìi mḗnni di dootitḗbḗ ke tḗnni dimáá ke bo bḗ do mudoḗ, ikuó nḗbḗe niitḗ kécómmú ditḗnni ìkè,

3 kḗbḗi nke dḗ: Kémḗúnḗ Isidayḗeribe āāpḗmbḗ, yíe ndé tḗḗke di bo dokénè dḗnde di dootitḗbḗ di báá yie nkè di kḗmbùḗtḗ nduḗ, di bá ndé, di bá mbḗ yḗḗkù di báá bḗ yà kékḗte.

4 Ti Yiè nKuyie nkùḗ di te kù di nḗnḗmu ke bo dokénè di dootitḗbḗ kḗ di dḗḗtḗ.

5 Kè behāāpḗmbḗ iwḗí yḗmbḗe beke behāāpḗmbḗ ke dḗ: Di miḗke òmḗu bomu wèè maá tḗcḗtḗ ke í tḗ taà? De yíe nḗkḗ nḗo cḗtḗ ò yàà bo kú mudoḗ miḗke kòḗ tḗu mḗu tḗ ta.

6 Òmḗu bomu di miḗke wèè bḗtḗnnḗ mutie bḗ tumu fḗnyí ke mu nyí tḗḗ mu beà? De yíe nwḗte ò yàà bo kú kòḗ mḗu mu tḗḗ.

7 Òmòù bomu di miεke wèè màke dipocēnnì ke mu nyí dì tùótáà? De yiè nwēte ò yà bo kú kòò mòù dì tùóté.

8 Kè behāāpònkótíbèe béi nke dò: Kòò mòù bo di miεke ke í ā dikōmbùò wèe kò nho cīētè ò yàà bo tonne betòbè kufōwāá.

9 Behāāpònkótíbè nàké dìi mōnnì benitìbè ke dèè, kè bèe túóté bèè ni yetīrè kénii nde ìikè.

10 Kè di tùòke dihei marì ke bo bè do mudòò, di pānke bá mbè dónè dikpānnì, dí mbè wantinè kunaatí.

11 Kè bè yie nke di kpeté yecàkè, benitìbè bèè kó dimàà bo de miεke, dí bè tùóté ké bè dòò tidaatì ké bè pīñné muheikēntōmmú.

12 Kè bè yete kunaatí ke dó ké di dokénè, de mōnnì di né pi be eì.

13 Tì Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di duómму de kó dihei kè dí kuò benitidaabè bemòu nè disiè,

14 kétúóté benitipòbè nè ibí nè inààke nè ipe nè sibóó, kéheì be kperε bè màke dè. Di dootitòbè kperε nde dí dè tieke, ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù dè ndi duó.

15 Di yó mme ndòori yehékè yèè di détirìnè yèè í tú di yóó kari dìi eì kperε.

16 Di Yiè nKuyie ndi duó nyèè ekè de kó ibotí kperε di báá yóu dèmarè ye miεke kè dè nfòù.

17 Dí bè kùò páii Itiibe nè Amòriibe nè Kannahāā kabε nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe, ti Yiè nKuyie ndi nàké ke yē ndi me ndòò.

18 Kè di í dòò memme kè di bè teeté ke tūnne be kó isòke kperε di bo yeténè di Yiè nKuyie.

19 Kè di do dihei marì ke di pi kè dè mōnte di báá kōũ detie, dí nyo nde be ke báá dè kōũ, detie nyí tú

benìtìbè kè di bo ndè dokùnè.

²⁰ Di bo na kékõũ detie ndi yé kè dèè í péí yèbe bè yo nyè, kéonnè dihei dùi di dokùnè di kó iduotí kэмбаанè di bo domè.

21

Òmòu bo kúmè kè bè í nyé wèè ò kùò de kó ikuó

¹ Kè di ta dùi m̀nni ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di duó nkèè tenkè ke kè kàri, kè dè dò ndi yà kè bè kùò òmòu, kòò duó dikpáà, di me nyí yé wèè ò kùò,

² Ketenkè kó bekótìbè nè bebeém̀bè bèe kote kéberí mefiè mmèè soké ocíi nè de kó yehékè de cuokè.

³ Kè bè yà dihei dùi ò t̀kénè, de kó dihei kó bekótìbèe waá ndinaaseri bè í p̀ínè di mutšmmú dùi í buuté kunaàd̀d̀r̀id̀ú,

⁴ ké di k̀tenè kukó nkùù í kũũ ku také, bè í kùútí dè, bè me nyí buotí m̀mamù, ké dè pité di f̀oníi kékùò.

⁵ De m̀nni kè Defii yaàbí ikuó niùbèe kote deborè, ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù bè tãáté, kè bè ní bo yú ku yetìrì kèpã benìtìbè mesàà. Bèe kote kèyà bè ò kòute kè dè màmmè kénáké obeénti mànnè tìi yeti.

⁶ Dihei kó bekótìbè bèe t̀kénè ocíi duó dè, kè bèe niiti fenààfè bè kùò fè ìnkè kukó,

⁷ kébéi nke d̀: Dè í tú t̀i ò kùò, ti me nyí yà wèè ò kùò.

⁸ Ke béi nke d̀: Ti Yiè nKuyie nti c̀íè ntínti a kó benìtìbè Isidayeribe, a báá yie nkòo nìtì wèè í cààrè m̀mamù kòò ti b̀nté meyei ntínti Isidayeribe a d̀eté bè.

⁹ Ti Yiè nKuyie mme ndó. Di yóó mme d̀ori ke báá t̀ò bè kùò wè kòò í càke m̀mamù o kó ice.

Isidayeribe bo mpuokúmè bè p̀mbè mudoò mieke

10 Kè di do di dootitabè kè ti Yiè nKuyie mbè ànné di nàu miéke kè di bè p̄m̄mù.

11 Di miéke kòò m̄òu yà di p̄m̄mù t̄i daat̄i miéke, onitipòkù m̄òu kòo yèmmè ò ta, ò bo na kòò t̄uóté,

12 kòò tanné o c̄f̄t̄è miéke, kòo nitipòkùu kuó o yùt̄i kékéké o nónkúót̄i,

13 kéd̄eite tidaayàt̄i ò do ã t̄i, kéceete titet̄i, kénkuò nho cice nè o ȳò be kũũ nke dà ot̄ànkù, kòò né na kòò duónè.

14 Kè dè boní kòo ténke í ò d̄ó, wèè ò yóu, kè wèè k̄ote ò d̄ó kè, ò báá ò fité kéc̄auté idíít̄i ò me mbáá ò d̄ò kudaakù ke ȳé wè ò puokemè kè bè w̄enné did̄óu.

Mpo dò nkénte dè

15 Kòo n̄it̄i m̄òu po benitipòbè bèdébè ke d̄ó òm̄òu kè dè p̄x̄t̄é ot̄òu kè bè ò m̄àkenè ibí, ò d̄ó wè mesàà nkè wèè kó debire í tú Mpo,

16 ò bo mbè toti d̄i m̄ònni bè dò nkénte dè, ò báá duó nhò d̄ó wèè nitipòkù kó debire dèè í tú Mpo, wèè tu Mpo ò na nte dè, k̄eyóu ò bo dè duómmè ò í d̄ó wèè kó debire dèè tu Mpo.

17 Ò dò nkényému kéd̄úo nhonitipòkù ò í d̄ó wèè kó debire dèè tu Mpo, Mpo k̄pere, ké dè duó nkè dè mm̄ànnè ò duó ndè ò d̄ó wèè, ò duó ndè o kó debire kuce m̄èdémè. Ke ȳé ò í d̄ó wèè nitipòkù kó debire dèè tumè o kó debíketirè ke dò nkétieke Mpo k̄pere.

Debire dèè yete ditò

18 Kòò m̄òu m̄àke debire kè de to k̄peñni kè dè í yíé nde cice nè de ȳò be k̄peti, kè bè dè tiè nkè dè í d̄ó kékèè bè ȳé mmù,

19 de cice nè de ȳò bèè dè p̄i nkék̄otenè diheì kó dibòrì, diheì kó bekót̄ibè kàrì dè ke bekù,

20 ké bè nàké ke dò: Ntenè ti bire, de to yeè kpeñì dè í yie nti kpeti, dè í ti dó ke yetírí ti kpeti, ke tú kudikétontíkù ke tú kunaàyàkémúónkù.

21 Kòo èi kòbe bəmouu ò bùótí yetárè kékuo kédèite meyi ndi cuokè, kè Isidayeeriβε bəmou ti kèè kéməote kufōwaá.

Bè nùnné wè kòò ku

22 Kè dè dò nhòmòu dòò meyi mmèè dò mbèe ò kùo, kè bè ò nùnné,

23 di báá yie nkè wè nyié mmutie ìnkè de yiè, dí ò kũnné de yiè ke yé bè nùnné wè ò nte kè Kuyie ndòò meyi mme dihei bè ò nùnné dii mieke. Dí nyé ke báá sīnkūnne ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkè kè di bo kè kàri.

22

A kou kpepe bo fetimè kàa dè pètè

1 Kàa yà a kou òfè, fenààfè yoo fepièfè kè dè cènti a báá dè yóu kè dèe feti, a dè tóni kédúú nde yiè.

2 Kè de yiè mme ndiétiri, yoo a í ò yé, á dè tóni a cīètè kè dè mbo ke kémúnè wèè dè te ò bo mbéketenímè kè dè tùóté.

3 Di yóó me nyí bá kè di yà musāmmarímú mmu, yoo diyaàbòri, yoo dèmarè cénke dèè feti, kàa dè yà a bá mbúútóo de kpéi.

4 Kè di yà di kou m̀ò kó musāmmarímú, yoo o nààfè, kè dè duó kuce, di báá yóu kè de yiè nní nhàri omáà, dí ò teennè kè dè íi.

Deterè deterè péu Kuyie nyete dè

5 Onitipòkù m̀ò báá ānné onitid̀ù kó tiyà̀ti, onitid̀ù m̀ò me mbáá ānné onitipòkù kó tiyà̀ti.

Kè wèè dè dòò ti Yiè nKuyie nkùù di te kù ò wùó, nysisòke nyiè nwe.

⁶ Kàa kèrí kuce ke yà tinəriyĩèntì mutie, yoo ketenkè kè tenàtè òke te bí a báá tè tùóté nè te bí.

⁷ Á yóu tenàtè kè tèe íté, kàa deite te bí, kè dèe yie nkè dè nda naati kàa nfòù kémònte.

⁸ Kàa maá tecèpàntè á okùnne iduotí, kè dèe yie nkòò mọù báá donní kékú, kàa tuòti ice.

⁹ Di bá mbuòti idibotí ìdèi fínyĩ kó depaa mmieke, kè di mè dòò dè bo ntú dèè cànné Kuyie nkpéi.

¹⁰ Di bá mbuummu kunaàdòdòrìdòú fènààfè nè musāmmarímú,

¹¹ di bá nhǎǎ tiyààtì tìi kòkénè mupaàkonkperímù nè tipeçitì ke dùòke.

¹² Dí nhǎǎ di yaàbòrè mànke iyaàyuó nyìnàà.

Ikuó ù tukúnè benitipòbè

¹³ Kòò mọù tùóté onitipòkù kè bè duó, kè dè boní kòò ténke í ò dó,

¹⁴ ke sīnkùnne o yètìrì ke yĩ: N tùóté de kóo nitipòkù kè ti wènné didòú, kè n sǒ nhò dié nke yĩétému onitidòù.

¹⁵ Osapàà ncice nè o yǎ, bèe tùóté dèè benkú ke dò mbè kóo sapàà nyí yé onitidòù, kékòtenè beheikènkótíbè kàri dè, ke bekù ké bè benke,

¹⁶ kòò cicee náké bekótíbè ke dò: N duómmu we nnitidòù n kóo sapàà, kòò puoke ke ténke í ò dó,

¹⁷ ke tú n kóo sapàà nfòmму í wenni, ke tú o yà n kóo sapàà nduónnèmè onitidòù. Ntenè dèè benkú n kóo sapàà nyí yĩétémè onitidòù. Bè yóó me nyĩ kèpĩnte kuyààkù bè duó kùù ìnkè meketimè kè kù tèi meyĩ bekótíbè ìkè.

18 Kè bekótíbèe pĩ nde kóo nitidùù kòò puotí,

19 kéduó nkòo yietí osapàà ncice medítíbbi ntekùtè (100), ke fóó nhò sɪnkùnemè Isidayeeribe kóo sapàà nwèè í yé onitidùù o yètìrì, kédeè ké nhò po ke ténke báá ò yete nè bè bo mbomè.

20 Kè dè me ndò mbè nàá ntì tu timómmonti, kè bè í yà mùù benkú de kóo sapàà ndo í yémè onitidùù,

21 bèe ò dènnè o cice cǐtè bòrì, kè de kó dihei kabee ò bùótí yetárè kékuo. Ke yé ò dòmè Isidayeeribe ci dè, ke duónè onitidùù ke kraá bo o cice cǐtè. Di yó mme nhõ nkédèite meyei nyIsidayeeribe cuokè.

22 Kè dè me ndò ndi yà onitidùù m̀ò kòo duónè onitipòkù wèè ye, bedé dí bè kùo. Kè meyei ndeite Isidayeeribe cuokè.

23 Kè dihei mari mieke me nni nke di yàmè onitidùù m̀ò màánè dè osapàà nwèè màke didacènnì kòo ò duónè,

24 di bè dènnè dihei bòrìnùù, ke bè bùótí yetárè kékuo. Kè de kóo sapàà nkú ke yé bè ò pǐmmè bá ò í kuó nkè bè bo ò teennè, kè onitidùùu kú ke yé ò pǐmmè o kou t̀ò pokù kéduónè. Di yóó mme nhõ nkédèite meyei nyIsidayeeribe cuokè.

25 Kè dikpàà mieke me nni nke onitidùù m̀ò màánèmè osapàà mm̀ò kòò màke didacènnì, kòo ò pĩ nke duónè, bèe kuo onitidùù omáà.

26 Di báá kuo desapùmbire, dè í d̀ò meyei mm̀è d̀ò ndí dè kùo. Dè d̀onnè oniti bo dinté m̀emme o kou t̀ò kóò poté kékuo.

27 Ke yé bè màámè dikpàà ndi òm̀ò do í kè bo, kòo sapàà mbo kuó nkè wèè ò dèeté.

28 Kè dè me ntu onitidòù m̀òu wèè màánè osapàà nwèè í yé onitidòù, ke í m̀ake o dacēnnì koò pī ke duónè, kòò m̀òu bè yà,

29 de yiè nyietí osapàà ncice medítibii sipísìnùmmù kòò t̀ùóté képuoke, ke yé ò wè pīr̀m̀è ke duónè, ò báá ò yóu nè ò bo mbomè.

23

1 Òm̀òu báá duónè o cice pokù m̀òu. A báá fietè dèè tu a cice kperè.

Benitibè bèè í k̀oké Kuyie nk̀obe mièke

2 Kè bè f̀õnte onitidòù m̀òu, yoo bè k̀éété o takoncĩè, ò bá nk̀oké ti Yiè nKuyie nk̀obe mièke.

3 Kè Isidayeri m̀òu t̀ùóté onitipòkù wèè í tú be kó kubotí kou, kè bè peité debire. De kó debire bá nk̀oké ti Yiè nKuyie nk̀obe cuokè nè be yaábíó k̀étuakènè kutōnkù tepítè k̀oku.

4 Am̀oniibe nè M̀abiibe bè í yóó k̀òore diyìè mari ti Yiè nKuyie nk̀obe mièke bá nè be yaábíó, titōnti tepítè bè báá k̀òore ti Yiè nKuyie nk̀obe mièke.

5 Ke yé bè do í di conèmè menie nnè mudì di do yè dù m̀onnì Esibiti k̀énhã kuce. Bè do pètìnke yúní Beò bire Badammu nwe Peò èi kou Mesopotamii tenkè kòò cu kòo bo di b̀onté kusīnkù.

6 Ti Yiè nKuyie nk̀ùù di te kù me nyí k̀énté Badammu kpeti, kòò bo di b̀onté kusīnkù. Ti Yiè nKuyie nk̀ùù di te kù do pètìnke ceete de kó meyei nkè mèe naá m̀mesàà m̀me, kù di yá r̀í mèè k̀péí.

7 Nè di bo mbomè di bá nwanti de kó iboti idé bo m̀òtemè mesàà nyoo bè bo mbomè kè dè bè naati.

8 Di báá wénté fənənsɪnfè Edəmiibe, bè tu di kəbe mbe. Di me mmúnke báá wénté fənənsɪnfè Esibiti kəbe ke yé di do bonímè beè kó diheì.

9 Be yaábí kó kutōnkù tāānkù bo na kékəəre ti Yiè nKuyie nkəbe miəke.

Desɪnnè í dōmmè kénkəké dihāāpònkari

10 Kè di yeti dìi mōnni ke kəri ke bo dokénè di dootitəbè, dí ndake dèè bo sɪnkūnne dihāāpònkari de kpéí.

11 Kè dè dò ndi miəke, kòo āāpònti mǎu duó keyènkè ke yà tidəuntì, kòo taniə nyè, ò sɪntemu. Wèe yè dihāāpònkari ke báá konní kè diyie kraá.

12 Kè kuyuoku yuoté wèe wuɔ. Kè diyie ntatoo kè wèe konní dihāāpònkari.

13 Di mməke dibòri dìi cié, ke nke ntaà ke yō.

14 Bá wèe āāpònti mməke tekābütè, kòò ta ke ni ke deè, wèe dátinné.

15 Kè yé ti Yiè nKuyie mbomè dihāāpònkari ke yóo ndi kánké, kéānné di dootitəbè di nǎu miəke. Dihāāpònkari yó ntú dìi cǎá ndindi ke wenni. Kè ti Yiè nKuyie nkùu di te kè kù báá yà dèmarè kè dèe ku pǐ nyisíe kè kù di búttinné.

Kudaakù bo cokémè

16 Kè kudaakù makù cokénè ku yiè nke sòri di kó diheì, di báá kù dènne ké kù tēnné ku yiè.

17 De yiè nni nkari di cuokè diheì mari ò dó dìi bòri, di bá nhò diimmu mesémmè.

Isidayeeriibe í dōmmè kénsāūrí bəmáà

18 Isidayeeriibe miəke onitipòkù mǎu báá náa nwèe dǎuti dǎutinè benitidaabè, onitidòu mǎu me mmúnke báá ndǎuti dǎutinè benitipòbè.

19 Di báá yie nkè de kó benitìbè kòò m̀̀ou t̀̀nì Kuyie nciè̀tè mièke de kó idíítí ke bo deitenè dinùù ò d̀̀unnè di Kuyie, ke yé ti Yiè nKuyie nkùù di te kù dè wùómmè isòke nyi.

A bo pentemè a kou dèmarè kéndó kécõnte

20 K̀̀a pènte a kou t̀̀u idíítí yoo tidiiti a bá nwanti ticõnti.

21 Di bo na kénçáú ticõnti bep̀̀òbè borè kémbúútí di k̀̀be. Di yóó ta diì m̀̀nnì ketenkè kékari dí ntũ nde kó ikuó kè dèe yie nkè di Yiè ndi d̀̀o mesàà ndi tãmmú mumou mièke.

Isidayeribe bo ndaummunèmè Kuyie ndinùù

22 Kòò m̀̀u d̀̀unnè Kuyie ndinùù ke yè nhò bo d̀̀o tìmatì, ò báá ɔ̀te, kòò ɔ̀te ò c̀̀kemu kè Kuyie nyóó ti nhò beké.

23 Kè di í d̀̀ummu nè yenò Kuyie dè í tú meyei.

24 Di né nyé kè wèè d̀̀unnè Kuyie ndinùù, wèè di d̀̀o kètũnne weti weti ò di d̀̀unnè ti Yiè nKuyie ke yè nhò yóó d̀̀òmè. Ke yé nè a yèmmè mme a kù d̀̀unnèmè dinùù.

Ikuó ù tukúnè Isidayeribe bo ntũmè yetebe

25 K̀̀a ta a kou t̀̀u kó kupaku mièke a bo na kètũ fínyí kó yebe kécááké kénsànnè a d̀̀o mèè botí, a né báá súó nkéto kékõnnè.

26 Memme k̀̀a pènké a kou t̀̀u kó kupaku mièke a bo na kèũnté nè a ǹ̀tè tidiiti kécááké, a né báá túóté disìè kékẽí.

24

Onitì bo betimè o pokù

¹ Kòò mǎù tǔóté onitipòkù, kè dè boní kòò ténke í ò dǎ, ò yà mǎè kpéí ndèmarè de kóò nitipòkù ìnkè, ke í dè pénsìrì, wèè wāri dipátírì meyatimè kperi kóò duó nkóò bèti o cǐètè.

² Kòò kò nhò bo na kéwaá nhonitidòù tǔu kéyenke.

³ Kè de kóò nitidòù me ntó í ò dǎ, wèè wāri meyatimè kó dipátírì* kóò duó nkóò bèti. Kè dè me ndò nhò kumu,

⁴ onitidòù wèè do ò tǔóté meketimè ò í mǎke kuce ke bo wète kóò tǔóté képuoke ke yé weè ò bètimè, kòò yenke onitidòù tǔu ke sǐnte. Dende dò nyisoke nyi ti Yiè nKuyie nyìkè. Di í dò nkétũnne de kó meborime botí, ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkèè tenkè mièke kè di yóó kè kàri.

Wèè bo tǔóté o pokù bàmbà nkó ikuó

⁵ Kòò mǎù tǔóté o pokù bàmbà di báá ò kàtenè tihāāpòntì nè muwērímú yoo di nhò duò mmutōmmú mamù, di ò yóu kè wè mbonè o pokù kè bè yo ndiwèi ke dò dibenni òimáà.

A bo pentemè otǔu a kperè

⁶ Kàa kou mǎù pènte a kperè marè ke bo da yietí, a báá tǔóté ò nàà yoo o nàntèmbiku ke yé deè temè kòò fòu.

Òmǎù báá pǐ nhotǔu kéfíté

⁷ Òmǎù báá yúúkú o kou tǔu kóò dǎò kudaakù yoo wèè ò fité, kòò mǎù mè dǎò de yiè mbèè ò kù, di yó mme nhǎ kédeite meyei ndi cuokè.

* **24:3** *Meyatimè kó dipátírì*: Wénté Matie 5:31 nè 19:7 nè Mariki 10:4.

Ikuó ù tukúnè muməmmú mùù dònne tikəntì mù bo pĩ nwe

⁸ Dí mpĩ nyitié n nàké ì, ikuó nìùbè Deflibe kè bè ì ndi nàké, ì tukúnè muməmmú mùù dònne tikəntì.

⁹ Dí dentení ti Yiè nKuyie nkùù di te kù do dò dè Midiyammu † di do yè dù mōnni Esibiti.

Ikuó ù tukúnè a bo pentemè a kou tòù dèmarè

¹⁰ Kàa pènte a kou tòù, a báá kəte kéta o cĩètè kétúóté dèmarè o kperε a ò pènte dè kpéí,

¹¹ Kàa kətoó á mbo ditowàà, kè weè tùóté ò dò nké da duó ndè, ké da duó.

¹² Kè de yiè mme ntu ocĩrì a báá yie nkòò da duó ndèe yie nha cĩètè.

¹³ A dè nhò tēñné kè diyie mu nyí ta, kòo yaàbòrì ndi ò daati dì, a di nhò duó nkè wèe dáátí, kéməo ti Yiè nKuyie nkó mesàà nha kpéí, kè ti Yiè nKuyie nkùù di te banté a dòmè dèè wenni.

Di bá nsou mbecĩrìbè ke bè yo

¹⁴ Di báá di wèe tu osénnìwè, ke tú ocĩrì o təmmú kó idítí kè nsà kè di kou nwe yoo opòò ke né bo di kó dihèi miεke.

¹⁵ Di ò yietí o kperε kè diyie mu nyí ta, ke yé ò tumè ocĩrì nwe di bá nhəotí di bo ò duómme o kperε, kè mēè dəke ò bo kuónnè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kùu dí tóu nde kó meyei.

Bá wè ò dò nkényé tì

¹⁶ Di í dò nkékuə debire cice yoo de yə debire yei nkpéí. Di í dò nkékuə debire de cice yei nkpéí, nyoo de yə kəme. Bá wè ò dò nkékú o mómмуə nho yei nkpéí nke.

† **24:9 Midiyammu:** Wénté Mukétímù 12:10.

Isidayεεribε bo mbekùmè tibeénti kè dè mà

17 Di bá mbekùnè siyáàbìsì κε sou mbεpòòbè bèè di bonè nè iciribí, di báá fietε okúpokù kó tiyààti ò tùóté di κπερε dè κρεί.

18 Di dentení di do túmè tidaati Esibiti kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kù di δεετέ, δεε κρεί nte kè n tu dí ntũ nku tié.

19 Kè di δει διì m̀nnì di diiti κε ìnté ntimaτi kupaku miεke, di báá w̄ετε κέ τì tùóté, dí τì yóu βεpòòbè nè iciribí nè bekúpobè κρεί nkè δεε yie nkè ti Yiè nKuyie nkùù di te, kè kù di δòδ mesàà di κπερε di δᾱri δè δεμου miεke.

20 Kè di níí t̄ũ διì m̀nnì odifìè kó γεβε, di báá δέρι yèè kraá, dí yè yóu βεpòòbè nè iciribí nè bekúpobè κρεί.

21 Kè di t̄ũ f̄inyĩ kó γεβε, di báá δέρι yèè kraá, di yè yóu βεpòòbè nè iciribí nè bekúpobè κρεί.

22 Di báá yè ndi do túmè tidaati Esibiti, δεε κρεί nte kè n di duó ndε kó ikuó, kè di bo nyi tũ.

25*Tibeénti kó ikuó duó κε d̀mmè*

1 Kè bèmabè kra nke k̄tení, di bè bekénè kέδεite wèè í naati, κέyṹó nho to.

2 Kè δè με ntu wèè í naati δè δò mbèε ò puotímu, obeénti duó nkè bèε ò t̄ũ nketenkè kóò puotí, bè ò bekénè κε yà kòò càke kè δè màmmè.

3 Di báá puotí òmòù kè δεε p̄ēēté tiyē̄iti sipísìnàà, κε yé kè di s̄aké koò puoti di yàà bo ò dii nyifei di ìkè.

Fenààfè kó medonnimè

4 Di báá táu nfenààfè nùù fè puoti διì m̀nnì tidiiti.

Okúpokù wèè í m̄ke δεbirε

⁵ Kè dè dò nteçfètè matè kó bedapàmbè bo kè be kòò mǎu ku ke í mǎkenè o pokù debire, de kóo nitipòkù báá yè kéyenke dikpáà, o danàà nhò tùóté képuoke.

⁶ Kòò peité dèè bíketiree sǎoté de cice yètìrì kè dèe yie nkòo cice yètìrì nkpaá bo Isidayeeriibe cuokè.

⁷ Kè de kóo nitidùu yete ò bo tùótémè o ponàà nképuoke, de kóo nitipòkùu kate Isidayeeriibe kó bekótíbè borè dihei kó dibòrì, ké bè nàké ke dò: N danàà nyetemu ò bo n tùótémè kòo kou yètìrì nkpaá Isidayeeriibe cuokè.

⁸ Kè dihei kó bekótíbèe ò yu kóò beke, kòò baa yete ke tú, ò í dǎ kétúóté o ponàà nképuoke.

⁹ De kóo nitipòkùu ò tǎnnè kéúté o neùtì késute o ìikè tinántǎùtì kébéi nke dǎ: Bè ã yí mie mme wèè yete ò bo maámè o kou çfètè.

¹⁰ Kè bèè yú de kó teçfètè ke dò: Tenehũtéçfètè.

Dèè í dò nkédǎò dikpànni mieke

¹¹ Kè benitidaabè bedé kra, mbe mieke kòò mǎu kóo pokù cokénì ke bo pate ke dǎ kédæeté o dǎu bè na wè, ke pī nho dǎu kprantídèntǎu takuò,

¹² di báá kuó nde kóo nitipòkù mesémmè, dí kééeté o nǎutè.

Kàa dǎò kupotaá á ntũ ntimámmanti

¹³ Di bá ncǎti di yǎrè timátì tìi dakù cidóò ìnkè kè timátì n cèè kè titetì yau.

¹⁴ Di bá mbeúnè di potanti yebo sámpróyè nè yedieyè kè ye díítì mà.

¹⁵ Di cǎmmùnè tìi mátì cidóò tì ntú tìi cèèkù mà, kè di beúnè yèè bǎ ntú yèè mà, kè dèe yie nkè di nfòu

kémante ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkèè tenkè ìnkè.

¹⁶ Kè di dɔ̀ori memme ke sou nditɔ̀bè dè tu isɔ̀ke nyi di Yiè nKuyie nkùù di te ku ìkè.

Amadesiibe nè Isidayeribe bè dokumu sãã

¹⁷ Dentenni Amadesiibe do di dɔ̀ dè kuce di yenni di mɔ̀nni Esibiti.

¹⁸ Bè do oke kuce nku ke dimmù di kɔ̀be bèè òu ke tũti di fɔ̀nkùò, ke bè kù, bá bè í dé Kuyie.

¹⁹ Bàmbà mmie nti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di deetɛ̀nɛ̀mu di dootitɔ̀bè ké di kanne bàmmùù ketenkè kù yè nkù yóó di duó nkè miɛke. Dí kuɔ̀ Amadesiibe botí kumɔ̀u páíí, kutenkù duómè. Di báá ti yè.

26

Ti dò nkénduòmmu Kuyie ntidiketiti nè dèè tu depíndè

¹ Kè di ta di mɔ̀nni ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkèè tenkè kè di kè cɔ̀uté ke kàri.

² Kè di kùúti, di deite di diketiti kéãnné temámbòdè miɛke kɛ̀tɔ̀ní dibòri ti Yiè nKuyie nkùù di te kù tããtè di kè bè dè yu ku yètiri.

³ Dí kɔ̀te kɛ̀yà ikuó niùti wèè pĩ mmutòmmú de mɔ̀nni kɛ̀bèi nke dɔ̀: M béimmu yíe nha Yiè nKuyie nkùù da te ku ìkè ke tú, n tù̀kɛ̀mu kù do béi nkéikú ke dɔ̀ kù yóó duó nkèè tenkè ti yembè.

⁴ Kè ikuó niùti cɔ̀uté a tɔ̀ní dè, ke dè Ìnné ti Yiè nKuyie nwũ̀tɔ̀nni ìkè.

⁵ Kàa béi nti Yiè nKuyie nkùù di te ku ìkè ke dɔ̀: N cice do tú Aramu botí kou nwe, ke tú ociènti, kɛ̀tuɔ̀ke Esibiti, kè benitibè sám̀pò ò neínè. Kòo kari, kè ti botí sũ̀ nkékpɛ̀ke.

⁶ Kè Esibiti kòbe ti dií mmesémmè ké ti fěũ ké ti dòò tidaaàti.

⁷ Dè me nyĩ kè ti kuónnè ti Yiè nKuyie nti yembè do tũ nkù, kè kùu keè ti dabùò, nkéyà ti bo mèè sémmè miéke, nè bè ti fěũnkómè.

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nti dènnení Esibiti ke benkú ku wěrimú, ke dòò tidietì nè mebenkùmè mèè duò tikòmbùòti.

⁹ Ti Yiè nKuyie nkuù te kè ti tùòke kù ti duó ndii eì menaamiè nnè mecekùò ndè pũò ndè.

¹⁰ Dèè kpéi nte kè m pānì ti Yiè nKuyie nkùu n te tidipànti, kù ti duó nkèè tenkè kpèti.

Kàa dèè memme á dè Ìhné a Yiè nKuyie nkùu da te ku ìkè, kékònkè ké kù bántè.

¹¹ De mònni kè diwèi nda bo ti Yiè nKuyie nkùu da te kù da dòò mèè sàà nkpéi fò nnè a cǐtè kòbe nè Defiibe nè bepòòbè bèè bo di kó ketenkè miéke.

Isidayeεribe dò nke ní duó ndè dibenni tāānni Kuyie

¹² Dibenni tāānni kè di dèite di diiti ke dèè, dí ti berí kédeite depííndè ke duó nDefiibe, nè bepòòbè nè iciribí nè bekúpobè bèè di bonè, kè bèe pété kédì kénsànnè.

¹³ Memme bá wè bo nákémmè ti Yiè nKuyie nkùu di te ke dò: N duómmu dèè dò nkéduó nDefiibe nè bepòòbè nè iciribí nè bekúpobè, ke tũnne a dǔú ndinùu ke yè ndè ní ndòmmè, n yí yè ndèmarè, n yí yóu dèmarè.

¹⁴ N do kari dii mònni mukũũ, n yí di de kó dèmarè, m me ndo í dèite dèmarè n sǐ ndii mònni, yoo m pā de kó dèmarè ocíi. N Yiè nKuyie nkùu n te, n tũnne mu a kpèti timòu, nè a tannò a n duó ndè.

15 A cēsàtè bo keĩnkè nke, wéntení kédòò a nìtìbè Isidayεεriβε mesàà nnè ketenkè a ti duó nkè, a do béimmu kéĩkú ke dò, a yóó duó nti yembè ketenkè menaamiè nnè mecekùò ndè pũò nkè.

Kuyie ntāātémè Isidayεεriβε

16 Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù duómму yíe ny-Isidayεεriβε dinùù ke tú: Bá wè ò ntũ ku kuó nè ku tié nkéndòori dè yē mmù nè o yemmè memou nè o wēnnì dimou.

17 Di duó nkè di Yiè nKuyie béimmu yíe nke ĩkú ke yē nkù yóó ntú di Yiè nKuyie nkùù di te, ke nsà kè di tũ nku kuce nè ku kuó, nè ku tannò nè ku tié nke dòori dè yē mmù.

18 Ti Yiè nKuyie nduó nkè di béimmu yíe ke ĩkú ke yē ndi yó ntú ku kabe ke kù di te, kè di tũ nku tannò yemou kù di nàké ke yē ndè ndòmmè.

19 Di Yiè nKuyie nkùù di te kù dó dí mbaké yebotè yemou kù dòò yè, ké nyè kpeñnìè, kè di yètìrì nyè feínè, kè di sānni nyè deunè. Kè dí ntú kubotí kùù càá, nti Yiè nKuyie nkùù di te, kù ti ndi nàké.

**ISIDAYEERIBE BAÀMMÈ METAUMME
KÓ DIBANNI**

27

Kuyie nyēmmè Isidayεεriβε fí nyetárè ditàri Ebaadi

1 Kè Məyiisi duó ndinùù Isidayεεriβε ke dò: Dí ntũ n di duó nyìi kuó yíe nyimou.

2 Kè di sènté diì mōnnì kukó nSuditēē ke bo ta ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkè, dí túóté yetárè dieyè ké yè fíí, nké yè mə mmumòmmu péímù,

³ kéwāri yè ìnkè ikuó ndi tié nyi imou, kè di pēēté kukó nSuditēē ke bo ta ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù do bēi nkéikú ke dò kù yóó duó nkè di yembè menaamiè nnè mecekùò ndè pūhè nkè,

⁴ kè di sènté kukó nSuditēē dí fíí nyetárè n di náá nyèè kpéi nyíe Ebaadi tārì ìnkè, ké yè mò mmumòmmu péímù.

⁵ Dí dè maá diwūōtònnì ti Yiè nKuyie nkùù di te nè yetárè di í ciéké yè nè timátì kó kunenkù makù.

⁶ Yetárè di bo maánè yè diwūōtònnì ti Yiè nKuyie nkùù di te, di báá yè ciéké. De kó diwūōtònnì ìnkè nke di yóó fiémè ti Yiè nKuyie nkùù di te iwūō kētuō.

⁷ Dí kù fié iwūō metaummè kpèyi di yóó dè nyi di, ti Yiè nKuyie nkùù di te ku ìkè nè diwèi.

⁸ Dí wāri yetárè yenyè ìnkè Kuyie nkuó náàntì timou, kè dè nfeí mesàà.

⁹ Memme Mōyiisi nè ikuó niùbè nè Defiibe kè bèe náké Isidayeeriibe bemou ke dò: Cíékénè, kémmúnè! Yíe ndi náá nti Yiè nKuyie nkòbe mbe.

¹⁰ Yiennè tūnké kù di náá nti yíe nkétūnne ku tannò nè ku kuó kù di náá ndè yíe.

¹¹ De kó diyìè ndi Mōyiisi duómme Isidayeeriibe dinùù ke dò:

¹² Kè di sènté dii mōnnì kukó nSuditēē: Ntenè bèè yóó deke ditārì Karisimmu kēpā mmesàà ny-Isidayeeriibe: Simmeōō nè Defii nè Sudaa nè Isakaa nè Sosefu nè Bensamēe naàmùntì kòbe.

¹³ De mōnnì kè Dubenni nè Kadi nè Asee nè Sabunōō nè Danni nè Nefutadii bèè naàmùntì kòbe yóó deke ditārì Ebaadi ìnkè kémbuò nkusiinkù.

Meyi ntepitè

14 Dende Defiibe yóó pĩḗkémè Isidayeeribe bemou ìkè ke dò:

15 Wèè bo waá dibàò marì yoo wèè bo yie ntimáti kéuté kè dèe náá ntetenkaanitè, kòo tẹ sònnẹ, dè dọ nyisòke nyi di Yiè nkuyie nkuù di te ku ìkè. Kè wèè dè dọ de yiè mbo yà. Kè Isidayeeribe bemouu cóuté ke dò: Dè mmẹ ndò.

16 Kè wèè í dake o cice nè o yǎ be kpéi de yiè mbo yà. Kè Isidayeeribe bemouu cóuté ke dò: Dè mmẹ ndò.

17 Kè wèè fũũ nho cḗpɛɛtitòu kó mupérímù mànku kó ditàri de yiè mbo yà. Kè Isidayeeribe bemouu cóuté ke dò: Dè mmẹ ndò.

18 Kè wèè fétinne kuyũònkù, de yiè mbo yà. Kè Isidayeeribe bemouu cóuté ke dò: Dè mmẹ ndò.

19 Kè wèè beké siyáàbìsì kó tibeénti okúpokù ìnkè, yoo deciribire, yoo opàò, de yiè mbo yà. Kè Isidayeeribe bemouu cóuté ke dò: Dè mmẹ ndò!

20 Kè wèè duónè o cice pokù, de yiè mbo yà! Ke yé ò fietemè o cice kperẹ nde. Kè Isidayeeribe bemouu cóuté ke dò: Dè mmẹ ndò!

21 Kè wèè duónè fèḗfè mafè, de yiè mbo yà! Kè Isidayeeribe bemouu cóuté ke dò: Dè mmẹ ndò.

22 Kè wèè duónè o tãũ yoo o yǎ yanti kou nwe yoo kè bè wě mbe yǎ ke cáá mbe cice, de yiè mbo yà! Kè Isidayeeribe bemouu cóuté ke dò: Dè mmẹ ndò!

23 Kè wèè duónè o pokù yǎ de yiè mbo yà. Kè Isidayeeribe bemouu cóuté ke dò: Dè mmẹ ndò!

24 Kè wèè poté o kou tǎu koò kùute, de yiè mbo yà! Kè Isidayeeribe bemouu cóuté ke dò: Dè mmẹ ndò!

25 Wèè cǎutè ticuuti ke kùò wèè í cààrè mùmamù, de yiè mbo yà! Kè Isidayeeribe bemouu cóuté ke dò: Dè mmẹ ndò!

26 Kè wèè í tūnne ikuó ì nyēmmè, de yiè mbo yà! Kè Isidayēeribe bēmouu cóuté ke dò: Dè mme ndo!

28

Kuyie ntumè kù yóó dọ̀ Isidayēeribe mesàà

¹ Kè di kènté ti Yiè nKuyie nkùù di te ku tannò n di tiè nyè yíe nke yè yie nke dọ̀ri yè yē mmù. De m̀nnì ti Yiè nKuyie nkùù di te kù bo duó nkè di botí kpenke kẹ̀pẹ̀tẹ̀ ibotí imou ì bo ketenkè ìnkè.

² Kè nsà kè di yie nke kènté kù tu mù, nte kù yóó di dọ̀ mèè sàà:

³ Kù yóó dọ̀mu mesàà mbèè bo dihèi miēke nè bèè bo depaa.

⁴ Kè di pié kəsũũ nkè di diitì mpéi mesàà, di nààke nè di pièti kè dèe sũũ.

⁵ Kè di níí kəũ di diitì kẹ́piē ndi m̀mméi, bá muyuo mbáá kuoté di conkuyē miēke.

⁶ Di níí yó nyeti kè ku sàà ndi bonèmu kè di nkũntiní kè mè di bonè.

⁷ Kè di dootitə̀bè me ndi do d̀i m̀nnì ti Yiè nKuyie nkùù di te kù duó nkè dí bè na. Kè bè do kəriní ke kəriní kuce kùmáà bèe coké kətūnne ice iyiekè.

⁸ Kù bo di dọ̀ mesàà ketenkè kù di duó nkè miēke. Kè di buə mpíéké tidiiti, kè di dọ̀ri de kó dimàà nyié.

⁹ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di dọ̀ kubotí kùù cǎá nk̀nku ku kpéi kè nsà kè di yie nku tannò ke tū nkù yē ndi ntū nyì ce, kù ti mbéi nke ìkú.

¹⁰ M̀mme ibotí ì kó dimàà bo ketenkè ìnkè imou ì yóó yàmè ti Yiè nKuyie ndi cǎnnémè ku kpéi nké ndi dé.

¹¹ Di Yiè nKuyie nyóó di dọ̀mu mesàà kù do b́i nkéikú ke dò kù yóó duó nkèè tenkè di yembè ke

miεke, kè dí pié késũũ kè di wũõ sũũ nkè di diiti mpei.

12 Ti Yiè nKuyie nyóó kpetému yewetibòrè kéduó nkè fetaafe níniù fe mòmni kè kù di dòò mesàà, di dōori dè deməu kè dè nyíé, dí yó mməke ke penni ibotí tɛi. Di báá mónté kè ì di pente.

13 Ti Yiè nKuyie nkuù yóó di ní nyibotí iməu ìkè di báá tũnne de fōnkúò, dí yó nni ibotí iməu bá dī mòmni, kè nsà kè di yie n di tiè nku tannò yè yíe.

14 Di báá yóu di bo mpĩmmè n di tiè nti yíe, ké ti bùtínné kéfíé iwũõ yebəkè.

Kuyie ntumè kè Isidayeribe yete ku kpeti kuu bè poté

15 Kè di yie nke kènté de kó itié, di yóó yà mèè sàà mme ti Yiè nKuyie nkùù di te ku kó dinùù, m me ndi tiè ndi yíe. Kè di me nyete ke í tũnne ku tannò nè ku kuó

16 kù bo cõõ bèè bo dihei nè bèè bo depaa.

17 Tidiiti báá ta di mèmmei miεke, muyuo mme mbáá buoté di conkuye miεke.

18 Kù bo di mǝnte kupεitóo di diiti me mbá mpei di nààke nè di pièti nè di bǝó dè báá sũũ.

19 Di ní yóó yènè kusĩnkù nku kéwētenni kusĩnkù.

20 Ti Yiè nKuyie nyóó di potému kè dèe di di, kù yóó cõõmu di dōorimè meməu, kè di kú kédeè bá dè báá ɔte di dōri mèè kpéi nke kù bùtínné.

21 Kù bo di bǝnté mutenkũũ ndi yóó ta kékari kèè tenkè miεke, kè mù di deè.

22 Kù bo di bǝnté tikũõnti nè timíeti, nè muməmmú yeimu, kè fetaafe yietí kè fetùòrifèe pĩ ntidiiti depaa nkè tìi kpei. Dè yó mme ndi ã nkè di yàa deènè.

23 Tiweti bo kpenke disoawũḏ kōme kè ketenkèe kpenke timátì tēmè.

24 Etaafè na nniùmè kutāayukú kuù né ndáátì, dè yó mme ndi dò nkè di yàa kú kédeènè.

25 Ti Yiè nKuyie nyóó duómmu kè di dootitòbè ndi nò, kè di kòri mudòò ke kéri kuce kùmàà bè di na kè dí coké kètũnne ice iyiekè, kutenkù kó yekpààtiyò yemou bo yà tii di tũðkení kè ye kōmbùòtìi do.

26 Di bo nkō tinòtì nè tikpasĩntì kè dè di yo mbá òmòu í dè bōnnè.

27 Ti Yiè nKuyie nyóó di bōnté yenúútè nye kù do bōnté yè Esibiti kòbe, di fò bo nyièní, mekpàà bo di pĩ nnè yemuò nsĩnyè kè dè bá ndò nkétàa nkémieté.

28 Kù bo di bōnté kuwáátóo nè tinonyũḏntì nè tifentitì.

29 Kè di nháante kuyie ncuokè tiyũḏntì kōme. Di kperè marè bá nyié bè yó ndi fěũnkomu ke fekù di kperè, ke di sòu nke yo ndi kperè bá òmòu í di teennè.

30 Di ní bo tãáté besapàmbè ke ndó képuoke kè betòbè beè bè duónè. Di ní bo maá sicéĩ ke báá sì ta, kébuatí di paa ndetie mbè tu dè fĩnyĩ ke báá tōũ de be.

31 Bè bo nkòu di nààke di ìkè kè di í ì yo, bè ní bo deite di sãmmarímú di ìke kè dèe deè. Di dootitòbè bo kpaake di pe nè di bòó bá òmòu báá di teennè.

32 Ibotí tèi bo dei di nitidabí nè di nitipobí kékònnè, kè di ní ntũ nkébuó kuce, kè di nuò nhòu kékpeí, bá di báá na kédòò timatì.

33 Di ní bo kúútì kè ibotí tèi ii feke de kó tidiitì nè di paa nkó yetebe, ké dè di. Bè bo ndi fěũnko ke di naù sáà.

34 Di bo yà bè di diimmu mèè sèrímè, kè mè nte kè di wááté.

35 Ti Yiè nKuyie mbo di bǝnté yemuǝ nsĩnyè, kè yèè pĩ ndi núù nnè di kpèrè nè di yǝ nè di taàkoo bá yè bá ndò nkémieté.

36 Ti Yiè nKuyie mbo duó nkè bè di pĩmmú díndi nè di yembè nè di kóo kpààti kékònnè dihei di í yé di, kè di mbáá sibǝotenkaanì bè dǝdǝnè sì ideí nè yetárè.

37 Ti Yiè nKuyie mbo di duó nyìì botí mièke, dè bo ì di nè tìì yóó di tuǝkení, ì bo ndi sáá nke di daú.

38 Di níì bo buǝtí péu kédèite sám̀pó, ke yé fecofe yóó dè cáákoomè.

39 Di níì bo buǝtí fĩnyĩ kó detie di me mbáá tǝte de kó dibii kè n né báá buónè di bo yàmè de naà, ke yé yebiè yóó dè cáákóomè.

40 Di yó mmǝkemu detie mbè tu dè odìfiè di me mbáá pe nde kó mekùd, ke yé de be de yuommè.

41 Di bo pié ibí initidaaì nè initipòì ì me mbá ntú di kpeyi, ke yé di dootitǝbè yóó ì pĩmmúmè kékònnè.

42 Yecádúù mbo cáákóo di tie nnè di tebiiti.

43 Bepǝdǝbè bèè di bonè bè bo ndeètì, kè di cuti.

44 Di bo kpaake di kperε kè bè ndi penni di me mbáá pété dèmarè ké bè pènte. Bè bo ntú diyuu kè di tú kuyóú.

45 De kó meyi mmemǝu yóó di tuǝkenímu, mè dotimu di ìnkè ke bo ndi kǝù ke yàa di deènè, ke yé di í yiemmè ke tũnne ti Yiè nKuyie ntannò nè ku kuó, kù di duó ndè.

46 Di yóó de nyà kébanté Kuyie nyēĩti ntimè díndi nè di yaàbíó.

47 Kè di í yie nke pĩ nti Yiè nKuyie nkùù di te ku tǎmmú nè diwèi nè kuyeñnaatí di tuó ndì mǎnnì,

48 ti Yiè nKuyie mbo di ānné di dootitǎbè nǎu miéke kè di mpĩ mbe tǎmmú nè dikònnì nè sinéyěĩ bá di ténke báá pété dèmarè, kè kù di dii mmesémmè kè dí mme yo ke yàa kú kédeènè.

49 Kù bo ìnní kutemmànku kó ibotí, di í yo ì kó tináaǎntì kè ì di do fecĩrife òǎ pĩ mmèè botí fè dó dè.

50 Bè yó ntú benitiyonkuba mbe bè í yó ndé bekótíbè, bè me n yí yóó kuó nyibí mesémmè.

51 Bèè yó nyo ndi wũǎ nè di diiti bè í yóó di súó ndèmarè, tidiiti yoo menapàmmè mekùù nyoo di naabiiti, yoo di pebí, yoo di bǎbí beè yó ndè yo nkè di kǎnnè dikònnì ke yàa deènè.

52 Bè bo pi di ekè yemǎu ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nyè di tenkè kemǎu miéke kè di maá iduotí kperiyì ke yè fii nkè di yèmmè yè naatinè, bè bo ndi pi kè de kó iduotí yàa duónè.

53 Di dootitǎbè bo di tanné mesémmè nè meyeñcaàrìmè diemè miéke, kè di kuó di bí ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nyì initidaaì nè initipòì kécááké.

54 De mǎnnì onitì wèè tu onitisàù ke yǎò nhò bo nwúó o yǎfũǎ kǎbe nè o pokù ò dǎunè wè nè o bí fenǎnsĩnfè.

55 Ke yé ò yóó kuǎmè o bí kéndó kécááké, ke í ndó kètoténè de kó imaa nho pokù nè o bí sǎnyi ì kpaá, ke yé di dootitǎbè yóó di diímmè mesémmè, ké di tanné meyeñcaàrìmè miéke kè dèmarè ténke í kpaá di tenkè kemǎu miéke.

56 Onitì wèè do ò ntú onitipoyǎñwè ke mǎke diwèi, wèè do í daati ke naù ketenkè mekperímè, ò

bo nwúó nde m̀nni o d̀u ǹe o bí f̀eǹns̀nf̀e.

⁵⁷ De m̀nni de kóo nitipòkù bo peiténí debire kékónté ké d̀e kùò kécááké dis̀r̀i ǹe de neitit̀u, ke yé di dootit̀ab̀e yóó di diímm̀e mesémm̀e ké di tanné meyeñcaàr̀im̀e miéke bá d̀emar̀e ténke bá nkpaá, di tenk̀e kem̀ou miéke.

⁵⁸ K̀e di í dà̀ate ke t̀unne ti Yiè nKuyie nkuó ǹe ku tannò d̀èè ẁari dipátíri dii mmiéke ke m̀ò̀te ti Yiè nKuyie nkùù di te ku kó kuf̀owaá kunku kùù yèt̀ir̀i feí ke duò tik̀òmb̀ù̀ò̀ti.

⁵⁹ K̀e m̀eè d̀òke kù bo di poté tiyè̀iti tibotí tibotí, ké di b̀onté mum̀əns̀imm̀u mùù í deu ǹe yemuə ns̀inyè yèè í miér̀i.

⁶⁰ Kù bo di b̀onté tiyè̀iti kù do b̀onté t̀i Esibiti k̀obe ke dí t̀i yà kénkpeutí.

⁶¹ Tiyè̀iti ǹe mum̀əmm̀u mubotí mubotí mùù í ẁari di mpátíri miéke, ti Yiè nKuyie mbo mù ndi b̀onté k̀e dí nk̀ò nke yàa deè̀ǹe.

⁶² Benitibè sáǹp̀òr̀e di miéke beè yó nkpaá, díndi b̀èè né do s̀u siẁáá d̀òmm̀e tiwet̀i, ke yé di í yiem̀m̀e ti Yiè nKuyie nkùù di te ku kpeti.

⁶³ D̀è do kù naatim̀e k̀e kù di d̀ò̀ mesàà, d̀e me nkù naati k̀e kù yóó di deè ke di deite ketenk̀e kù di duó nk̀e k̀e di yóó kari ke miéke.

⁶⁴ Kù bo di cíe nk̀e di taá ibotí t̀eì kó mutentáá mmiéke ḱfíé í kó yebòk̀e iẁũ̀, sitenkaaǹi idéi kpesi ǹe yetár̀e kpesi díndi ǹe di yemb̀e di do í yé d̀e.

⁶⁵ Bá di bá mm̀əke de kó ibotí miéke teom̀p̀ù̀t̀e, di me mbá mm̀əke dif̀ò̀t̀ò̀ũ̀, ti Yiè nKuyie nyóó di ànné iyè̀k̀e nyi k̀e di yèmm̀e caàr̀e, k̀e d̀e di di.

66 Mukũũ mbo ndi kètìrì kè di nyĩ̀kù di bo kúmè kè di kōmbù̀tì duò keyènkè nè kuyie.

67 Di nuò mbo yà dè, dè bo nte kè di kōmbù̀tì níduò kè dè wenté di ntú: Dèe mōnné kényuoté, kè dèe yuoté kè di ntú dèe mōnné kéwenté.

68 Dè mōnni ti Yiè nKuyie mbo di tanné tesāntè tètè cènti meniè nyĩ̀nkè kè tè di sée ké di ténne Esibiti ketenkè di do bo kè kè kù di nàké ke dò: Di ténke báá yà de kó ketenkè, di yó nke nfiitinè dimáà di dootitòbè kè bè di dōori tidaati kè di pĩ mbe tōmmú, bá òmòu bá mbo wèè bo di donté.

MŌYIISI NÀKÈ TÌ MESŌMME

69 Nte metaummè kó tináanti ti Yiè nKuyie ndo nàké tì Mōyiisi, kòò bo mè dṑnè Isidayeeribe Mōabu kó dihei mièke, kémbúúti kù do bè dṑnèmè Odebu tārì ĩnkè.

29

Kuyie ndò̀ tì Isidayeeribe kpréi

¹ Tinti kó difōnkúò kè Mōyiisi tíi nyIsidayeeribe bemòu ké bè nàké ke dò: Di yàmù di mómòmbè ti Yiè nKuyie ndò̀ dè Esibiti kó ketenkè kemòu kòbe nè be kóo kpràati nè o kó betũmbè bemòu.

² Di yàmù kù bè yàákémè nè yebenkùyè nè kù dò̀ tì dieti.

³ Nè yíenni ti Yiè nKuyie mme nyí di pã meyèmmè di bo banténè mè, kù me nyí di duó nyinuò ndi bo yànè ì, kù me nyí di duó nyeto di bo keènè yè.

⁴ Mèmmè ò béimmè ke dò: Kù do di dènnenímu Esibiti kè di ĩ dikpàà tedòntè mièke yebie nsipísìnàà, di yà̀tì mè nyí kērí, di neùtì me nyí ndèè.

⁵ Dè do í békú di bo pũnnémè pèè̀ kécááké, yoo di bo kuotimè menàà mbè tumè diféè̀ kényà, yoo metēmè

mèè muò. Ti Yiè nKuyie nkuù do dè ndi duò nkè di bo banté kù tumè ti Yiè nKuyie nkùù di te.

⁶ Ti tùðkení dìì mònni di mbòrì, kè Esibonni kóo kpààti Sionni nè Basāā kóo kpààti Ōku, kè bēe yènní kè ti do mudoò kè tí bè na.

⁷ Ti de nfiète be eì kédúó Dubenniibe be kó ketenkè nè Kadiibe nè Manansee kó kuwuò nkòbe dikée.

⁸ Dèè kpéí nte kè di dò nkéndake kèmpĩ tinaànì ti Yiè nKuyie ndi taunnè kè di nàké tì kè di bo ndòori tì yèmmè. Mèmmè di dòori dèè kó dimàà demou dè bo nyíemmè.

Isidayeribe dòmmè kéndake Kuyie mbè dònè mèè taummè kpéí

⁹ Díndi Isidayeribe dimou yíe nkó diyíè di cómmú di Yiè nKuyie nyìkè nke nè di wuò nkó bekótíbè nè di naàmùntì kó bekótíbè nè di kó behāāpòmbè iwěĩ yembè,

¹⁰ nè di bí nè di pobè nè bepòòbè bèè bo di kó dikarì kè di kōũ idéí kè di do mmeníe.

¹¹ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di dònèmu metaummè bàmbà, kè di yie nku taummè kó ikuó.

¹² Kù di taunnè kè dó dí ntú ku kòbe mbe. Kù tì ndi nàké kè yè mmù, kù dòunnè di yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu dinùù kè ìkú kè yè mmù.

¹³ Dìí mǎà dake kù dònèmmè de kó metaummè kè b́ei nke ìkú,

¹⁴ nè bèè cómmú die ti Yiè nKuyie nyìkè, kè kù bè wuó nè bèè í dè bo yíe, kù bè dònèmu metaummè.

¹⁵ Di mómòmbe di yému ti do bo Esibiti kó diheì kè dòmmè, nè di kété mèè botí ibotí teì kòbe kè tùðkení die.

16 Di yàmu be kó isàke bè dòòri ì nè be bòotenkaanì, ideí kpesi nè yetárè kpesi nè timátì pèítì kpesi nè mesòò nkpesi.

17 Tũnké di miéke òmòù bá mbo onitidòù yoo onitipòkù yoo kuwuo makù, yoo kunaàmùnkù makù kou wèè bo yete ti Yiè nKuyie nyíe nkétũnne de kó ibotí kòbe, òmòù di miéke báá naá nfeḱḱnfè tiife.

18 Di miéke òmòù báá keè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù béi ntì kéíká kénsántí omáà nè o yèmmè miéke ke tú: Bá kè n dòòri n dó dè m bo pété diwèi, bá kè n taunè òmòù mubòoféù miéke, de kpeti í bo.

19 De yiè, ti Yiè nKuyie mbáá yie nkòò cǐé. Dè kù yòumu kè kù miéke ò còú, meyei nkù nàké mèè kpéi mèè ò doti, kè kù bo deite o yètiri ketenkè ìnkè.

20 Kù bo ò cǎnnénè Isidayeeribe kó iwuo nteì kù bè dòònè metaummè ke nàké mèè yei nkpeí nkè mè wàri di mpátiri miéke kè mèè ò do.

Ti Yiè nKuyie mpotémè Isidayeeribe

21 De mǎnni kubotí kùù bo sòoté di bí nè beḱòòbè bèè bo íténì yehekè détiyè kétanní di kó diheì bè bo yà di Yiè ndi bǎnté mùù mǎmmú nè kù di puotì tì yēĩti kébéi nke dò:

22 Be kó diheì muhǎpòpùo nnè mukókúyó nnè muhǎá ndeè di còútóo, dèmarè í dò mbótinné, dèmarè í peí, bá timútì í yiè. De kó diheì naánnè Sodammu nwe nè Komòò nè Adima nè Seboimmu. Ti Yiè nKuyie mmiéke do yè yè, kè kùu yè còú.

23 Ibotí tèi bo mbékú ke tú: Yé dè dòmmè kè Kuyie ndòò mié mbotí de kó ketenkè? Dè dòmmè kè ku miéke di còuté mié?

24 Kè bèè bè tèńńé ke dò, bè tôte mềè kpéí nke Kuyie mbè dòònè mềè taummè kunku be yembè do tũ nkù. Kù bè dènnení dìi mònńi Esibiti.

25 Kè bè tũnne yebokè bè do í yé yè ke kōnkù ke yè bàá. Be Yiè nKuyie mme ndo í yie mbè bo yè tũnnemè.

26 Dèè te kè ku mièke còúté de kó dihei, kè kù duó nkè meyei nkù nàké mềè kpéí, kè mè wàri di mpátiri mièke kè mè bè do.

27 Nè kemieke nke ti Yiè nKuyie mbè dèimè be tenkè mièke, ke bè yóu ke bè yèètoo ketenkè tekè, bè mè mbo kè yíe.

28 Ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù yé dèè sòri ke ti benke ikuó ti bo nyé ì tínti nè ti yaàbíó sáá, kéntũ nyi yé mmù.

30

Isidayeribe yóó wěte kětũnnemè Kuyie

1 Kè Mọyiisii sọté kébéi nke dò: N tì ndi nàkému kè n tu kè di yie ti Yiè nKuyie nkpeti dí yà mesàà, kè di tì yete dí yà meyei. Kè di baa cǐéké ke yete ti Yiè nKuyie nkùù di te ku kpeta, kù yóó di yeètoomu ibotí tẹi mièke kè dí nkè bo kětótí di yèmmè tìi di tũ̀kení ti ìnkè.

2 De mònńi kè di wětení ti Yiè nKuyie nkùù di te ku borè díndi nè di bí nè di yaàbí kékénté ku kpeta nè di yèmmè memou, bá wè nè o yèmmè memou m mè ndí tié ntí yíe.

3 De mònńi kù bo di kuó mmesémmè kέwěte kětíí mbèè do cìété ke bè kpěnnení.

4 Bá kè bè di tọ ke kòtenè ketenkè mànku. Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù bo kè ndi tíí nké di túóté,

⁵ kékpěnnéní di yembè tentáá nkè di kari ké mù tieke kè kù di dọ̀d mēsàà kè di sũũ nképě̀tè di yembè do mà̀mè.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nku mómm̀onkuu wénk̀unne di yèmmè d́́ndi nè di yaábí kè d̀e yie nkè dí kù d̀oke nè di yèmmè mem̀ou bá wè nè o wènni dim̀ou kè d̀e yie nkè di nf̀ò.

⁷ M̀eyei n di náké m̀èè kpéí nkè ti Yiè nKuyie nkù̀ di te kè kùu m̀è b̀onté di dootit̀abè bèè di ní nkè di f̀ẽũko.

⁸ D̀e m̀onni kè d́́ndi né ẁete ke yie nti Yiè nKuyie nkù̀ di te ku kpèti ke t̀unne ku tannò n di tiè nyè yíe.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nkù̀ di te kè kù di d̀ò diwèi di t̀ómmú mum̀ou mièke, kè mù nké́rí séi, kè di pié péu kè di wṹ pié mediè nkè di kùú́tí, di deite mēsàà. D̀è do kù naatimè kè kù nd̀ari di yembè diwèi, d̀è bo ẁete ké me nkù narike kè kù di d̀ò mēsàà.

¹⁰ Di bo yà d̀e kó mēsàà ke nsà kè di ẁetení ti Yiè nKuyie nkù̀ di te ku borè nè di yèmmè mem̀ou, ke t̀unne ku tannò nè ku kuó d̀è ẁari di mpátíri mièke, ke kù d́́ nè di yèmmè mem̀ou bá wè nè o wènni.

Kuyie nnáànti í dò nkéyĩ̀ke a bo ti bantémè

¹¹ M me ndi tiè nyèè tannò yíe nyè í yóù, di báá yĩ̀ke di bo yè t̀unnemè.

¹² D̀e kó yetannò í bo tiwetì kè di né bo yĩ: We mbo deke kèĩnkè ké yè waanní ké ti náké ke tí yè t̀unne.

¹³ Yè me nyí bo dà̀mè̀rì diyáà teri kè di bo n tú: We mbo sénté dà̀mè̀rì kék̀ote ké yè waanní ké ti náké, kè ti yè kèè ké yè t̀unne.

14 Dè í dò mmemme. Kuyie ntannò di bonèmu, ke bo di nò mièke nè di yèmmè mièke. Ndəərinè yè yèmmè.

Isidayeeribe dōmmè kétāāté mufōmmu kó kuce

15 Díndi Isidayeeribe n dǎú mmufōmmu mmu nè mesàà, mukũũ nnè meyei ndi ìkè.

16 Dèè te kè n di náá nyíe nke tú dí ndó ti Yìè nKuyie nkùù di te kéntũ nku kó kuce nè ku tannò nè ku kuó nè ku tié, memème di bo nfòùmè késũũ, nkè ti Yìè nKuyie nkùù di te kè kù di dǎò mesàà di yóó ta kèè tenkè mièke kékari.

17 Kè di me mbùtínné ti Yìè nKuyie nke yete ku kpeti ke tũnne yebəkè ke kōnkù ke yè bàá,

18 n di náámmu yíe nke n tu, di kóò mǎù í yó nkpráa ke bo bá omáà, di we báá yĩ yèdèè di yóó sénté kukó nSuditēē kékari kèè tenkè mièke.

19 Kéĩnkè nè ketenkè dè kèèmu n tì ndi nàkémè, ke wúó n dǎúmmè mufōmmu nè mesàà, mukũũ nnè meyei ndi ìkè. Tāāténè mufōmmu kè dèe yie nkè dí nfòù kémǎnte díndi nè di yaábíó.

20 Bá wè kòò ndó ti Yìè nKuyie nkùù o te kényíe nku kpeti ké kù taunè omáà. Kù bo nte kòò nfòù kémǎnte wenwe nè o yaábí ketenkè ti Yìè nKuyie ndo dǎúnnè dinùù di yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakəbu kéíkú ke dǎ kù yóó bè duó nkè mièke.

**MƏYIISI CAUMME ISIDAYEERIBE NÈ
Ò KUME**

31

Kuyie ntāātémè Sosuwee kòò bo cǎuté Məyiisi

¹ Kè M̄oyiisii k̄at̄enì k̄ébéinnè Isidaȳeribe b̄em̄ou k̄é b̄è n̄àké ke d̄ò:

² Yíe n̄ t̄ùàke yebie ntek̄òut̄è nè sipísid̄é (120) ndi, n̄ t̄énke báá na k̄émbo n̄ kó dif̄òt̄irì k̄é ndi ni. Ti Yíe n̄Kuyie nni nn̄àkému ke t̄ú, n̄ yí yóó sént̄é kukó n̄Sudit̄ē.

³ Ti Yíe n̄Kuyie nkuù yó nni di ìk̄è ke p̄ant̄i yeh̄ek̄è k̄è di kat̄i, k̄è Sosuwee ndi ni. Ti Yíe n̄Kuyie nkuù t̄i n̄àké.

⁴ Kù d̄ò m̄èè bot̄í Am̄oriibe k̄p̄ààt̄ib̄è Sionni nè Ōku, ke p̄ante be ek̄è ke b̄è k̄ù. Kù yóó me nȳí de kó ibot̄í,

⁵ t̄i Yíe n̄Kuyie nyóó b̄è ānn̄emu di n̄ou mīeke k̄è dí b̄è d̄ò n̄ di n̄àké ke ȳè ndi ȳim̄è.

⁶ T̄ēinn̄è k̄ém̄ote dik̄ōmb̄ùd̄i di bá nk̄peut̄í be ìk̄è, di k̄ōmb̄ùd̄it̄i bá mb̄è duò, t̄i Yíe n̄Kuyie ndi bon̄emu, kù í yóó di yóu b̄it̄i, kù í yóó di b̄ant̄óo.

⁷ M̄em̄me k̄è M̄oyiisii yú Sosuwee Isidaȳeribe b̄em̄ou ìk̄è k̄òd̄ n̄àké ke d̄ò t̄ēī nk̄ém̄ote dik̄ōmb̄ùd̄i! F̄ṣ̄ò yóó tann̄é Isidaȳeribe diheì t̄i Yíe n̄Kuyie ndo d̄áunn̄è be yemb̄è din̄ùù k̄éīk̄ú ke d̄ò kù yóó b̄è duó ndi k̄è b̄èe kari. F̄ṣ̄ò yóó di mb̄è tot̄i.

⁸ Ti Yíe n̄Kuyie nkuù yó nni a ìk̄è kù í yóó da yóu, kù í yóó da b̄ant̄óo, a bá n̄ ȳīèk̄ù k̄àa k̄ōmb̄ùd̄it̄i n̄duò.

Kuyie nkuó p̄át̄iri Isidaȳeribe d̄ò n̄ke níi kaa ndi yebie nȳeyiek̄è ȳeyiek̄è

⁹ M̄em̄me k̄è M̄oyiisii w̄ari Kuyie nkuó p̄át̄iri diì, nk̄é di duó n̄Defii bí ikuó niùb̄è ìi do t̄ou Kuyie n̄taumm̄è t̄ou nè Isidaȳeribe kó bek̄ót̄ib̄è.

¹⁰ Kòo b̄è duó ndin̄ùù k̄é b̄è n̄àké ke d̄ò: Yebie nȳeyiek̄è ȳeyiek̄è di d̄áú nȳè ke níi bo yóu b̄èè di bann̄è be bàà. Di mbaà n̄titouti kó dibanni.

11 Kè Isidayeeribe bemou kòtení dìi m̀nni ti Yiè nKuyie nyìkè kù tãátè dìi bòrì, dí kaa nde kó ikuó Isidayeeribe bemou ìkè kè bèè ì kèè.

12 Dí tíí m̀benìtibè bemou benitidaabè nè benitipòbè nè ibí nè bepòòbè bèè bo di ekè. Kè bèè ti kèè kényíété bè bo ndémè ti Yiè nKuyie, kètũnne de kó ikuó imou kéndòari ì yè mmù.

13 Kè bè bí ìì í yé dèmarè, kè ìì ti kèè kényíété ì bo ndémè ti Yiè nKuyie yewe yemou di yó nfòu yè, di yóó sénté kukó nSuditè kéta dìi èi kékari.

Isidayeeribe yetemè Kuyie

14 Mèmme kè ti yiè nKuyie nnáké M̀oyiisi ke d̀: Nte yewe a yóó kú yè ke duunní, yúní Sosuwee kè di kate metaummè tou borè kè nh ò duó ndinù.

Mèmme M̀oyiisi nè Sosuwee bè kòtemè kéta metaummè tou mièke.

15 Kè ti Yiè nKuyie ncúténní diwetiri ke cómmú metaummè tou bòrinù,

16 kénáké M̀oyiisi ke d̀: A kũnti a yembè kũũ nkè nke, a yóó kú kè Isidayeeribe n yóumu kètũnne ibotí t̀i bè tati kèè tenkè kòbe kó yebòkè, bè yó m butínnému, kètõte m bè d̀d̀nè mèè taummè.

17 De yiè ndi m mièke yóó bè yèmè kè m bè bùtínné ké bè yóu, kè meyei ndiemè nè meyeñcaarimè diemè kè d̀èè bè do. Kè bèè kuó nde yiè ke d̀: Ti Yiè nKuyie nti yóu mèè kpéí nte kè meyei nti do.

18 De yiè mí nKuyie nkè n né d̀ake bè bùtínné bè d̀d̀ mèè yei nkpéí nke tũnne yebòkè.

19 Ẁari fe nyènfè ké fè benke Isidayeeribe kè bè nfè diè, fèè yó ntú n kóo pútíwè mí nnè Isidayeeribe.

20 N yóó bè tannému ketenkè n do béi nkéikú ke d̀ n yóó duó nkè be yembè menaamiè nnè mecekùd̀

ndè pũ̀ nkè. Kè bèe di kénsànnè kěãnnè tikòdò̀tì. De kó difõnkúò kè n yóu kètũnne yebàkè kénkõnkù ke yè bàá, kè m bútínné kètõte metaummè m bè dò̀nè mè.

21 Mèyei ndiemè nè mèyeñcaàrimè dè bo bè do dii m̀nni de kó feyènfè feè yo ntú n kóo pútíwè, ke yé be yaàbí yó nfè dièmmèmu sãã. M p̀anke yému be yèmmè kè bè mu nyí ta ketenkè n do béi nkéikú ke d̀, n yóo bè duó nkè.

22 Mèmmè kè M̀yiisii wãri de kó feyènfè de kó diyiè kè fè benke Isidayeeribe.

23 Kè ti Yiè nKuyie nduó ndinù Nunni bire So-suwee ke d̀: Tẽĩ nkémòote dikõmbù̀! F̀òò yóo tanné Isidayeeribe ketenkè n do béi nkéikú ke d̀, n yóo bè duó nkè. M m̀mmuò n yó nda bonèmu.

24 Kè M̀yiisii wãri de kó ikuó imou dipátiri mièke.

25 Ò wãri dii m̀nni ikuó kèdeè kénáké Defiibe bèè tou ti Yiè nKuyie ntaummè tou ke d̀:

26 Ntonè de kó dipátiri kè di d̀ú nti Yiè nKuyie ntaummè tou borè, dii yó ntú di kó bepútíbè.

27 Mí m̀M̀yiisii n yému di to kpeñnì mè kè di yetíri ti Yiè nKuyie nkpeti, n kpaá ke fòumu ke bo di cuokè, kè dè d̀ mmiè nkè n né bo kú kè dè ndòmmè?

28 Tíinnènní dimou m borè di botí kó bekótíbè nè behããp̀ònkótíbè kè m béi nti nnáànti kè tii ta di to, keĩnkè nè ketenkè kè dè nwúó.

29 N yému n yóo kúmè kè di d̀ake mèyei mmudò̀rìmù kébútínné n di benke kùu ce. Kè mèyei ndi do yewe yèè kpaaní ye mièke, ke yé di d̀òmmè dèè í wenni ti Yiè nKuyie nyìkè, ke í nkù mièke nè mèdò̀rìmè yeime.

M̀yiisi kó feyènfè

30 Μεñμε κὲ Μῶyiisii dentè fe nyènfè femou Isidayεεriβε βεμου ììkè.

32

¹ Keĩnkè kénté n yóó béimmu, ketenkè keè n yóó béi nyèè tannò.

² N tié mpité fetaafe ðð cóúnnímè mme, n náantì dàtínnému timaantì kōme, fetadiεfè ð nniúmè memúpammè, yenesimbàkè ð nduòmè timúti ñnkè.

³ N yóó pĩéké ti Yiè nKuyie nyètìrì ndi, nsántínè Kuyie nti tũ nkù.

⁴ Kuù tu dipèrì ke ti kãnké, ku kó ice tú isààyì nyi, kù tu Kuyie nku timómmanti yiè, kù ðð í nyeté, kù dò nsei nwe ke wetí.

⁵ Díndi kubotí yeiku, benitiyonkube, di í mànnè kéntú Kuyie mbí. Di cààrèmu, ke sĩnte.

⁶ Kubotí kùù yei nke í mōke meyèmmè, di dò nké me nyí ti Yiè nKuyie nnaà? Di cice nwe wèè di dðò ke di te, di tú ku kabe mbe.

⁷ Dentenní yewe yèè pēēté ye kpéí, Totínè di yèmmè yebie nyèè pēēté nè dimònni ye kpéí.

Bekénè di cicebè kè bè di náké, bekénè bekótìbè bè yó ti ndi tuommu.

⁸ Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kuù totí ibotí, kuù cíe mbenìtìbè ketenkè ñnkè,

kuù bè kèké itemmànkè ke tũ nyIsidayeεeribe kó
iwuò mamè,
9 ke yé Kuyie nkperε tùmè ku nìtìbè,
Sakɔbu yaàbí ìì tu kù te dè.

10 Kù do bè yà tɛdɔntè kó dikpáà ndi,
kè tikpasĩntì bè fité ke kuò,
kè kù mbè kǎnké ke dake be kpéí,
kù dake mèè botí ku nɔnnìtè kpéí.

11 Fεcĩrifε ð nheintemè fe bí yĩéñtì ìnkè,
ke ì bebíinè mupùrimù,
ke pĩnte fe fètì,
kè fe birε marè doti fεε de cɔuténè fe fiètì.

12 Ti Yìè nKuyie kuù do bè ni kumáà,
dibɔò marì do í kù neínè.

13 Kuù do bè tanné yetārè kó dihei,
kuù do bè piúnè depara nkó tidiitì,
kuù do bè duò nyitāfuɔ nkó ticiètì
nè detie mbè tu dè odifìè kè dè yìè yetārè kó ketenkè
ìnkè,
dèè pèí kè bè dii mmekùò.

14 Kè bè nyò nyipe nè inààke de kó memiè,
ke cáá yepebe nè yepedakè nè yebɔdakè dèè ã mekùò,
ke yonnè tidisààtì, ke yōnnè fínyĩ kó menaà.

15 Yesudummu de ndi kède nképoké,
ò de ncēēke kéānné tikòdòtì,
kéyete Kuyie nkùò ò dòò,
kòo kù sènkèrì kunku kùò tu o kó dipèrì,
koò kǎnké, koò deεrì.

16 Isidayeεeribe do fié iwũð nyi ibotí tɛì kó yebɔkè,
kè dèε yonke Kuyie.

Bè do dòò isòke kperε nde káyí nku miεke,
 17 kénfeu iwũõ yebòkè
 be yembè do í yé yè ke yóu Kuyie,
 kéntũ nyebòkè yèè tanní bàmbà,
 be yembè do í dake yèè kpeti.

18 Isidayεεribε senkèrimu dipèrì dìi bè te, ke bè
 kǎnké,

Isidayεεribε yèmmu Kuyie nkùù bè ānné.

19 Ti Yìè Kuyie de nyà, ke dè sènkèrì,
 kè ku miεkeε yènní be bí initidaaì nè initipòì
 bè kù cààrè mèè kpeí.

20 Kè kùu béi nke dò: M bo bè bùtínné,
 kè bèε yà tìi yóó bè tùòkení.

Bè tu feyanfè yeife nfe,

bè í dò nkéntá.

21 Bè n yóumu ke tũnne yebòkè,
 kè dè n yóu.

Bè tũnne sitenkaanìi nsi detetirè kpesi,

ke íi m miεke.

M múнке yóó bè yóumu,

mbo túóté ibotí ìì í tú imai

kè dè mbè yóu.

M bo íi mbe miεke nè ibotí ìì í cii.

22 M miεke kó muhǎǎ mmuù bè càúté,

kè mu kó fehǎǎdeñfè tùòke kudònkù,

ke càúté ketenkè nè ke kperε demou,

ke càúté ke tùòke yetārè kó yepũke.

23 M bo bè ùté meyei,

m bo kúóté n doò be ìnkè,

24 bè bo cĩtenè dikònnì,

timíétì nè mumònsĩmmù dè bo mbè kòù,

m bo duó nkè tikpasĩntì mbè càà,

kè iwààke bè dǎmmù.

25 Mudoò bo tanní be eì kénkòù be bí,
kè kufǎwáá nhauté bèè bo sicéí,
bedapàmbè nè besapàmbè kè bè nkǎ,
yebíkémpíètè nè bedakótíbè bè báá yenté.

26 N do dǎ ké bè deèmu,
bá òmòù bá ndenniní be kpéi.

27 Kè n do í yǐèkù be dootitǎbè bo n fuommè ke tú:
Tíi bè kùò, dè í tú be Yìè nKuyie nkuù bè kùò.

28 Ke yé bè tumè kubotí nku kùù í yé kù dǎòri tì,
bemòu, òmòù í cii.

29 Kè bè do ntú benitìbè bèè cii,
bè na n totí tii nti be yèmmè,
bè na ntotí be yèmmè ke tú:
Yé ti yóó dentenè tì?

30 Bè na mbékú bemáà ke tú:
Onitì omáà bo yǐme kébeti benitìbè tekoupiítè
(1000),
dè dòmmè kè benitìbè bèdébè
bèti benitìbè tekoupiíítè (10000).
Kuyie nkuù tu ti kó dipèrì kuù í ti fitáà?
Ti Yìè nKuyie nkuù í ti ānné ti dootitǎbè nòu
miekaà?

31 Be kó yebǎkè í dònnè ti kó dipèrì dii ti kǎnké,
be mómmǎmbe bè tì yému.

32 Bè tiimu ke dònnè Sodǎmmu kǎbe
bembe nè Kǎmǎò kǎbe be pókù nku,
bè dònnè fínyí wèè peité wènwe yebe kè yè tii ke dò
mmédòmmè.

33 Kè be naà ntii ke dò mmewaàdòmmè,
ke kǎù ke dò mmédautidòmmè.

34 N dè yé̄mu ke dè pī,
n dè cū́d̄mu n yòrì miéke.

35 N yóó bè fàkém̄u,
ké bè yietí meyei mbè dòò mè,
be dorimù tù̀k̄ením̄u,
meyei mbo bè do dìi yìè auténím̄u ke dèè,
be mà̀nku í kpaá díetirì,

36 Ti Yiè nKuyie nyóó bekénèmu ku nìtìbè,
mesémmè me nyóó kù p̄innèmu ku t̄ombè.
Kù bo yà dìi m̀nnì kè be baà mbèitè,
bekperìbè nè bec̄irìbè b̄em̄ou kè bè duò.

37 D̄e m̀nnì kù bo b̄ei nke d̄ò:
Yé di b̄okè borè?
Yé di kó dipèrì dìi di k̄anké?

38 Yeb̄okè yèè do yo ndi wũ̄s̄ di feu ì kó mekùò nyè
bo d̄e?
Yé yeb̄okè yèè do ȳs̄ ndi naà nyè k̄ate ke?
Yèe íté ké di d̄eeté,
yèe di k̄áá nkè di p̄eté disòrì.

39 Di yàm̄u mí m máà m̄i tumè Kuyie,
n kó dif̄nkuò Kuyie mmakù ténke í bo,
m̄i te kòo nìtì fòù, kè m̄i ã̄ ò kùò,
m̄i ã̄ k̄oute kè m̄i taà,
òm̄ou í bo m bo p̄i nkè wèe fiete.

40 M bomu nsáá,
nh ã̄ nkè n yòùte n nòùtè ke b̄ei ntì, m b̄éim̄mu.

41 Nh ã̄ nkè n sṹótè n k̄p̄arìs̄eú,
kè n nòùtè p̄i ntimóm̄m̄onti,
nh ã̄ í nyóu m bo p̄eitemè n dootit̄abè,
n yóó yietím̄u bèè n n̄i mbè mà̀nnè t̄iì yeti.

42 N yóó nii m pie m̄menitiȳĩ m̄me,

n kpàrìseú bo cááké initimàa,
m pie mbo muati tidaati kó meyiĩ,
kè n kpàrìseú kéké n dootitòbè kó bekpààtìbè yò.

⁴³ Yebotè, pietenè Kuyie nkòbe,
ke yé kuù pèitemè ku dootitòbè ku nìtìbè kó dipèi,
kuù poté ku dootitòbè ke pèite,
ke dèite meyei nku kòbe èi ke bè cǐé.

⁴⁴ Mèmmè Mòyiisi nè Sosuwee Nunki birè bè
kòtemè kénáké de kó feyènfè kó yetannò Isidayeeribe
kè yèe ta be to.

⁴⁵ Mòyiisi nàké dii mònni Isidayeeribe de kó
tináaanti kédeè,

⁴⁶ kényíe ke dò: Ikuó kó tináaanti n di nàké tì yíe dí
nti pĩ ké tì nàké di bí, kè ì nti tũ nke dòori tì yé mmù.

⁴⁷ Ke yé de kó tináaanti í tùmè cénkoo kpèti, tì tu
di fòmmu mmu, tiì yó nte kè di fòmmu kó yewee
oke dihèi di yóó sénté kukó nSuditèè kéta dii mièke
kékari.

Kuyie nnàkémè Mòyiisi ò yóó kúmè

⁴⁸ De kó diyìè ndi ti Yiè nKuyie nni nnàkémè mí
Mòyiisi ke dò:

⁴⁹ Dekení ditàri Abadimmu yómmè bè tu di Nèbo
kè di bo Mòabu èi ke wetí Sedikoo, kèwénté dihèi
Kannahã n duó ndi Isidayeeribe.

⁵⁰ A deètini dii tãri ìnkè a yóó de nkú kékò nha
yembè borè, a kóo kótì Anòo kumè Ɔdi tãri ìnkè ke
kò nho yembè borè.

⁵¹ Ke yé Anòo nè fǐ ndi do í yiemme ke tũnne n
nùù Isidayeeribe cuokè Mediba kó dinébòri Kadèesi

borè, Sinni kó dikpàà tɛdɔntè miεke, ke yé di do í benke Isidayεεribe n cáám̄mè ke kpeñni.

⁵² A yóó yàmu dihei n yóó duó ndi Isidayεεribe a me nyí di tati.

33

Mɔyiisi mɔmè Kuyie mmεsàà Isidayεεribe wuɔ ntepítè nè idéi kpéi

¹ Nte Kuyie nkóo tǔnti Mɔyiisi do yóó kú ké kù mɔ mɛ̀ sàà nyIsidayεεribe kpéi:

² Kòo béi nke d̀:

Ti Yiè nKuyie nyiténí Sinaii tārì ndi.

De ñnkè nke kù iténimè Seii tārì diyie k̄mε,

ke miiténí ditārì Padanni ñnkè,

kù iténí Mεdiba Kadεεsi nwe,

kè ku ǹutè youte tɔ ku kuó kó muhãã.

³ Kuyie nha d́mu a nitibè Isidayεεribe,

ke k̄nké bèè kó dimàà tu a k̄be,

bèè k̄nkù a ìkè ke k̄mmú a tié.

⁴ Mí mMɔyiisi m bè duómmu ikuó.

De kó ikuó tú Sakabu yaàbí kó dit̄ñni kpeyi nyi.

⁵ Kuù do tú Yesudummu k̄be kóo kpààti.

Isidayεεribe wuɔ nkó bekótibè do ã̄ tímmè,

nè Isidayεεribe kó iwuɔ nyimau.

⁶ Kè Mɔyisii yíé k̄béi nke d̀:

Dubenni kó kuwuɔ nni mbo s̄ã̀ ke báá kú.

A kó feyanf̄εε s̄ũ.

⁷ Nte ò do nàké tì Sudaa kó kuwuɔ nk̄be:

Ti Yiè nKuyie nkénté Sudaa k̄be kó didab̀nni

ké bè t̄́h̄́n̄́n̄́í b̄́e k̄́o b̄́e bor̄́è.
 K̄́e b̄́e f̄́ī̄t̄́e b̄́e m̄́aà.
 Á b̄́e d̄́e t̄́e n̄́e b̄́e dootit̄́ab̄́è.

⁸ K̄́o n̄́áké Def̄́i kó kuw̄́o n̄́k̄́o b̄́e k̄́e d̄́o:
 Ti Yiè n̄́Kuyie nha b̄́e duó nyikuó n̄́ent̄́i
 b̄́e tu t̄́i tumimmu n̄́e udimmu,
 b̄́e yie mm̄́èè k̄́p̄́í nha ȳ́e mm̄́u.

A do b̄́e ȳ́áákému Masa,
 ké b̄́e k̄́p̄́ann̄́e M̄́ediba kó m̄́enie mbor̄́è.

⁹ B̄́emb̄́e Def̄́ib̄́e b̄́e b̄́enk̄́emu b̄́e da d̄́óm̄́è
 k̄́e d̄́e p̄́ē̄́t̄́é b̄́e c̄́ic̄́eb̄́e n̄́e b̄́e ȳ́ō̄́b̄́e,
 n̄́e b̄́e ȳ́ō̄́f̄́ū̄́ò k̄́o b̄́e n̄́e b̄́e b̄́í.

B̄́e yie mm̄́u a n̄́ù k̄́e p̄́i m̄́metaumm̄́e a b̄́e d̄́ò̄́n̄́e m̄́e.

¹⁰ K̄́e tiè nha tann̄́o Sak̄́obu yaàbí,
 k̄́e b̄́enk̄́ú a tié nȳ́Isidaȳ́er̄́ib̄́e,
 k̄́e b̄́e t̄́ùò n̄́tihúúnt̄́i k̄́a yo ti f̄́ō̄́ku.
 K̄́e b̄́e da feu iw̄́ū̄́ō k̄́e tuò nha w̄́ū̄́ō̄́t̄́ō̄́nn̄́i ñ̄́nk̄́e.

¹¹ Áú ti Yiè! Yíé b̄́e muw̄́ēr̄́ím̄́ú.
 D̄́ò̄́ m̄́esàà m̄́b̄́e t̄́ō̄́mm̄́ú b̄́e p̄́i mm̄́u
 f̄́ē̄́t̄́e b̄́e dootit̄́ab̄́è k̄́a.

Á b̄́áá yie n̄́k̄́e b̄́en̄́ímb̄́èe w̄́ē̄́t̄́e k̄́éit̄́e.

¹² K̄́o b̄́éi m̄́B̄́ensam̄́e kó kuw̄́o n̄́k̄́p̄́í n̄́k̄́e d̄́o:
 B̄́e kó kuw̄́o nt̄́ú ti Yiè n̄́Kuyie nd̄́o k̄́u n̄́ku m̄́ediè,
 b̄́e bo Kuyie mbor̄́è nd̄́e b̄́éu.
 Kuù d̄́àk̄́e b̄́e k̄́p̄́í mb̄́a d̄́i m̄́ō̄́nn̄́i,
 k̄́e b̄́e buk̄́ú.

¹³ K̄́o n̄́áké Sosefu kó kuw̄́o n̄́k̄́p̄́í n̄́k̄́e d̄́o:
 Ti Yiè n̄́Kuyie mp̄́ā m̄́esàà nd̄́i tenk̄́e,
 k̄́u c̄́ū̄́nn̄́i k̄́ē̄́nk̄́e kó m̄́enie nd̄́i tenk̄́e,
 k̄́e s̄́ib̄́í nh̄́ā m̄́enie.

¹⁴ Diyie ní n̄́áát̄́e k̄́e t̄́idiit̄́i k̄́ót̄́e,
 bá w̄́èè t̄́ānk̄́u t̄́idib̄́it̄́i ní bo m̄́bo.

15 Tidisààtìi ànné yetārè ìnkè,
o tenkè mboo sãã.

16 Desààrèe buoté dihèi mièke,
Kuyie nkùù do náánnè mí mMòyiisi difāpèù mièke
ku kó mesàà n cùténí Sosefu kó kuwuò nyìnkè,
wenwe wèè do baké o kàbe.

17 Sosefu yètìrì ndeu,
ò kpeñnìmu ke dònne dinaadaa,
kòo yìè ndònnè fepaanààfè kpeye,
nè de kó yeiyè nye ò yóó nkūmmùmè ibotí imòu
kèntò kètuòkenè itemmànke imòu.
Diyènni òmáà tu Efadaimmu kó kunìiti,
kè diteri tu Manansee kó kunìiti.

18 Kè Mòyiisii béi Sabunòò nè Isakaa be kó iwuò
nkpríi nke dò:
Sabunòò kó kuwuò nkàbe diwèi ndi bonè,
kupotaá ndi pĩ nkù.
Díndi Isakaa kó kuwuò nkàbe dè ndi naati di touti
mièke.

19 Dí yú di pèetitòbè ditàsààrì ìnkè,
kè di fié Kuyie nyiwũò, ku kuó yèmmè.
Di bo mpieti di kó tikpàti dàmmèrì mièke,
ke yau mesàà mmèè bo mubirímú mièke.

20 Kòo náké Kadi kó kuwuò nkàbe kpéi nke dò:
Kuyie nyètìrì ndeu
kunku kùù duó nKadi wuò nkutempè ndiekù,
kòò òke kucirìrìyòkù kãme,
ke wāké ke bo nété kubakù nè diyuuo.

21 Weè tãāté ketenkè mièke dikàrì sààrì
dii do dò nkéntú okpààti kperi,
weè baaté Isidayeeriibe
ke tũnne ku nùù kù nàké di Isidayeeriibe kpéi.

22 Kòo náké Danni kó kuwuò nkàbe kpéí ke dò:
Danni kó kuwuò nkàbe dònne dicìrìcìrì pànni ndi,
ke putíní Basãã kpáà miéke.

23 Kòo náké Nefutadii kó kuwuò nkàbe kpéí nke
dò:
Nefutadii kó kuwuò nkàbe cie diwèi ndi,
ti Yiè nKuyie nkuù bè dòò mesàà,
kè be tenkè deuke,
kétúóté dàméèrì Kadidee diyie taà kèè bíékè,
kéntò kétuàkenè kubakù cànkù bíékè.

24 Kòo náké Asee kó kuwuò nkàbe kpéí nke dò:
Mesàà nni mbonè Asee kó kuwuò nkàbe,
kè dèe pèèté be kàbe,
kè bè ntú diwèi yembè be kàbe cuokè,
mekùò mbo mpíéké be èi,
kè bè ncenti me miéke.

25 Kè be èi kpetí yemátìcàkè nè disòwũḥ kpeye,
ke bè mmàke muwèrímú nè be kũũnko.

26 Yesudummu kàbe òmòù í bo wèè dònne Kuyie ndi
tũ nkù,
nè ku kó tikpeti nti kù dèkenímè ku sàntè keĩnkè,
ke pènké yewetè nè tiwetì ke kòriní ke bo di teennè.

27 Kuyie mbomu sáã ke tú di kó disòrì,
ku nòutè yùomu di ìnkè nè dimònni,
kuù òḥ beti di dootitòbè
kuù òḥ béi nke dò: Kuòne be páíí.

28 Kuù te díndi Isidayeeri be kè di kari bá tìmatì í di
kòonnè,
kuù cànné díndi Sakòbu yaàbí nè ibotí tòi,
kuù te kè fetaafe di pãã nkubooku tidiitì bè tu tì
bèdéè kè tì bo.

Kè menaà mpàmmè bo.

²⁹ Díndi Isidayεεriβε mbonè kè dè di naati,
kubotí makù í bo kùù di dònne
di tú Kuyie ndεεté bèμβε,
kuù tu di kó kudεpikù ke di kánké,
ku kó kukpàriseú kuù ð nte kè di na di dootitabè.
Di dootitabè kòrinímu ke yó ndi cíí,
dí mbè nàù.

34

Məyiisi kó mukūū

¹ Kè Məyiisii deke Nebo tāri Pisikaa tāri yómmè dii
wetí Sedikoo. Kè ti Yiè nKuyie nhò benke ketenkè
keməu, Kadaadi tenkè kéntə kētuəkenè Danni kəke.

² Nεfutadii kó ketenkè keməu nè Efadaimmu kəke
nè Manansee kəke nè Sudaa tenkè keməu kéntə
kētuəkenè dāméèrì Mεditedandee.

³ Nè Nεkebu tenkè kətannè kukó nSuditεε kó ku-
biriku tipuonti kó dihei, kéntə kētuəkenè Tisoadi.

⁴ Ti Yiè nKuyie ndε nhò nàké ke dò: Ke ntenkè
nke n do dɔ́unnēmè dinùù Abarahammu nè Isaki
nè Sakəbu ke dò n yóó duó nkè be yaabí, n kè nda
benkemu kàa kè yànè a nuə. A me nyí yóó ke ta.

⁵ Ti Yiè nKuyie nkóo tɔ́nti Məyiisi de nku Məabu
kó ketenkè miεke ti Yiè nKuyie yε ndε ndòmmè.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nhò kūnné Məabu kó kubiriku,
Beti Peəə ìkè. Òmàù í yé Məyiisi kó kufɔ́ti borè nè
yíenní.

⁷ Məyiisi do yóó kú ke məke yeβie ntekòutè nè
sipísidé ndi (120), ké nyóó kú kòo nuə nkpaá wúó
nkòò kpehíni.

⁸ Kè Isidayeeribe nkuò mMoyiisi kũũ mMɔabu biriku miεke ke dò yewe sipísitããti. De kó yewe miεke nke bè kɔmmúmè o kũũ.

⁹ Moyiisi do nɔ́mmu o nɔu Sosuwee Nunni birε ñnkè kè ti Yiè nKuyie nhò pã meyèmmè. Mεmme kè Isidayeeribe nyíé nho kpeti ke tũ nti Yiè nKuyie ndo nàké tì Moyiisi.

¹⁰ Kuyie mpããnáàntì náàntò mɔ̀u ténke í buoté Isidayeeribe cuokè, ke dònne Moyiisii. Wèè do ã nwúó Kuyie nyìkè ke kù náánnè.

¹¹ Weñwe Kuyie ndo tɔmmè Esibiti kòo dɔ̀ò tidietì okpà̀tì ìkè nè o tũmbè nè o kɔbe.

¹² Moyiisi do dɔ̀̀mu tidietì tì ã̀ kukɔ̀mb̀̀doróo Isidayeeribe ìkè.

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16